

**TÜRK HAVA KURUMU ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ**

**60-66 AYLIK ÖĞRENCİLERİN İLKOKULA HAZIR OLUNUŞLUK
BAKIMINDAN UYGUNLUĞUNUN İNCELENMESİ:
AFYONKARAHİSAR ÖRNEĞİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Süleyman KABAYEL

İşletme Anabilim Dalı

İşletme Programı

ŞUBAT 2015

**TÜRK HAVA KURUMU ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ**

**60-66 AYLIK ÖĞRENCİLERİN İLKOKULA HAZIR OLUNUŞLUK
BAKIMINDAN UYGUNLUĞUNUN İNCELENMESİ:
AFYONKARAHİSAR ÖRNEĞİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Süleyman KABAYEL

1203811009

İşletme Anabilim Dalı

İşletme Programı

Tez Danışmanı: Prof. Dr. Ahmet KESİK

Türk Hava Kurumu Üniversitesi Sosyal Bilimler, Enstitüsü'nün 1203811009 numaralı Yüksek Lisans öğrencisi, "Süleyman KABAYEL", ilgili yönetmeliklerin belirlediği gerekli tüm şartları yerine getirdikten sonra hazırladığı "60-66 AYLIK ÖĞRENCİLERİN İLKOKULA HAZIR OLUNUŞLUK BAKIMINDAN UYGUNLUĞUNUN İNCELENMESİ: AFYONKARAHİSAR ÖRNEĞİ" başlıklı tezini, aşağıda imzaları olan jüri önünde başarı ile sunmuştur.

Tez Danışmanı : **Prof. Dr. Ahmet KESİK**
Yıldırım Beyazıt Üniversitesi

Jüri Üyeleri : **Prof. Dr. Ahmet KESİK**
Yıldırım Beyazıt Üniversitesi

: **Yrd. Doç. Dr. Kemal TEKİN**
Türk Hava Kurumu Üniversitesi

: **Yrd. Doç. Dr. Adnan GÜZEL**
Türk Hava Kurumu Üniversitesi

Tez Savunma Tarihi: 10 Şubat 2015

**TÜRK HAVA KURUMU ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ'NE**

Yüksek Lisans Tezi olarak sunduğum, “60-66 AYLİK ÖĞRENCİLERİN İLKOKULA HAZIR OLUNUŞLUK BAKIMINDAN UYGUNLUĞUNUN İNCELENMESİ: AFYONKARAHİSAR ÖRNEĞİ” adlı çalışmamın, tarafımdan akademik etik ve kurallara aykırı düşecek bir yardıma başvurmaksızın yazıldığını ve yararlandığım kaynakların kaynakçada gösterilenlerden oluştuğunu, bunlara atıf yapılarak yararlanılmış olduğunu belirtir ve bunu onurumla doğrularım.

03.02. 2015

Süleyman KABAYEL

ÖNSÖZ

Günümüz bilim dünyasında her alanda gelişmeler baş döndürücü bir hızla ilerlemektedir. Bu durumda eğitimin önemi gün geçtikçe daha da anlaşılmaktadır. Eğitim konusuna devletler ve aileler daha çok bütçe ayırmaya başlamışlardır. Eğitimden beklentiler daha da artmıştır. Bir kamu işletmesi olarak düşünebileceğimiz okullarımızın girdisi ve çıktısı insandır. 2012-2013 öğretim yılında hayata geçirilen 4+4+4 eğitim sistemiyle birlikte okullara başlayan öğrencilerin yaşı 60 aya kadar indirilmiştir. Bu durum kamuoyunda birçok tartışmaya ve tedirginliğe yol açmıştır. Bu çalışmada 60-66 aylık ilkokula başlayan öğrencilerimizin hazır oluş seviyelerini öğretmen görüşlerine göre incelenmeye çalışılmıştır. İlkokul birinci sınıf deyince okuma ve yazma becerileri öncelik kazanmaktadır. 60-66 aylık öğrenciler kendilerinden daha büyük olan akranlarına göre dinleme, konuşma, okuma ve yazma alanlarına göre karşılaştırılması amaçlanmıştır.

Bu çalışmanın ortaya çıkmasında emeği geçen;

Tez çalışmam sürecinde bizlere yol gösteren, çok yoğun olmasına rağmen değerli zamanını bize ayırıp önemli fikirleri ile yardımlarını esirgemeyen hocam ve tez danışmanım Sayın Prof. Dr. Ahmet KESİK'e teşekkür ederim.

Anket çalışmamda yardımlarını esirgemeyen burada isimlerini tek tek sayamayacağım meslektaşlarıma çalışmama katkılarından dolayı teşekkürü bir borç bilirim.

Her türlü konuda zorlukları beraber aştığımız. Yaratıcı fikirlerinden çok yararlandığım arkadaşım İsmail ÇELİK'e, birlikte hareket ettiğim bana yardımlarını esirgemeyen arkadaşlarım Celylan ÖZTÜRK ve Üçler YILDIRIM arkadaşlarıma da teşekkürü bir borç bilirim.

Şubat 2015

Süleyman KABAYEL

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	iv
İÇİNDEKİLER	v
TABLO LİSTESİ	vii
KISALTMALAR	ix
ÖZET.....	x
ABSTRACT	xi
GİRİŞ	1
BİRİNCİ BÖLÜM	3
1. KURAMSAL ÇERÇEVE	3
1.1 Eğitim ve Eğitimin Önemi	3
1.1.1 Eğitimin Tanımı	3
1.1.2 Eğitimin Önemi ve Faydaları	4
1.1.3 Eğitimin Kademeleri	5
1.2 Okula Hazır Oluş Kavramı	7
1.2.1 Okula Hazır Oluş Kavramının Tanımlanması.....	8
1.2.2 Okula Hazır Oluşu Etkileyen Başlıca Faktörler	10
1.2.2.1 Fiziksel faktörler	11
1.2.2.2 Zihinsel faktörler.....	11
1.2.2.3 Çevresel faktörler.....	12
1.2.2.4 Duygusal faktörler	13
1.3 İlköğretim 1. Sınıfa Başlayan Öğrencilerin Hazır Oluşluk Düzeyleri	14
1.3.1 Bilişsel Hazır Oluşluk Düzeyi.....	15
1.3.2 Duyuşsal ve Sosyal Hazır Oluşluk Düzeyi	16
1.3.3 Dil Gelişimi Açısından Hazır Oluşluk Düzeyi.....	18
1.3.4 Fiziksel Hazır Oluşluk Düzeyi	19
1.4 60-66 Aylık Öğrencilerin Gelişim Özellikleri	19
1.5 Okula Hazır Oluşluk Ölçütleri	21
1.6 Okula Hazır Oluşluğun Değerlendirilmesi	22
İKİNCİ BÖLÜM	24
2. DİĞER ÜLKELERDE VE TÜRKİYE’DE OKULA BAŞLAMA YAŞI	24
2.1 Avrupa Birliği Ülkelerinde Okula Başlama Yaşı	24
2.2 Amerika’da Okula Başlama Yaşı.....	31
2.3 Diğer Dünya Ülkelerinde Okula Başlama Yaşı	33
2.4 Türkiye’de Okula Başlama Yaşı	35
2.4.1 Geçmişten Günümüze Türkiye’de Okula Başlama Yaşı.....	35
2.4.2 Yeni Eğitim Sistemi ve Okula Başlama Yaşı.....	38
2.4.3 60-66 Aylık Çocukların Okula Başlama Yaşına İlişkin Türkiye’de Yapılmış Araştırma Sonuçları	41

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM	44
3. ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİNE GÖRE 60-66 AYLIK ÖĞRENCİLERİN HAZIR OLUNUŞLUK BAKIMINDAN UYGUNLUĞUNUN 66 AY VE ÜZERİ ÇOCUKLARLA KARŞILAŞTIRILMALI OLARAK İNCELENMESİ	44
3.1 Araştırmanın Amacı ve Araştırma Soruları	44
3.2 Araştırmanın Modeli	45
3.3 Evren ve Örneklem	45
3.4 Veri Toplama Araçları	46
3.5 Verilerin Analizi	46
3.6 Araştırmanın Varsayımları.....	48
3.7 Araştırmanın Sınırlılıkları	49
3.8 Araştırmanın Bulguları	49
3.9 Araştırma Bulgularının Değerlendirilmesi.....	67
DÖRDÜNCÜ BÖLÜM	69
4. SONUÇLAR VE ÖNERİLER	69
KAYNAKÇA	73
EKLER	81
Ek-A: Anket formu.....	82
ÖZGEÇMİŞ	85

TABLO LİSTESİ

Tablo 2.1	: Alman eğitim sisteminin temel yapısı	26
Tablo 2.2	: Fransa eğitim sisteminin temel yapısı	28
Tablo 2.3	: İngiltere eğitim sisteminin temel yapısı.....	30
Tablo 2.4	: ABD eğitim sisteminin yapısı.....	32
Tablo 2.5	: Türk millî eğitim sisteminin yapısı.....	37
Tablo 3.1	: Hedef kazanımlara erişimi düzeyi ölçme faktör analizi sonuçları.....	47
Tablo 3.2	: Hedef kazanımlara erişimi düzeyi ölçme güvenilirlik analizi sonuçları.....	47
Tablo 3.3	: Öğretmenlerin demografik özelliklerine göre dağılımı.....	49
Tablo 3.4	: Dinleme öğrenme alanı kazanımlarının öğrenci yaş grubuna karşılaştırılması.....	50
Tablo 3.5	: Konuşma öğrenme alanı kazanımlarının öğrenci yaş grubuna karşılaştırılması.....	51
Tablo 3.6	: Okuma öğrenme alanı kazanımlarının öğrenci yaş grubuna karşılaştırılması.....	53
Tablo 3.7	: Yazma öğrenme alanı kazanımlarının öğrenci yaş grubuna karşılaştırılması.....	55
Tablo 3.8	: 60-66 ay grubu öğrencilerin hedef kazanımlara erişimi düzeylerine ilişkin öğretmen görüşlerinin öğretmenlerin cinsiyetlerine göre karşılaştırılması.....	56
Tablo 3.9	: 66 ay üzeri grup öğrencilerin hedef kazanımlara erişimi düzeylerine ilişkin öğretmen görüşlerinin öğretmenlerin cinsiyetlerine göre karşılaştırılması.....	57
Tablo 3.10	: 60-66 ay grubu öğrencilerin hedef kazanımlara erişimi düzeylerine ilişkin öğretmen görüşlerinin öğretmenlerin medeni durumlarına göre karşılaştırılması.....	57
Tablo 3.11	: 66 ay üzeri grup öğrencilerin hedef kazanımlara erişimi düzeylerine ilişkin öğretmen görüşlerinin öğretmenlerin medeni durumlarına göre karşılaştırılması.....	58
Tablo 3.12	: 60-66 ay grubu öğrencilerin hedef kazanımlara erişimi düzeylerine ilişkin öğretmen görüşlerinin öğretmenlerin yaşlarına göre karşılaştırılması.....	59
Tablo 3.13	: 66 ay üzeri grup öğrencilerin hedef kazanımlara erişimi düzeylerine ilişkin öğretmen görüşlerinin öğretmenlerin yaşlarına göre karşılaştırılması.....	60
Tablo 3.14	: 60-66 ay grubu öğrencilerin hedef kazanımlara erişimi düzeylerine ilişkin öğretmen görüşlerinin öğretmenlerin mezuniyet durumlarına göre karşılaştırılması.....	61
Tablo 3.15	: 66 ay üzeri grup öğrencilerin hedef kazanımlara erişimi düzeylerine ilişkin öğretmen görüşlerinin öğretmenlerin mezuniyet durumlarına göre karşılaştırılması.....	62

Tablo 3.16 : 60-66 ay grubu öğrencilerin hedef kazanımlara erişim düzeylerine ilişkin öğretmen görüşlerinin öğretmenlikteki hizmet süresine göre karşılaştırılması.....	63
Tablo 3.17 : 66 ay üzeri grup öğrencilerin hedef kazanımlara erişim düzeylerine ilişkin öğretmen görüşlerinin öğretmenlikteki hizmet süresine göre karşılaştırılması.....	64
Tablo 3.18 : 60-66 ay grubu öğrencilerin hedef kazanımlara erişim düzeylerine ilişkin öğretmen görüşlerinin bulunduğu okuldaki görev süresine göre karşılaştırılması.	65
Tablo 3.19 : 66 ay üzeri grup öğrencilerin hedef kazanımlara erişim düzeylerine ilişkin öğretmen görüşlerinin bulunduğu okuldaki görev süresine göre karşılaştırılması.	66

KISALTMALAR

AB	: Avrupa Birliği
Akt.	: Aktaran
b.t.	: bilinmeyen tarih
Dip.	: Diploma
EBS	: Eğitimciler Birliği Sendikası
Eğt.	: Eğitim
Hız.	: Hazreti
KMO	: Kaiser Meyer Olkin
MEB	: Milli Eğitim Bakanlığı
MEGEP	: Mesleki Eğitim ve Öğretim Sistemini Güçlendirme Projesi
MESS	: Metal Sanayicileri Sendikası
STK	: Sivil Toplum Kuruluşları
TBMM	: Türkiye Büyük Millet Meclisi
T.C.	: Türkiye Cumhuriyeti
TİSK	: Türkiye İşverenler Sendikası Konfederasyonu
UNESCO	: Eğitim, Bilim ve Kültür Teşkilatı
Uzm.	: Uzman
vb.	: ve benzeri
5N1K	: ne, nerede, ne zaman, nasıl, niçin ve kim

ÖZET

60-66 AYLIK ÖĞRENCİLERİN İLKOKULA HAZIR OLUNUŞLUK BAKIMINDAN UYGUNLUĞUNUN İNCELENMESİ: AFYONKARAHİSAR ÖRNEĞİ

KABAYEL, Süleyman

Yüksek Lisans, İşletme Anabilim Dalı

Tez Danışmanı: Prof. Dr. Ahmet KESİK

Şubat 2015, 97 sayfa

Bu araştırma öğretmen görüşlerine göre, birinci sınıfa başlayan 60-66 aylık öğrencilerin ilkokula hazır olunuşluk bakımından uygunluklarını, 66 ay ve üzerindeki öğrencilerle karşılaştırarak, belirlemek amacıyla gerçekleştirilmiştir.

Amaç doğrultusunda oluşturulan anket formu; 2013-2014 eğitim öğretim yılında Afyonkarahisar merkezde bulunan resmi ilkokullarda birinci sınıf okutan 289 öğretmene uygulanmıştır. Anketlerden elde edilen verilerin analizinde, t testi, tek yönlü varyans analizi (One Way Anova), LSD ve Dunnett C Post Hoc testlerinden faydalanılmıştır.

Araştırma sonucunda; 60-66 aylık öğrencilere göre 66 ayın üzerindeki öğrencilerin hedef kazanımlara erişim düzeylerinin daha yüksek olduğu saptanmıştır. Buradan 66 ay üzerindeki öğrencilerin okula, 60-66 aylık öğrencilere göre daha hazır düzeyde oldukları sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: İlkokula hazır olunuşluk, okula başlama yaşı, 4+4+4 eğitim sistemi

ABSTRACT

A RESEARCH FOR CONVENIENCE OF READINESS LEVEL 60-66 MONTHS CHILDREN IN FIRST SCHOOL AFYONKARAHISAR

KABAYEL, Süleyman

Master, Department of Management

Thesis Supervisor: Prof. Dr. Ahmet KESİK

November 2014, 97 pages

The aim of this study is to identify convenience of first grade students who are 60-66 months in terms of readiness level by comparing to 66 months and above students according to opinions of teachers.

Prepared questionnaire form in accordance with purpose was applied 289 teachers who lecture first grades students in the city centre of Afyonkarahisar in 2013-2014 education semester. In the analyse of obtained data from questionnaire forms, t-test, one way anova, LSD and Dunnet C Post Hoc tests were benefitted.

In the result of this study, it was found out that 66 above month's students have higher level at reaching target acquisitions in comparison with 60-66 months students. Hence, it was resulted that 66 above month's students are at higher readiness level in comparison with 60-66 months' students.

Key Words: Readiness to primary school, the age of starting school, 4+4+4 education system.

GİRİŞ

Bireylerin yaşamlarında eğitim, geleceklerini şekillendiren ve ilerdeki yaşamlarının kalitesini etkileyen önemli bir unsurdur. Ülkeler açısından ise eğitim, ülkelerin gelişmişlik düzeylerini belirleyen ve diğer ülkeler ile rekabet etmelerinde öncülük sağlayan ve devletlerin yükümlülüğünde olan bir kavramdır.

Eğitim, birey yaşamında istedik davranışlar geliştirme sürecini ifade etmektedir. Her ne kadar temel eğitim aileden başlasa da, sistemli eğitim okullar aracılığıyla gerçekleşmektedir.

Türkiye’de eğitim konusunda reformlar sürekli gündemde olup, en son olarak 2012-2013 eğitim öğretim yılında 8 yıllık zorunlu eğitim 12 yıla çıkartılmış ve 4+4+4 olarak adlandırılan kesintili eğitim süreci başlamıştır. Bu yeni düzenleme ile okulöncesi eğitim zorunluluktan çıkartılarak, ilköğretime başlama yaşı 60-66 aya düşürülmüştür. 66-72 aylık çocuklar, okula hazır olmadıklarına dair sağlık raporu alınarak, kayıtlarının 1 yıl ertelenme imkânı sağlanmıştır. Çocukların okula 60-66 ayda hazır olamayacakları düşüncesiyle, birçok veli çocuğunu ilköğretime başlatmamıştır. Böyle olunca da 60 aydan başlayarak 72 ayın üzerindeki çocuklarla birlikte aralarında 1,5 yaşa kadar farklılık olan çocuklar aynı eğitimi aynı sınıflarda almışlardır. Bu yeni düzenleme ile birlikte birçok tartışma kamuoyunda oluşmuştur.

Diğer ülkelerde çocukların okula başlama yaşları incelendiğinde 60-66 ayın temel alındığı gözlenmektedir. Okula erken başlamanın, çocukların hayata daha önce atılmalarını sağlayacak bir düzenleme olarak ele alınırsa olumlu karşılanabileceği, ancak 6 yaşındaki çocukların okulda ne düzeyde başarılı olabilecekleri konusu aydınlığa kavuşturulursa bu sonuca varılabileceği düşünülmektedir.

Bu araştırma; öğretmen görüşlerine göre, birinci sınıfa başlayan 60-66 aylık öğrencilerin hazır olunuşluk bakımından uygunluklarını, 66 ay ve üzerindeki öğrencilerle karşılaştırarak, belirlemek amacıyla gerçekleştirilmiştir.

Amaç doğrultusunda araştırma dört ana bölüm halinde kurgulanmıştır. Araştırmanın ilk bölümünde araştırmanın kuramsal çerçevesini oluşturan eğitim ve

öğretimin önemi açıklanarak, okula hazır oluş kavramı üzerinde durulmuş, okula hazır oluşu etkileyen başlıca faktörler açıklanmıştır. Ardından ilköğretim birinci sınıfa başlayan öğrencilerin hazır oluşluk düzeyleri bilişsel, duyuşsal, dil ve fiziksel gelişim olarak ele alınarak açıklanmıştır. Yine bu bölümde 60-66 aylık öğrencilerin gelişim özelliklerinden bahsedilerek, okula hazır oluşluk ölçütlerine yer verilmiştir. Ayrıca bu bölümde

Araştırmanın ikinci bölümü “Dünyada ve Türkiye’de Okula Başlama Yaşı” başlığında ele alınarak, Avrupa Birliği ülkelerinde, Amerika’da ve diğer dünya ülkelerinin eğitim sistemlerinden bahsedilerek, çocukların okula kaç yaşlarında başladıklarına dair bilgilere yer verilmiştir. Ardından Türkiye’de okula başlama yaşıyla ilgili geçmişten günümüze kadar olan gelişimlerden bahsedilerek, 4+4+4 eğitim sistemi açıklanmış, bu sistemde okula başlama yaşı ile ilgili düzenlemeler açıklanmıştır. Son olarak bu bölümde 60-66 aylık çocukların okula başlama yaşlarıyla ilgili yapılmış araştırma sonuçlarına yer verilmiştir.

Araştırmanın üçüncü bölümü uygulama bölümüdür. Bu bölüm “Öğretmen Görüşlerine Göre 60-66 Aylık Öğrencilerin Hazır Olunuşluk Bakımından Uygunluğunun 66 Ay ve Üzeri Çocuklarla Karşılaştırılmalı Olarak İncelenmesi” başlığında ele alınmıştır. Bu bölümde öncelikle araştırmanın amacı ve araştırmada yanıtları aranan sorular açıklanmıştır. Ardından araştırmanın evren ve örneklemeden bahsedilerek, verilerin nasıl toplandığı ve analiz edildiği açıklanmıştır. Yapılan araştırmanın bulguları tablolar aracılığıyla yorumlanarak sunulmasının ardından, araştırmanın genel değerlendirilmesi ile bu bölüm sonlandırılmıştır. Araştırmanın son bölümünde ulaşılan sonuçlar özetlenmiş ve sonuçlar doğrultusunda getirilen önerilerle araştırma sonlandırılmıştır.

BİRİNCİ BÖLÜM

KURAMSAL ÇERÇEVE

1.1 Eğitim ve Eğitimin Önemi

1.1.1 Eğitimin Tanımı

Eğitim, “bireyin doğumundan ölümüne süregelen bir olgu olduğundan ve politik, sosyal, kültürel ve bireysel boyutları aynı anda içinde bulundurduğundan, tanımının yapılması zor bir kavramdır. Bireylerin toplumun standartlarını, inançlarını ve yaşama yollarını kazanmasında etkili olan tüm sosyal süreçlerdir” (Kayabaşı, 2011: 526). Eğitim kişinin davranışlarında yaşamı boyunca oluşturduğu istendik davranış değişikliğidir. Kişi davranışlarının büyük bir kısmını doğduktan sonra, çevresinin ilgili öğeleriyle etkileşimlerinin bir ürünü olarak kazanır (Gürdal, 2010: 3). Eğitim ile ilgili birçok tanım yapılmış olsa da eğitimciler arasında en çok kabul gören eğitim tanımı; “Kişide istendik davranış değişikliği oluşturma”dır denilebilir.

Günümüzde eğitim, hem bireyin, hem de toplumun gelişmesi açısından büyük önem taşımaktadır. Birey, eğitim yoluyla toplumun kültürel özelliklerini öğrenip bir meslek kazanarak yaşamını devam ettirme yollarını öğrenmektedir. İyi eğitim gören bireyler ise topluma, toplumdaki değişimlere daha kolay uyum sağlamakta, karşılaştığı problemlerle daha kolay başa çıkabilmektedir.

Toplumlar da eğitim görmüş bireyler sayesinde bilim ve teknoloji alanında daha hızlı ilerlemekte ve toplumun refah seviyesi yükselmektedir. Eğitim, ayrıca toplumların yönetim biçimlerini de etkilemektedir. İyi eğitim görmüş bir toplumda demokrasi daha iyi işlemekte, insanlar daha iyi yöneticiler seçebilmektedirler (Erden, 2004: 7).

Eğitim tüm bireylerin yaşamlarında yer alan ve gelişimleriyle direk bağlantılı olan önemli bir kavramdır. Bireyler için olduğu kadar, ülkeler açısından da önemli olan eğitim, ülkelerin gelişim düzeylerinin belirlenmesinde en temel kriterlerdendir.

Her devirde ve her insan toplumunda var olan eğitimin konusu; mkemmell olmayan, mkemmelleştirilmek için eğitilen insandır. İnsan eğitime muhtaçtır, eğitilmeye yeteneklidir ve bunun için çabalamaktadır. Diğer bir ifade ile insan gelişime açık bir canlıdır (Ergün, 1996: 10-11).

Eğitim doğumdan ölüme kadar hayatın her alanını ve anını kapsamaktadır. Sosyal hayatta insanlar, evde, işyerinde, sokakta, sosyal öğrenme sürecinde birbirinden öğrenmektedirler. Bu süreçte herkes, aynı zamanda diğerleri için bir öğrenme kaynağı ve rol modelidir. İşte bu öğrenme ve öğretme sürecinin, amaçlı, sistemli, planlı, programlı ve düzenli bir biçimde gerçekleştirilmek istenmesi, eğitimin kurumsallaşmasını, bir başka ifadeyle eğitim ve okul sistemlerinin oluşmasını sağlamaktadır. Böylece her ülke, temelde sosyal bütünleşme, süreklilik ve istikrarı sağlamak, sosyal ve kültürel mirası sürdürmek için eğitim sistemleri ve çeşitli kurumları (okulları) oluşturmuştur (Şişman, 2011: 4). “Bilgi güçtür.” Sözü ile anlatılmak istenen de toplumların eğitim seviyesi ne kadar yükselirse; o toplumların ait olduğu devletler de dünya arenasında o derece başarılı ve güçlü olacaklardır. Bunu bilen devlet yönetimleri de ekonomilerindeki en büyük bütçeyi eğitime ayırmışlardır.

1.1.2 Eğitimin nemi ve Faydaları

Eğitimin nemi ve gereği gün geçtikçe daha da çok artmaktadır. Bilgi toplumu olmanın ilk şartı eğitimli insan sayısının artmasına bağlıdır. Problemleri çözmek için yollar arayan, yaratıcı, hedeflerini gerçekleştirmede bencil olmayan, adil, insan ilişkilerinde demokratik ve özerk, sosyal ve kültürel konularda esnek, bütünleyici özellikleri ağır basan, meslek kültürü oluşmuş insanı yetiştirmek ancak eğitimin önemine ve gereğine inanmış toplumlarda mümkün olabilmektedir (Aktepe, 2005: 16).

Eğitim, diğer toplumsal kurumlarla olan ilişkisinde; yeniliğe açık ve yenilikçi bireyler yetiştirerek, toplumun daha ileri gitmesini sağlar. Sorunların çözülmesinde önemli rol oynama; ülkenin ve ekonomik kurumların ihtiyaç duyduğu insan gücünü planlama ve son olarak da psikolojik, bedensel ve zihinsel açıdan sağlıklı bireyler

yetiştirerek oluşacak aile yapısının ve gelecek nesillerin daha sağlıklı ortamlarda yetişmesini sağlama görevlerini üstlenir (Erdem, 2005: 42).

Eğitim aynı zamanda insanın mevcut performansı ile arzulan performansı arasındaki farkı kapatmasına yardımcı olur. Sahip oldukları ile sahip olmak istedikleri arasındaki farkı azaltmasını ve kişisel bütünlüğe ulaşmasını kolaylaştırır. Eğitim, insanın değerler sistemini ve inançlarını etkileyerek yaşama bakışını belirler. Yaşamı daha iyi anlamasını ve onu daha üretken çabalarla daha güvenli ve huzurlu kılmasını sağlar. İnsanın zamanını daha anlamlı ve verimli yaşamasını kolaylaştırır. Eğitim, bilerek düşünmeye, yaratıcılığa, kişinin içinde bulunduğu kalıpları kırmasına, sınırlarının daha esnek ve daha geniş bir açıyla bakmasına olanak sağlar. Örgütlerde eğitim talebinin bu hızlı artışı karşısında çoğu kez sunulan eğitim fırsatları yetersiz kalmaktadır. Genellikle gözlemlenen durum, eğitim gereksiniminin % 10 gibi küçük bir kısmının profesyonel eğitimciler, insan kaynakları uzmanları, danışmanlar ve okullar tarafından karşılanmakta olduğudur. Eğitimlerin % 90'ı işbaşında verilmektedir. Bu durum, yöneticilerin, takım liderlerinin ve deneyimli çalışanların eğiticilik yeteneklerinin geliştirilmesi gerektiğini bir kez daha vurgulamaktadır (Barutçugil, 2002: 18–54). Eğitim hayatın her alanında olmalıdır. Böylece insanlar ihtiyaç duyduğu bilgi, beceri, hobi, yetenek vb. ihtiyaçlarını karşılamış olacaklardır. İstek ve ihtiyaçları karşılanan insanlar da hayatın her alanında daha verimli olacaklardır.

1.1.3 Eğitimin Kademeleri

Eğitim sisteminde eğitimi oluşturan öğretim kademeleri; okul öncesi eğitim, ilköğretim, ortaöğretim ve yükseköğretimdir;

Okul Öncesi Eğitim: Çocuklar doğdukları günden başlayarak inançlarını, tutumlarını ve davranışlarını şekillendiren bir aile ortamında yaşamaya başlarlar. Okul öncesi dönemde, büyüme ve gelişmenin her aşamasında çocuğu korumak, yetiştirmek, çocuğun ihtiyaçlarını karşılamak, yaşam koşullarını iyileştirmek, gelişmesi için olanaklar sağlamak, ailenin olduğu kadar, yakın çevresinin, eğitim kurumlarının ve üyesi olduğu toplumun da görevidir (Ömergözü ve Yaşar, 2005: 1).

Okul öncesi eğitim, zorunlu ilköğrenim çağına gelmemiş çocukların bedensel, zihinsel ve sosyal gelişimi planlanmış bir ortam içinde sağlayan ve onları ilköğrenime hazırlayan bir eğitim kademesidir (Sarıtaş, 2007: 1). Okul öncesi eğitim;

isteğe bağılı olarak zorunlu ilköğretim çağına gelmemiş 3-5 yaş grubundaki çocukların eğitimini kapsar. Okul öncesi eğitim kurumları, bağımsız anaokulları olarak kurulabildikleri gibi, kız meslek liselerine bağılı uygulama sınıfları ile diğere öğretim kurumlarına bağılı anasınıfları olarak da açılabilir (www.meb.gov.tr, 2014).

Okul öncesi eğitimin amacı; çocuğun bedensel, bilişsel, duygusal ve sosyal gelişimini sağlamak, aynı zamanda uyumlu ve etkin bir yaşam sürmesi için gerekli olan temelleri sağılıklı bir şekilde oluşturmaktır. Böylece çocuğun doğuştan getirdiğı yetenek ve kişilik özellikleri geliştirilerek kendini gerçekleştirmesi sağılanır (Bilir, 1993; Akt: Sevinç, 2006: 218). Okul öncesi eğitim bireyleri her yönüyle ilköğretime hazırlamaktadır. Okul öncesi eğitim gören bireyler ilköğretime adaptasyon sürecini kolaylaştırmaktadır. Ayrıca öğretmenin yapacağı okuma, yazma, ve aritmetik faaliyetlerinde eğitim almayan öğrencilere göre daha başarılı olmaktadır. Okul kuralları uyum ve sosyal ilişkilerinde ki başarıda daha fazla olmaktadır.

İlköğretim: İlköğretim, 6-14 yaş grubundaki öğrencilere temel beceri kazandırarak onları hayata ve bir sonraki eğitim kurumlarına hazırlayan bir eğitim devresidir (Töremen, 2011: 20). İnsan birçok temel bilgi, beceri ve duyuşsal davranışları ilköğretimde kazanmakta, böylelikle hem hayata, hem de bir üst öğrenim kademesi olan orta öğretime hazırlanmaktadır. Bu nedenle bazı ülkelerde okul öncesi eğitim ve orta öğretim isteğe bağılı öğrenim düzeyleri olarak kabul edilirken, birçok ülkede ilköğretim zorunlu eğitim kapsamında değerlendirilmektedir. İlköğretime önemli kılan en önemli etkenler, bu dönemde öğrencilere okuma yazma, temel matematiksel beceriler, sosyal beceriler ve fen alanındaki temel yeterliliklerin yanında, temel vatandaşlık becerilerinin de kazandırılmasıdır.

İlköğretime amacı; her Türk çocuğunun iyi birer yurttaş olabilmesi için, gerekli temel bilgi, beceri, davranış ve alışkanlık kazanmasını, millî ahlak anlayışına uygun olarak yetişmesini, ilgi, yeti ve yetenekleri doğrultusunda hayata ve bir üst öğrenime hazırlanmasını sağlamaktır. İlköğretim kız ve erkek bütün yurttaşlar için zorunludur ve Devlet okullarında parasızdır. İlköğretim kurumları sekiz yıllık okullardan oluşur. Bu okullarda kesintisiz eğitim yapılır ve bitirenlere ilköğretim diploması verilir (www.meb.gov.tr, 2014). İlköğretim her yönüyle bireyin eğitim hayatının temelidir. Bu kademedeki gösterilen başarı veya başarısızlık eğitim hayatının tümünü etkiler. Bu sebeple ilköğretime çok önem verilmelidir. Kişilerin gelecekte

yapacakları mesleklerin temelleri de bu yıllarda oluşacağından öğrencileri mesleki açıdan yönlendirme çalışmalarına da yer verilmelidir. 2012-2013 eğitim-öğretim yılından itibaren ilköğretim kademelendirilerek 4 yıl ilkokul, 4 yıl ortaokul olmak üzere ikiye ayrılmıştır. Bu durum kamuoyuna 4+4+4 eğitim sistemi adıyla duyurulmuştur.

Ortaöğretim: Ortaöğretim; ilköğretime dayalı, en az dört yıllık genel, meslekî ve teknik öğretim kurumlarının tümünü kapsamaktadır. Ortaöğretimin amacı; öğrencilere asgarî ortak bir genel kültür vermek, birey ve toplum sorunlarını tanıtmak ve çözüm yolları aramaktır. Ayrıca ülkenin sosyo-ekonomik ve kültürel kalkınmasına katkıda bulunacak bilinci kazandırarak öğrencileri ilgi, yeti ve yetenekleri doğrultusunda yükseköğretime, hem yükseköğretime hem mesleğe veya hayata ve iş alanlarına hazırlamaktır (www.meb.gov.tr, 2014). Ortaöğretim bireyin artık mesleğe ve hayata hazırlayan eğitimin en önemli bölümüdür. Şöyle bir örnekle açıklanacak olursa: Fen liselerine devam eden bireyler akademik eğitime gitmeyi planlarken; endüstri meslek liselerine devam edenler de iş hayatına atılmanın planlarını yapmaktadırlar.

Yükseköğretim: Yükseköğretimin ana gövdesi üniversitedir. Üniversite, bilim üreten; yüksek nitelikteki bilim, teknoloji ve kültürü yayan; bunları yaptığı içinde özerk bir düzenle çalışması şart olan; bu alanlarda yüksek nitelikte bilim, teknoloji ve yönetim elemanları yetiştiren; ülke ve dünya sorunları üzerinde özerk olarak çalışan, eleştiri yapan ve çözümler üreten özerk bir kurumdur (Başaran, 2008: 120). Yükseköğretim basamağı ilk yetişkinlik (yaklaşık 19- 30 yaş) evresini kapsamaktadır. Dört yıllık lisans, iki yıllık yüksek lisans ve doktora öğrenimlerinden oluşmaktadır (Başaran, 1997: 43).

1.2 Okula Hazır Oluş Kavramı

Okula hazır olmak kavramı; çocuğun hazır olması, okulun hazır olması ve toplumun hazır olmasını içeren geniş bir süreçtir. Okula hazır olunuşluk gelişimin tüm alanlarını çok yönlü olarak temel almaktadır (Bağçeli Kahraman ve Başal, 2013: 891). Tezin ana konusu okula hazır oluş kavramı üzerine olduğu için, hazır olma durumu yüzeysel ele alınacak bir kavram olmayıp, bir çok alanı kapsamaktadır. Sonraki bölümlerde ayrıntılı olarak ele alınmaktadır.

1.2.1 Okula Hazır Oluş Kavramının Tanımlanması

Bilginin geçmişe oranla günümüzde hızla arttığı ve aynı zamanda bilgiye ulaşmanın da daha kolay olduğu günümüz toplumlarında okul eğitiminin önemini koruduğu görülmektedir. Hızla artan bilginin, değerlendirilmesi, bunların arasından bireyin ve toplumun ihtiyaçları için en geçerli olanların seçilmesi ve değerlendirilme işlemi de okullarda yapılmak durumundadır. Yüzyılımızda çeşitli araştırmacılar, “okula başlama olgunluğu” kavramı üzerinden durmuşlardır (Karbuğa, 2011: 8).

Olgunlaşma, bireye yaşla birlikte artan yeterlikler sağladığı gibi, öğrenme fırsatları verildiği takdirde bireyin yeni ve daha karmaşık davranışları kazanması için gerekli olan hazır oluşu da beraberinde getirir. Ancak hazır oluşluk, bireyin sadece olgunlaşma düzeyini değil, aynı zamanda, bireyin önceki öğrenmelerini, ilgilerini, tutumlarını, güdülenmişlik düzeyini, yeteneklerini, genel sağlık durumunu da kapsar (Gibson ve Vinegradoff, 1986; Akt: Senemoğlu, 2009: 2012: 4).

Hazır oluş veya hazır oluşluk, “çocuğun herhangi bir duygusal karışıklığa uğramadan kolayca ve yeterli olarak öğrenebilmesidir. Bu, yalnızca olgunlaşma ile ulaşılabilecek bir nokta değildir. Çocuk bu hazırlığa, yeni öğrenme görevlerini temel olabilecek ön öğrenmesini okul öncesi dönemde öğrendiklerini tamamlayarak ulaşabilir. Başka deyişle ilköğretime hazırlık, ilköğretime başlamadan bir dönem önce, matematik ve çizgi çalışmalarının yapılması değil, 6 yaş grubu çocukların bütünsel gelişimlerinin desteklenerek, ilköğretim için gerekli becerilerin kazandırıldığı sistemli çalışmaların bütünüdür (Oktay ve Unutkan, 2005, Akt: Karbuğa, 2011: 8).

İlköğretim okullarının birinci sınıfında başlayan ilkokuma-yazma öğretiminin amacı öğrencilere, doğru, akıcı ve anlayarak okuma; doğru, güzel, akıcı ve anlaşılır yazma beceri ve alışkanlığını, onların gelişim özelliklerine uygun yöntemleri, araç ve gereçleri kullanarak, kazandırmaktır. Bu amaç doğrultusunda, öğrencilerin ilkokuma-yazma becerilerini istenen nitelikte kazanabilmeleri, ilkokuma-yazmayı öğrenmeye hazır oluş düzeylerine de bağlıdır (Yangın, 2007: 394). İlköğretim birinci sınıfın en önemli konuları okuma, yazma ve aritmetik becerilerdir. Bu konular ilköğretim derslerinin belkemiğini oluşturur. Yeterli olgunluğa ulaşmış bireyler istenilen başarıyı gösterirken; yeterli olgunluğa ulaşmamış bireyler eğitim hayatlarına kötü

bir tecrübeyle başlayacaklardır. Bütün bu durumlar dikkate alınarak bireyin okula hazır oluşuğunda veliye öğretmene ve ilgili kurumlara çok görevler düşmektedir.

Her türlü öğrenme için hazırlık; çocuğın herhangi bir duygusal zorluğa uğramadan kolayca ve yeterli olarak öğrenebilmesidir. O zamana kadar bazı bilgi ve becerilerin kazanılmasında güçlük çeken çocuğın bunu artık kolayca yapabilmesi demektir. Okula hazırlık çocuğın okumaya başlaması için gereken bilgi ve becerilere sahip olmasıdır (Megep, 2007: 3).

Okula başlama, zihinsel, bedensel, duygusal ve sosyal açıdan bir “hazırlıklı oluşu” gerektirir. Artık 6 yaş çocuğu gerçek yaşama girmeye hazır gibidir. O, öğrenme alanında çalışmaya ve gerekli becerileri kazanmaya hazır gibidir. Okul olgunluğunu öğrenmede gerekli olan tüm özelliklerin toplamıdır. Okumaya hazırlıklı olma, olgunlaşma ve öğrenme süreçlerinin bir sonucudur. Bu bir yanda büyüme ve gelişmenin, diğeri yanda da çocuğın yaşantılarının etkisi demektir (Ergin, b.t.:1).

Okula hazır oluşluk ya da okul olgunluğu kavramı, “çocuğın okul eğitimini başaracak gelişimsel düzeye gelmesini ifade etmekte ve bir çocuktan diğeriye değişen bir kavram”dır (Özbek, 2011: 18). Hazır oluşluk, “bir davranışı yapmaya bilişsel, sosyal, duyuşsal ve psikomotor yönlerden hazır olma durumudur (Yenilmez ve Kakmacı, 2008: 530).

Hangi öğretim kademesinde olursa olsun okula başlama farklı ve yeni deneyimleri içermesi bakımından heyecan verici bir süreçtir. Çocuk bu süreçte, içinde doğup büyüdüğü ve kendini güvende hissettiği aile kurumunun dışındaki bir kuruma ve farklı bir ortama adım atar. Bu yeni ortam kendine özgü kuralları, yerine getirilmesi gereken görev ve sorumlulukları ve yeni yaşamsal deneyimleri içeren evden farklı bir sosyal çevredir. Bu yeni sosyal çevrede çocuk, ilk kez formal eğitimin gerektirdiği planlı ve programlı öğretim etkinliklerine katılmak ve ilköğretim birinci sınıfın en önemli görevi olan okuma-yazma ve temel aritmetik becerilerini öğrenmek gibi görevlerle karşı karşıyadır. Çocuğın bu yeni sosyal çevrenin beklentilerini karışlayabilmesi ve bu yeni ortama uyum sağlayabilmesi belli bir düzeyde hazır oluşluğu gerektirmektedir (Erkan, 2011: 186).

İlk okuma ve yazma öğretimi çocuğın okula gelmeden önce, yani okulöncesi dönemde, hem biyolojik (olgunlaşma), hem bilişsel (ilk okuma ve yazma öğretiminin gerektirdiği düzeyde ön bilgi ve beceri), hem de duyuşsal (öğrenme istekliliği ve güdüsü) ön yeterliklere sahip bulunması gerekir. Örneğin; belli bir kas sinir gelişim

gücü kazanmadan çocuk kalem tutma, belli bir beyin ve zihin gelişim ve olgunluğu kazanmadan da yazıları okuma ve onlardan anlam çıkarma başarısını gösteremez. Benzer şekilde çocukların ilk okuma ve yazma öğretiminde başarılı olabilmeleri onların ileri düzeyde öğrenme güdüsüne (öğrenme istek ve arzusuna sahip olmalarıyla mümkündür (Çelenk, 2007, Akt: Çelenk, 2008: 84).

Hazır oluşluk seviyesi, öğrencinin belirli bir konuya giriş seviyesidir ve konuyla ilgili ön bilgi ve tutumunu içerir. İleri düzeyde giriş seviyesine sahip olmayan öğrenciler için daha somut, az basamaktan oluşan, daha çok önceki tecrübelerine yakın ve daha basit etkinlikler veya ürünler düzenlenmelidir. Daha ileri düzeyde giriş seviyesine sahip öğrenciler için daha önce başardıkları etkinlikler atlanabilir; daha karmaşık, soyut, çok yönlü etkinlikler ve ürünler düzenlenebilir.

1.2.2 Okula Hazır Oluşu Etkileyen Başlıca Faktörler

Çocuklar okul becerilerinin temelini erken yaşlardan itibaren edinmeye başlamaktadır. Bu temelin dayandığı temel olgular; güven, kendini kontrol, itaat, iletişim ve ortaklaşa hareket edebilmeyi içermektedir. Bu karakteristik gerçeklerin her biri çocuğun genel kültürü, okuma yeteneği, alfabeyi tanımasını, şekillerle olan kavramayı, sayıları, renkleri algılamasını geliştirecektir. Bu yetenekler çocuklar için çok önemli olup, geliştirilmesi yukarıda sayılan karakterlere bağlıdır. Hazırlığı etkileyen faktörler arasında; beslenme, fiziksel aktiviteler, sağlık, çocuğun deneyimleri, aile yapısı ve yaşı gelmektedir. Bunlar arasında yaş en önemli kriter olmasına rağmen bazı öğrenciler beklenen yaşta okula hazır olamayabilirler (Lokumcu Tozar, 2011: 60).

İlkokula hazır oluşluk sadece anaokuluna gitmekle sınırlandırılmamalıdır. Çocukların fiziksel ve bilişsel özellikleri, ailenin sosyoekonomik durumu, yasadıkları çevre, aldıkları eğitim gibi etmenler de çocukların hazır oluşluk düzeylerini etkileyen faktörler arasındadır (Işıkoğlu Erdoğan ve Şimşek, 2014: 63).

Bu çalışmada okula hazır oluşu etkileyen faktörler, fiziksel faktörler, zihinsel faktörler, çevresel faktörler ve duygusal faktörler olmak üzere dört başlıkta incelenmektedir. Bu başlıklara ilişkin ayrıntılı bilgilere aşağıda yer verilmektedir.

1.2.2.1 Fiziksel faktörler

Okula yeni başlayan çocukta bulunması gereken en önemli niteliklerden biri, çocuğun sağlıklı ve normal bir beden gelişimine sahip olmasıdır. Aynı şekilde görme, işitme açısından da çocuğun tam olarak sağlıklı olması gereklidir. Okumaya geçişte, yönlerin doğru tayin edilmesinin ve seslerin ayırmaştırılmasının da rolü önemlidir. Çocuğun kalem tutmak gibi ince kas becerilerine sahip olması, vücudunu kontrol edebilmesi, hareket edebilmesi, dik oturabilmesi gerekir (Kotil, b.t.:6).

İlköğretimin ilk yıllarında küçük ve büyük kaslar birçok etkinliği yapabilmek için gerekli olgunluğa ulaşmıştır. Ancak, küçük ve büyük kas becerilerinin gelişimi için, öğrenmeye ihtiyaç vardır. Bu nedenle ana-baba ve öğretmenler, çocukların gerek küçük kas becerilerinin gelişimlerine, gerekse büyük kas gelişimlerine yardım edecek öğretme öğrenme etkinlikleri düzenlemelidirler (Özbek, 2011: 26).

Okul hazır olmada fizyolojik faktörler incelendiğinde, bireylerin birbirinden farklı bir gelişme içinde olduğu gerçeğini göz önüne alarak bireylerin yaşları aynı olsa da okuma ve okulda başarılı olmada farklı olduğu göze çarpmaktadır. Yaşları aynı olduğu halde gelişme hızları, zihin seviyeleri, sosyoekonomik ve kültürel olanakları farklı olan çocukların, ilköğretimin isteklerini cevap vermedeki başarıları da birbirinden farklı olmaktadır. Fiziksel faktörlerin etkisini kesin olarak belirlemek güç olsa da, gerek nörolojik gerekse görme- işitme gibi fiziksel faktörler çocuğun hazır oluşunda önemli rol oynamaktadır. Çocuğun fizyolojik ihtiyaçlarının giderilmesi de onun okulda başarılı olması açısından gerekli görülmektedir (Çataloluk, 1994; Akt: Koçyiğit, 2009: 14).

1.2.2.2 Zihinsel faktörler

Çocuğun öğrenmesini etkileyen bir başka önemli faktör zekâdır. Son çocukluk döneminin başlarında dengesiz ve olumsuz bir gelişim dikkat çekmekte özellikle altı yaşına rastlayan bu gelişim özellikleri yedi yaşından itibaren yerini düzenli ve dengeli bir döneme bırakmaktadır. Tüm dünyada çocukların somut işlemler döneminde okula başlamaları bir tesadüf değildir. Bu dönemde çocuk beş duyu organı ile algılayabildiği olgu ve olaylar konusunda mantıksal olarak düşünebilir ve yargıya varabilir. Ancak duyu organları ile algılayamadığı olgu ve olaylar konusunda mantıklı düşünmede güçlük çekebilmektedir (Yapıcı, 2004: 4).

Zekâ genel olarak değişikliklere uyum sağlama kabiliyeti olarak tanımlanmaktadır. Çocuğun okulun verdiği karmaşık bilişsel problemlerle baş edebilmesi için her konuda gerekli zihinsel performansa sahip olması gerekmektedir. Okula başlamada gerekli okul olgunluğu içinde en önemli konu bireyin zihinsel performansa sahip olması ile ölçülüdür. Zekâ, çocuğun anne babadan almış olduğu kalıtsal özelliklerden biridir, ancak daha iyi geliştirmek için uygun koşullar ister (Uçar, 2014).

Çocukta var olan zihinsel güçler, çevre etkileşimi ile bütünleşmektedir. Bireyin çevreyle yaptığı her etkileşim ise zihinsel bir örüntü oluşturmaktadır. Zekâ ve geçmiş yaşantıların etkileşimi ise bireysel farklılıkların oluşmasına neden olmaktadır. Çocukta, Piaget'nin işlem öncesi dönem olarak adlandırdığı dönemin (2–7 yaş) başlarında (kavram öncesi evre) bir şeyin yerine bir başkasını koyma yeteneği gelişmektedir. Bu yetenek, çocuğun dili kullanmasına, yorum yapabilmesine, resim çizebilmesine, oyunlarında sembolik oyunlara ve inşa oyunlarına doğru ilerlemesini daha sonra okuyabilmesini ve yazabilmesini olanaklı kılmaktadır (Kırca, 2007: 38).

Çocuğun zihinsel etkinliklerinde; dikkat, soyutlama, problem çözme, öğrenme, depolama, hatırlama, unutma, hayal kurma, konuşma, düşünme vb. işlemler temel oluşturur. İlk okuma-yazma olayında da, öğretmen tarafından çocuğa sunulan ve simgelenenlerle (cümle, kelime, hece, harf, ses vb.) soyut şekillerin imgelenen olarak zihinde imgeleştirilmesi gereklidir. Çocuk okul çağına geldiğinde konuşma yeteneği ve sözcük dağarcığı, zaman, sayı kavramlarının gelişmiş olması beklenmektedir (Ferah, 2001). Zihinsel faktörler öğrencinin okuma yazma ve aritmetik işlem becerilerini kavrama açısından çok önemlidir. Yeterli zihinsel olgunluğa ulaşmış bireyler okuldaki faaliyetlerde başarılı olurken diğerleri için zorlu bir süreç başlamaktadır.

1.2.2.3 Çevresel faktörler

Toplumsal çevre koşullarının da çocuğun gelişiminde önemli rolü olduğunu vurgulayan ve özellikle yaşamın ilk yıllarında içinde yaşadığı aile ve yakın çevrenin sağladığı olanakların çocuğun duygusal, toplumsal ve zihinsel gelişimindeki rolüne değinen görüşler giderek ön plana çıkmıştır (Karbuğa, 2011: 11)

Çocuğun okula hazırlıklı oluşunu etkileyen en önemli faktörlerden biri de yakın çevre koşullarıdır. Anne ve babanın okul kurumuna verdiği önem, değer ve

buna bağı olarak geliştirdiği tutum kadar, çocuğa sunduğu olanaklar da büyük önem taşımaktadır. Çocuğun okul öncesi evrede eğitim kurumuna gönderilmiş olması, erken gelişim yıllarından itibaren ona kitap okunması, tiyatro, sinema, konser, resim sergisi ve müzeye götürülerek bunlar hakkında tartışılması, okula hazırlık adına çocuğa sunulan önemli olanaklardır (Yavuzer, 2003, Akt: Koçyiğit, 2009: 18). Çevre koşullarındaki olumsuzluk kişinin bütün alanlardaki gelişimini etkilemektedir. Düzenli bir aile yaşamı çocuğun okul başarısı üzerine etki yapan önemli bir etmendir.

Tepperman'a (2000) göre çocukların okula gereği gibi hazır olmaları için ev ortamının ve ailenin bazı temel nitelikleri önemlidir. Buna göre her ailenin aşağıdaki koşullara sahip olması gerekir (Akt: Unutkan, 2007: 44);

1. Güvenli ve sağlıklı bir ev,
2. Ebeveyn desteği ve eğitimi,
3. Güvenli ve çocuğa destek sağlayan bir çevre,
4. Çocuğun ihtiyaçlarını karşılamak için yeterli miktarda para olmalıdır.

Aile ortamı ve sosyal çevre; hem zekâ gelişmesinde, hem de zekâ gelişmesinden etkilenen öğrenme yeteneğinin gelişmesinde, dolayısıyla okula hazırlıklı olmada son derece önemli rol oynar. Toplumsal çevre koşullarının da çocuğun gelişmesinde önemli rolü olduğunu vurgulayan ve özellikle yaşamın ilk yıllarında içinde yaşadığı aile ve yakın çevrenin sağladığı olanakların çocuğun duygusal, toplumsal ve zihinsel gelişimindeki rolüne değinen görüşler giderek daha çok ön plana çıkmaktadır. Eğer yetişkinin rehberliği yoksa çocuk, deneyimlerinin önemli yönlerini özümlemekte ve dilin içeriğini ve yapısını geliştirmekte güçlük çekmektedir. Bu nedenle ev çevresi çocuğun yaşamının ilk beş yılında önemli bir temel eğitim kurumudur (Unutkan, 2006: 285). Bireylerin zeka gelişiminde çevreden gelen uyaranların etkisi büyüktür. Büyük şehirde yaşayan bir birey ile kırsalda büyüyen bireyin aldıkları uyaranlar farklı olacağı gibi olgunlaşma düzeyleri de farklı olacaktır.

1.2.2.4 Duygusal faktörler

Duygusal gelişim, çocukların kendileri hakkındaki algılamalarını ve kendi duygularını ifade edebilme becerileri ile başkalarının duygularını anlayabilme ve yorumlayabilmeyi içerir (Getting Ready, 2005: 14).

Duygusal olarak dengeli olmayan, aşırı derecede hassas ve anneye bağımlı, anneden ayrılmakta zorluk çeken çocukların okuldaki öğrenme faaliyetlerine katılmaları çok güçtür. Anneden ayrılmaları diğer çocuklardan daha uzun süren bu çocuklar, sonunda bunu başardıkları zaman da, artık sınıf arkadaşları öğrenme sürecinin büyük bir bölümünü aşmış olurlar. Bu kez de onlardan geri kalmış olmak yüzünden hayal kırıklığına uğrarlar (Kotil, bt. 6). Okula hazır oluşu etkileyen faktörlerden yola çıkarak ilköğretime hazırlık için okul öncesinde destek olunması gereken alanlar şöyle sıralanabilir;

1. Okumaya hazırlık becerileri (okuma ve yazma öncesi beceriler, sesleri tanıma, el göz Koordinasyonunu sağlama)
2. Matematik becerileri (0-20 arası rakamları tanıma, renkleri, şekilleri öğrenme)
3. Sosyal beceriler (sırasını bekleme, verilen yönergeleri takip etme, sessiz dinleme, Paylaşma, işbirliği yapma, dikkat yoğunlaştırma)
4. Motor beceriler (büyük ve küçük kas gelişimi)
5. Duygusal beceriler (kendi duygularını uygun biçimde ifade etme, başkalarıyla empati kurabilme)
6. Öz bakım becerileri (kendi ihtiyaçlarını karşılama, temizlik, beslenme, dinlenme vb. Alanlarla ilgili işleri yapma, giysilerini yardımsız giyip çıkarma)

Çocukların ilköğretime hazır oluş düzeylerini değerlendirmek, onların neleri bildiklerini ve neleri öğrenmeye hazır olduklarını tespit etmeyi amaçlamaktadır. Bu değerlendirme, okul rehberlik servisleri tarafından yapılmaktadır. Bu alanda yapılan araştırmalar erken okul deneyimi (okul öncesi eğitim) olan ve okula yumuşak geçiş yapan çocukların sosyal becerilerinin ve akademik başarılarının yüksek olduğunu ortaya koymaktadır (Kotil, bt.: 6). Bireyin duygusal yöndeki olgunluğu çevre ve arkadaş ilişkilerinde önemlidir. Çünkü öğrenmenin büyük bir bölümü de çevredeki arkadaşlarından sağlanacaktır. Ayrıca onlarla birlikte oyun oynama ve öğrenme faaliyetleri de yapacaklardır.

1.3 İlköğretim 1. Sınıfa Başlayan Öğrencilerin Hazır Oluşluk Düzeyleri

Son zamanlarda, yapılan çalışmalar doğrultusunda, bir çocuğun okula hazır oluşluğu göstergelerinin Sağlık ve fiziksel gelişim, sosyal ve duygusal gelişim, dil

gelişimi, zihinsel gelişim ve genel bilgi olmak üzere dört ana alanı kapsadığı belirlenmiştir (Getting Ready, 2005: 14).

1. *Sağlık ve fiziksel gelişim*, çocuğun sağlıklı olmasını ve büyük ve küçük kas gelişiminin ve koordinasyonun gelişmiş olmasını, çocuğun normal büyümesini ve herhangi bir özür durumunu kapsar.
2. *Sosyal gelişim*, çocukların başkalarıyla etkileşim kurabilmesini ve kendilerini kontrol etme mekanizmalarını kapsar.
3. *Duygusal gelişim*, çocukların kendileri hakkındaki algılamalarını ve kendi duygularını ifade edebilme becerileri ile başkalarının duygularını anlayabilme ve yorumlayabilmeyi içerir.
4. *Dil gelişimi*, çocukların dinleme, konuşma ve kelime haznesi gibi iletişim kurabilme becerileri ile yazının varlığı ve yazının amacına yönelik farkındalık, harflerle sesler arasındaki ilişki gibi erken okuma-yazma becerilerini içerir.
5. *Zihinsel gelişim ve genel bilgi*, düşünme ve problem çözme becerileri ile genel olarak matematik, sosyal hayat ve yaşama dair bilgileri içermektedir.

Okulun çocuktan, çocuğun çevresinin yönlendirmesi ile okuldan beklentileri birbirinden çok farklıdır. Bu farklılığın ortadan kaldırılması; hem çocuğu okula hazırlayan aile hem de okul açısından ortak çerçeveye indirgenmesi ile mümkün olabilir. Bu ortak çerçeve ise; çocuğu merkeze alan; çocuğun bağımsız ve değerli bir varlık oluşunu a priori olarak kabullenerek, ortak bir hazır oluşluk düzeyinde uzlaşmaktır. Aşağıda, çocuğun hem aile açısından hem de okul kurumu açısından ortak bir değer olarak kabullenmesi gereken, hazır oluşluk düzeylerine yer verilmektedir (Yapıcı, 2004: 3).

1.3.1 Bilişsel Hazır Oluşluk Düzeyi

Bilişsel beceri; “bireyin düşünme, akıl yürütme, bellek ve kavrama sistemlerinde meydana gelen değişimlere gönderme yapan bir kavram”dır (Konak ve diğerleri, 2010: 10). Bilişsel hazır oluşluğu, Tuna ve Kaçar (2005) “öğrenmeyle ilgili gerekli yeteneğe ve yeni öğrenmeyle ilgili ön koşul davranışlara sahip olmak bilişsel açıdan hazır olma” şeklinde ifade etmişlerdir (Akt: Harman ve Çeliker, 2012: 148). Bilişsel açıdan hazır olma eleştirel düşünme becerilerinin geliştirilmesini sağlayacak ortamlar oluşturularak sağlanabilir (Yenilmez ve Kakmacı, 2008, 531). Bilişsel hazır

oluşluğu destekleyen ortamlarda birey soru sorar, sorgulama, analiz, sentez ve değerlendirme yapar. Bilişsel hazır oluşluk düzeyi aşağıdaki gibi sıralanabilir (Kaplan ve Başar, 2013: 4):

1. Yaşına uygun zihinsel gelişim göstermesi
2. Görsel algı
3. İşitsel algı
4. Dokunsal algı
5. Bellek (algıladıklarını hafızada tutabilme)
6. Kavramlar ve sembollerle düşünebilme
7. Uslamlama (muhakeme / akıl yürütme / problem çözme / ilişki kurma / benzerlik-farklılıkları görebilme)
8. Dikkat

Eğitimbilime göre okul öncesi eğitimde öğrencinin dil ve bilişsel becerilerini geliştirmek önemlidir ve temel hedef olmalıdır. Adı geçen becerilerin gelişimi bireyden bireye değişebilir. Önemli olan, öğrencinin hangi beceriye sahip olduğunun tespit edilmesi ve eğer varsa sorunun teşhis edilmesidir. Devamında, bu eksiklikleri dikkate alan ve gidermeyi hedefleyen bir eğitim verilmelidir. Bilimsel bulgular küçük yaşlarda giderilemeyen eksikliklerin ilköğretime taşındığını ve öğrencinin okul başarısını olumsuz yönde etkilediğini göstermektedir Dolayısıyla, öğrencinin bilişsel ve dil becerilerini okul öncesi eğitimden itibaren izlemek eğitimde başarıyı sağlamak için bir ön koşuldur (Konak ve diğerleri, 2010: 10). Bilişsel olarak okula hazır olmayan çocuklar eğitim ortamında istenilen başarıyı gösteremeyecekler. Bu durum da etkisini uzun yıllar devam ettirecektir. Öğrenciler istenilen eğitim seviyesine ulaşamayacaklarından dolayı hayatta istedikleri yere gelemeyecekleri söylenebilir.

1.3.2 Duyuşsal ve Sosyal Hazır Oluşluk Düzeyi

Çocuğun doğduğu andan itibaren aile çevresinde geçirmiş olduğu yaşantıların istikrarlı bir sevgi şefkate dayalı olması, çocuğun büyüdükçe sosyal yaşama katılmasını kolaylaştıran önemli bir süreçtir. Bu sürecin sağlıklı geçirilmesi duyuşsal açıdan da çocuğun özgüven ve özsaygı yeteneklerini kazanması sağlayacaktır. Bu süreç, okula duyuşsal ve sosyal hazır oluşluk açısından çok önemlidir (Yapıcı, 2004: 4).

Bireylerin duyuşsal olarak kendini hazır etmesi yapılacak işin daha da kolaylaşmasını sağlar. Bir birey kendinin o konuda ne kadar başarılı olabileceğini tahmin ediyor ve kendine güveniyorsa o derecede başarılı olacaktır. Sosyal çevresinden gelen tepkilerin de öğrenme üzerinde önemli bir etkisi bulunmaktadır. Eğer dışarıdan alınan tepkiler bireyi engellemeye, onu küçük düşürmeye ya da başaramayacağına ilişkin ise, birey o işi yapmaktan vazgeçecektir. Tepkilerin olumlu, ona destek verecek yönde olması ise çocuğun işini kolaylaştıracak ve yapmaya istekliliği artacaktır (Yenilmez ve Kakmacı, 2008: 532). 5-6 yaş okula hazırlık dönemi çocuklarında gözlenmesi gereken sosyal ve duyuşsal becerileri aşağıdaki gibi sıralanabilmektedir (Kaplan ve Başar, 2013: 3);

1. Anne baba ile güvenli ilişki kurmuş olma, anne babaya bağımlılık düzeyi,
2. Kendine güven duyma,
3. Kendi başına hareket edebilme,
4. Kendi kapasitesini, ilgi ve yeteneklerini doğru değerlendirebilme / benlik algısı,
5. Dürtü kontrolü,
6. Sorumluluk alabilme,
7. Uygun zaman ve mekânda uygun tepkiler verebilme,
8. Motivasyon,
9. Yetişkinlerle ilişki kurabilme ve bu ilişkiyi sağlıklı bir şekilde sürdürebilme,
10. Yaşlılarıyla rahat sosyal ilişkiler kurabilme ve bu ilişkiyi sağlıklı bir şekilde sürdürebilme,
11. Okul kurallarına ve düzenine uyabilme,
12. Paylaşabilme,
13. Sırasını bekleyebilme,
14. İsteklerini erteleyebilme,
15. Başarısızlığa / engellenmeye toleranslı olma,
16. İşbirliği yapabilme,
17. Zamanını planlayabilme.

Bilişsel özellikler her ne kadar başarı ile doğrudan ilişkili olsa da; duygusal ve sosyal olarak desteklenmezse bir yanı eksik kalmış bir başarıdan söz edilebilir. Bu durum öğrenciler için hiçte olumlu görülemeyecek bir durumdur.

1.3.3 Dil Gelişimi Açısından Hazır Oluşluk Düzeyi

Dil becerilerinin genel olarak kazanıldığı bu dönem, zengin uyarıcı çevre ile donanım olduğunda, çocuğun dil becerilerinin çok daha üst düzeylere çıktığı ve günlük konuşmalarında bazen atasözlerinden bile yararlanabildikleri görülebilmektedir (Yapıcı, 2004: 5-6).

Dil gelişimi açısından hazır oluşluk, çocuğun bilişsel, duyuşsal ve fiziksel özelliklerine uygun olarak tasarlanan okuma yazma etkinlikleri hem akademik başarıyı yükseltecek hem de düşünme becerilerinin gelişmesini sağlayacaktır (Yenilmez ve Kakmacı, 2008: 532). 5-6 yaş okula hazırlık dönemi çocuklarında gözlenmesi gereken dil becerileri aşağıdaki gibi sıralanabilir. Tanımlanan beceriler bu dönem çocuğunda gözlemlenebilecek ve okuma yazma becerisini de etkileyebilecek davranışlar olması nedeniyle önemlidirler (Kaplan ve Başar, 2013: 3);

1. Dili anlama ve serbestçe kullanabilme
2. Karşılıklı konuşmaları sürdürebilme
3. Yönergeleri anlıyor olma
4. Duygu ve düşüncelerini sözle ifade edebilme
5. Yeterli kelime hazinesine sahip olma
6. Olayları kronolojik sırayla anlatabilme
7. Anlatılanları dinleyebilme
8. Akıcı bir konuşmaya sahip olma
9. Üç aşamalı yönergeleri kullanabilme -“Dolabından kalem kutunu ve kitabını al” vb.

Yeni doğan her insan; genetik bir sorun olmadığı sürece ve toplumsal yaşam içinde yer aldığı müddetçe dili öğrenir. Ama bunu sadece biz yetişkinler bilmekteyiz, yeni doğan bilmemektedir. Okul çağına gelmeden, her çocuk anadilini genel hatlarıyla konuşmaya başlamaktadır. Ama bunu, konuşmasında sıfat, zarf, fiil, nesne... vb. kullandığını bilmeden yapmaktadır. İlköğretime başlayan her çocuk, ortalama bir zekâ seviyesine sahip olduğu takdirde, okuma yazmaya ilişkin ön öğrenmeleri ne kadar az olursa olsun, okula ve öğretmene karşı olumsuz bir tutuma sahip değilse, çok kısa bir sürede okuma yazmayı öğrenebilir. Bu dönemde, çocuğun bilişsel, duyuşsal ve fiziksel özelliklerine uygun olarak tasarlanan okuma-yazma

etkinlikleri, hem akademik başarıyı yükseltecek hem de dil aracılığıyla düşünme becerilerinin geliştirilmesini sağlayacaktır (Yapıcı, 2004: 6). Okul eğitiminde yapılan tüm eğitim faaliyetlerinde dil kullanımı üst düzeydedir. Anadilini yaşı ile uyumlu düzeyde kullanabilen çocuklar okuldaki diğer derslerinde de başarı düzeyi yüksek olacaktır.

1.3.4 Fiziksel Hazır Oluşluk Düzeyi

İlköğretim 1. sınıfa başlayan bir öğrencinin fiziksel açıdan, herhangi bir rahatsızlığının bulunmaması her ne kadar çok önemli olsa da; burada ele alınacak fiziksel özellikler salt okuma yazma etkinlikleri açısından düşünülmelidir. Temelde, beş duyu organının sağlıklı olarak bir arada bulunması, en temel fiziksel donanım olarak görülmelidir (Yenilmez ve Kakmacı, 2008: 532).

Yazma etkinliklerinin sağlıklı bir şekilde gerçekleşmesi için; çocuğun fiziksel açıdan küçük ve büyük kas gelişiminin sağlıklı olması gerekir. Kalem tutarken acı çeken ya da çok çabuk yorulan bir çocuğun, yazma etkinliklerini sağlıklı bir şekilde yerine getirmesi çok zordur. Bu durum, diğer eğitim-öğretim etkinliklerini de olumsuz etkileyecektir (Yapıcı, 2004: 6). Fiziksel olarak hazır olmaya öğrenciler kas gücü ve yeteneği gerektiren faaliyetlerde hep zorluk çekeceklerdir. Bu durum fiziksel beceri gerektiren etkinliklerde başarıyı olumsuz etkileyecektir.

1.4 60-66 Aylık Öğrencilerin Gelişim Özellikleri

Okul öncesi dönem çocuklarının gelişimde durağanlık yaşadığı yaş, 5 yaştır. Diğer yaşlara göre daha sakin geçer. Koşmak, atlamak, sıçramak gibi davranışları rahatça yaparlar. Takla atmak, bisiklete binmek en sevdikleri etkinliklerdir. Küçük kaslarını etkili şekilde kullanırlar. İnsan ve ev figürleri çizebilirler. Makas kullanmaktan, dolayısıyla kesme-yapıştırma gibi faaliyetlerden; hamur, çamur, macun gibi yoğurma maddeleri ile oynamaktan hoşlanırlar. Giysilerinin düğmelerini ilikleyebilirler. Dans ederken müziğe uyum sağlayabilirler. 5 yaş çocuğu, bağımsızlığını ilan eder. Aile içinde karar alınırken fikrinin sorulmasından çok hoşlanır ve kendinin birey olduğunu fark etmeye başlar. Yetişkinleri çok iyi gözlemleyip, oyunlarında davranışlarında, onları taklit eder. Sorumluluk almaktan,

aldığı sorumlğunun yerine getirdiğinde övölmekten hoşlanır. Anne-babasına yardım etmeyi sever (Lokumcu Tozar, 2011: 44).

Okula başlama çocuk yönünden belli bir zekâ ve duygusal gelişimi tamamlamış olmayı gerektirir. 6 yaşını bitirdiği halde zekâsı yeterli olan bir çocuk ruhsal bakımdan evden ayrılabilme olgunluğunu göstermeyebilir. Özellikle oyun ve arkadaşlıktan uzak tutulmuş, dışarı çıkarılmamış çocuklar için evden ayrılış ürkütücüdür. Okulların açıldığı ilk günlerde, her sınıfta birkaç anneyi sıralarda çocukları ile birlikte otururken görmek olağandır. Okula korku ile giden ve hep evi düşünen bir çocuğun kendini okuma ve öğrenmeye vermesi kolay olmaz. Ayrıca yaşlıları içine karışması, birlikte oynaması ve arkadaşlık kurması güç olur. Okula uyumu ve başarısı bir anlamda anne-babanın yetiştirmedeki başarısının bir ölçüsüdür (mebk12.meb.gov.tr, 2014).

6 yaş çocuğu günlük deneyimlerini anlatır. Çevresindeki eşyaların nelerden yapıldığını söyler. Rakamları sayabilir. Mesleklere göre yapılan işleri söyler. Zıt olanı söyler. Yaşadığı şehrin ve sokağın adını söyler. Nedene göre sonucu söyler. Sonuca göre nedeni söyler. Dün, bugün ve yarın ile ilgili konuşur. Kendine söylenen 5-6 kelimelik cümleyi tekrarlar. Sağını solunu bilir (Kızmaz ve diğerleri, 2013: 3).

Okul dönemine başlayacak olan 6 yaş çocuğu oldukça hareketlidir. İp ve top oyunlarından büyük zevk alır. Topu sıçratıp atabilir. Öz bakım becerileri oldukça gelişmiştir. Tuvalet ihtiyacını ve temizliğini kendi yapabilir. Düğmelerini ilikleyebilir. Detaylı resimler yapar, ayrıntılara önem verir. Kesme, katlama, yapıştırma, yuvarlama gibi faaliyetlerde başarılıdır. Adını soyadını yazabilir. Kalemi düzgün tutup kullanabilir (Aral ve Kandır, 2002, Akt: Karbuğa, 2011: 15).

6 yaş çocuğu rakamları tanıyıp, basit toplam-çıkarma işlemleri yapabilir. Benzer ve farklı olanları ayırt edebilir, nesnelere sınıflayabilir. Problem çözme becerileri gelişmeye başlamıştır. Kendisine ait kişisel bilgileri farkında olarak söyler. (Metin, 1992; Akt: Avcı ve Dere, bt.:2). Çocuk 6 yaşına geldiğinde büyük bir aşama kaydeder. Zihin gelişiminde hızlı ilerleme görülür, yorumlara yapmaya başlar. İlkokula başladığında ise kuralsızlığının ve sınırsızlığının yerini kurallar ve sınırlar almaya başlamaktadır. Bu kuralları ve sınırları öğrenirken kendi yaşamını da şekillendirmeye başlamaktadır (MEGEP, 2009: 21). Bu açıklanan altı yaş grubu çocukların özellikleri eğitim faaliyetlerinden yeterli faydayı olmaları açısından son derece önemli olmaktadır. Burada sayılan özelliklerden bir ya da birkaçını

yapamayan çocuklar eğitim hayatlarına kötü bir tecrübe ile başlayacak ve bu olumsuz durumu toparlamaları zor olacaktır. Belki de hiç toparlayamayacakları söylenebilir.

1.5 Okula Hazır Oluşluk Ölçütleri

Araştırmacılar tarafından çocukların okula hazır oluşlarını belirlemek üzere çeşitli ölçütler öne sürülmüştür. Yazgan'a (2003) göre birinci sınıf için hazır olma ölçütleri aşağıda gibi sıralanmıştır.

Çapraşık yönergeleri anlayıp uygulayabilme: Birden çok basamak içeren, akılda tutma becerisi gerektiren yönergeler okulda her gün birçok kez karşısına çıkacaktır.

Masa başında uzunca sürelerle oturabilme: Küçük aralar verildikten sonra tekrar işinin başına dönebilmeli.

Bir işi kendi başına tamamlayabilme: Yol gösterildiği zaman söylenenleri uygulayabilme.

Her aklına geleni yapmak istese de, kendini denetleyebilme: Bu özellik, oyun oynamak yerine okuma-yazma gibi ilk başta zor gelen işleri yapabilmek için ön şarttır.

Akademik beceriler: Okuma, sesler ve simgeleri olan harfler arasındaki ilişkiyi kavramaya dayanır. Yazma için gereken beceriler parmakların beyin tarafından etkili kullanımına dayanır. Oturması zaman alan bir beceridir.

Göz-el koordinasyonu: Makasla şekiller kesebilmeli, kalemi tutarak basit geometrik şekilleri çizebilmeli, harfleri kabaca kopya edebilmeli.

Okuma öncesi beceriler: Harflerin bazılarını tanımalı, harflerin belli sesleri temsil ettiğini kavrayabilmeli.

Aritmetik beceriler: Sayma, kümeleme, benzerleri tanıma. Bu alanlarda gelişimin hiç olmazsa ilk adımlarını atmış olması beklenir. Gelişimin başladığı noktaları mükemmelleştirmek okulun işi olacaktır.

60-66 aylık öğrencilerin okula hazır oluşluk düzeylerine ilişkin sahip olması gereken yeterlilikler şöyle sıralanmıştır (MEGEP, 2007: 5-6);

1. Sırada dik ve belli bir mesafede oturmak.
2. Tuvalet kontrolünü yapabilmek.
3. Kendi temizliğini yapabilmek.

4. Sosyal iletişim kurallarını bilmek ve uygulamak (Yardımlaşma, sıra olma vb).
5. Teneffüslerde kendini korumak, dengeli hareket etmek.
6. Kendi sorumluluğunu taşımak.
7. Aile içindeki sorumluluklarını yerine getirmek.
8. Anneden ve evden kolay ayrılabilmek.
9. Anneden ayrı olduğu için kırıklık duymamak.
10. Öğretmen ile iletişim kurabilmek.
11. Öğretmenin verdiği talimatlara uymak.
12. Diğer çocukların varlığına katlanabilmek ve onlarla baş edebilmek.
13. Kendini ifade etmek.
14. Arkadaşlık ilişkileri ve iletişim kurabilmek.
15. Ana ve ara renkleri,10 a kadar sayıları, temel geometrik şekilleri bilmek ve ifade etmek.

1.6 Okula Hazır Oluşluğun Değerlendirilmesi

Okul öncesi çocuğu hızlı bir gelişim ve değişim sürecindedir. Bazı çocuklar aynı yaşta olmalarına rağmen, farklı duygu ve düşünce örüntülerine sahip olabilirler. Bu nedenle çocuklar hakkında karar verirken, çok boyutlu değerlendirmelere gereksinim duyulmaktadır. Anlık gözlemlerin ve tek bir kaynağa dayalı değerlendirmelerin güvenilir olduğunu düşünmek söz konusu değildir (Lokumcu Tozar, 2011: 69).

Çocuğun ilköğretime hazır olup olmadığının değerlendirilmesi çeşitli ülkelerde farklı görüşlere bağlı olarak değişkenlik göstermektedir. Hazır oluşluğu psikolojik testler ile ölçme, en eski ve üzerinde en çok çalışılmış konuların başında gelmektedir (Karbuğa, 2011: 41). Çocuğun ilkokula hazır olup olmadığının değerlendirilmesi hazır oluşluk ile ilgili farklı teorik görüşlerde farklı açılardan değerlendirilmektedir (Dockett ve Perry, 2002; Akt: Kahraman ve Başal, 2013: 892).

Olgunlaşmacı Görüş: Olgunlaşmacı görüş çocuğun gelişimsel açıdan hangi aşamada olduğuna dikkat ederek değerlendirmektedir. Çocuğun okula hazır olup olmadığı ya da bir sene bekletilip hazırlığını tamamlaması gerekip gerekmediği saptanmaktadır.

Çevresel Görüş: Beceri ve bilgiyi ölçmektedir. Renkleri bilme, şekilleri bilme, bir kişinin ismini heceleme gibi amaçları içeren beceriler üzerine odaklanmıştır. Kontrol listesi şeklinde yapılan değerlendirmeye göre çocuğun okula hazır olup olmadığı belirlenmektedir.

Sosyal-Yapılandırmacı Görüş: Bireysel olarak çocuğa odaklanmamakta sosyal ve kültürel değişkenleri ele almaktadır. Eğitimci, ebeveyn ve toplumun diğer üyeleri birlikte çalışarak o ortamda çocuklar için neyin önemli olduğunu tespit ederek değerlendirme yapmaktadır.

Etkileşimci Görüş: İlişkiler düzeyinde hazır oluşluğun değerlendirmektedir. İlişkiler karşılıklıdır ve gelişim zaman almaktadır.

Çocuğun okula hazır olup olmadığını değerlendirmek için öğretmenin yaptığı gözlem son derece önemlidir. Çocuğun özelliklerini gelişimsel olarak yakından takip etme imkânı bulan öğretmen, çocuğun okula başlayıp başlayamayacağı konusunda yüksek oranda tahminde bulunabilmektedir. Aile açısından çocuğun okul olgunluğunun değerlendirilmesi, çocuğun yaşı ile sınırlandırılmaktadır (Lokumcu Tozar, 2011: 72). Milli Eğitim sisteminde öğrencinin sadece yaşına bakılarak eğitim sistemine alınmaktadır. Ancak bu doğru değildir. Her ne kadar öğretmen görüşleri bu konuda değerli dönütler içerse de öğrencilerin okula hazır oluş düzeyini belirleyen beceri testleri geliştirilmelidir. Bu testlerde konusunda uzman kişilerce okula başlayacak öğrencilere uygulanmalı. Fiziksel, bilişsel ve sosyal yönlerden yeterli düzeyde gelişmişlik gösteren bireyler okula başlatılması gerektiği düşünülmektedir.

İKİNCİ BÖLÜM

DİĞER ÜLKELERDE VE TÜRKİYE'DE OKULA BAŞLAMA YAŞI

2.1 Avrupa Birliği Ülkelerinde Okula Başlama Yaşı

Ne bir devlet ne de uluslararası bir birlik olan Avrupa Birliği, uluslar üstü bir birlik olarak pek çok alanda zorunlu düzenlemeler getirmesine karşın, eğitim politikasında işbirliğine dayalı bir yaklaşım öngörmektedir. Bu yaklaşımın temel nedeni, özellikle eğitim konusunda farklı geçmişlere sahip devletlerin, var olan eğitim politikalarını yalnızca yasa yaparak tek bir politika haline getirmesinin zor olmasıdır (Gültekin ve Anagün, 2006: 147).

AB eğitim politikasının temel amacı; üye ülke yurttaşları arasındaki karşılıklı anlayışı özendirmek ve üye ülkelerin yurttaşlarına Avrupalılık bilincini aşlamak, bu süreçte öğrenci ve öğretmenleri eğitmek ve tüm ar-ge alanlarına üye ülkelerin etkin katılımlarını sağlamak şeklinde özetlenmektedir. AB, üye ülkelere eğitim sistemleri konusunda bir dayatma politikası uygulamayarak, üye ülkelerin sosyo-ekonomik yapılarına uygun sistemi uygulamaları konusunda serbestlik tanıyarak, eğitim alanında belirli bir modeli uygulama zorunluluğu getirmemiştir. AB, üye ülkelerin ulusal eğitim sistemlerinin bütünleştirilmesinden ziyade uyumlaştırılmasını hedeflemektedir (Tuzcu, 2002; Akt: Sağlam, Özdoğru ve Çıray, 2011: 90).

Avrupa Birliği, eğitimde her ülkenin kendi ulusal modellerini uygulamasını beklemekle, ortak bir eğitim modeli kullanmamakla ve teşvik etmemekle birlikte, olmazsa olmaz birkaç şartı eğitim politikalarında dile getirmektedir. Bunlar; ortak bir mesleki eğitim politikası ve mesleki eğitimin yaygınlaştırılması, dikey eğitim modellerinden yatay eğitim modellerine geçilmesi; zorunlu eğitim sürelerinin artırılması ve zorunlu eğitim tamamlanmadan en az iki yabancı dil öğretilmesi gibi politikalar üzerinde durmaktadır (Aslan, 2010). Avrupa Birliği ülkeleri eğitim

konusunda bağlayıcı kararlar almak yerine özgür ve ulusal eğitim modellerini desteklemektedir. Bunun yanında okullar ve öğretmenler arası işbirliği değişim programları gibi faaliyetlerle her ülkenin bir diğerini tanıma ve güçlü ve zayıf yönlerini fark etmelerini sağlamaktadır.

Almanya Eğitim Sistemi: Almanya'da eğitim sisteminin sorumluluğu devletin federal yapısı tarafından düzenlenmektedir. Anayasaya göre eğitim mevzuatı ve yönetimi eyaletlerin sorumluluğundadır. Federal hükümetin eğitimdeki sorumlulukları Anayasa'da tanımlanmıştır.

Anayasa, eğitim planlama ve araştırmanın teşvikinde olduğu gibi Federasyon ve eyaletler arasında belirli şekillerde işbirliği de sağlamaktadır. “İkili Sistem”de (dual sistem: hem işyerinde hem okulda sunulan mesleki eğitim) işyerlerindeki eğitimi işyerleri, okuldaki eğitimi ise eyaletler finanse etmektedir. İş yeri etkinlikleri, eğitime yönelik düzenlenmiş ulusal seviyedeki kuralları izlerken, okul bazlı çalışmalar için bu kurallara göre uyarlanmış ve eyaletler tarafından kurulmuş bir öğretim programı bulunmaktadır (maol.meb.gov.tr, 2014).

Tam gün eğitim 6 ila 15 veya 16 yaş (eyaletle bağlı olarak) arasındaki herkes için zorunludur. Yarı zamanlı eğitim ise 18 yaşını doldurmamışlar ve tam gün okula gitmeyenler için zorunludur. İlkokuldan orta öğretim düzeyindeki okul türlerinden birisine geçişte, söz konusu eyaletin mevzuatına bağlı olarak farklı yönetmelikler uygulanır. Alt düzey orta öğretimde devam edilen okul türüne, aileler ilkokul tarafından yapılan bir değerlendirmeyi esas alarak karar verirler. Çeşitli türlerdeki orta dereceli okullara kabul, öğrencilerin belli performans kriterlerini yerine getirmelerine ve/veya eğitim makamlarınca verilecek bir karara göre belirlenir.

Almanya'da çok amaçlı okullar geleneksel okul tiplerini ayırmaksızın belli bir yastaki bütün öğrencileri kabul edip, mesleğe ve yüksek öğretime hazırlayan bölümlerde eğitim verirler (TISK, 1997: 70-72). Tablo 2.1'de Alman eğitim sisteminin temel yapısı görülmektedir.

Tablo 2.1: Alman eğitim sisteminin temel yapısı (Balcı, 2007: 63).

		Eğitim Sürecinin Başamakları (Çeşitli Formlarda Genel ve Mesleki Eğitimin Basamakları)				
		Mesleki Eğitim Mezunu	Genel Yüksek Okul Olgunluğu	Lisans Diploması, Yüksek Lisans, Devlet Sınavı		
		Üst branş okulu FACHSCHULLE	Akşam Lisesi Abendgymnasium Kolleg	Meslek Akademisi Berufsakademie		Üniversite Teknik Üniversite Teknik Meslek Yüksekokulu Çok Amaçlı Üniversiteler Eğitim Yüksekokulu Güzel Sanatlar Yüksekokulu Müzik Yüksekokulu Meslek Yüksekokulu İdare Bilimler Yüksekokulu
		Mesleki Eğitim Mezuniyeti			Genel Yüksekokul Olgunluğu	
		Mesleki Eğitim Mezuniyeti			Meslek Olgunluğu Diploması	
		Mesleki Eğitim Mezuniyeti			Meslek Okulu Berufs Ober Schule	Lise üst kademesi Çeşitli Okul Türlerinde Lise, Meslek Lisesi/Branş Lisesi, Çok Amaçlı Okul Gymnasale
		Meslek okullarında ve işletmelerde mesleki Eğitim	Meslek branş okulu Berufs- Fach- Schule	Teknik Lise Fach Ober Schule		
		Okulda veya Kooperatif Sisteminde Mesleki Eğitim				
		10. Sınıftan Sonra Orta Derece Okul Mezuniyeti (Realschulabschluss)				
		9. Sınıftan Sonra Temel Eğitim Mezuniyeti Hauptschulabschluss				
10		10. Okul Yılı	Temel Eğitim Hauptschule	Ortaokul Realschule	Çok amaçlı Okul Gesamtschule	Lise Gymnasium
5-6		Özel Eğitim (Sonderschule)	Okuluna bakılmaksızın yönlendirme basamağı			
1-2		Özel Eğitim (Sonderschule)	İLKÖĞRETİM (Grundschule)			
SINIF YAS	6	Özel Eğitim (Sonderkinderg arden)	ANAOKULU (İsteğe Bağlı)			

Almanya’ da okul öncesi eğitim, özel sektör ve kamu tarafından çocuklara bakım amacıyla oluşturulan, onları iç yaşlarını tamamlamalarıyla kabul eden ve ilköğretime başlayıncaya kadar olan süre içerisinde eğitim veren kuruluşları kapsamaktadır (Erginer, 2007: 254). 0-3 yaş arası çocuklar yuvalara, 4-6 yaş arası çocuklar ise anaokullarına devam ederler. Bu kurumların büyük oranda finansmanı belediyeler tarafından yapılır. Okul yaşına geldiği halde okul olgunluğuna ulaşmamış öğrenciler anaokullarındaki özel sınıflara devam ederler (Özkaya, 2010: 12). İlkokul (Grundschule) temel eğitimin ilk basamağını oluşturur ve Berlin ve Brandenburg’da altı yıl diğer eyaletlerde dört yıl sürer. Dördüncü sınıf öğrenciler için çok önemlidir. Bu sınıftan sonra öğrenciler başarı durumlarına göre bir üst okula devam ederler. Dördüncü sınıf sonunda öğretmenler velilerin de görüşünü alarak gideceği okul ile ilgili bir tavsiyede bulunurlar. Çoğu eyalette veliler çocuklarının ilkokuldan sonra hangi düzeydeki okula gideceğine karar verebilirler. Öğrencinin notları ve öğretmenlerin çocuklarla ilgili değerlendirmeleri belirleyicidir. Devam edilecek okullar ders başarısına göre farklılaşır. Normal ve normalden düşük başarılı olanlar Hauptschule, başarılı olanlar Realschule, çok başarılı olanlar ise Gymnasium’lara devam eder (Özkaya, 2010: 13). Almanya’ya da İlköğretime başlama yaşı altıdır. Kural olarak altı yaşını dolduran her çocuk başlayabilir, dördüncü sınıfın tamamlanmasıyla bir üst okula geçilir (Erginer, 2007: 255).

Fransa Eğitim Sistemi: Fransa’da zorunlu eğitim 6-18 yaşları arasında uygulanmakta olup 5 yıllık ilköğretim eğitiminin ardından 4 yıl süreli ortaokul öğrenimini gerçekleştirmektedir (Aykaç, 2002: 53). Fransa eğitim sisteminin temel yapısı Tablo 2.2’de verilmektedir.

Tablo 2.2: Fransa eğitim sisteminin temel yapısı (Erginer, 2007: 167).

Yaş	
	Üniversite Öğretimi - Üniversite Düzeyinde Olmayan Eğitim
	Çıraklık Eğitimi Dönüşümlü Eğitim (4)
19	
18	
17	Genel ve/veya Teknik Lise (2)
16	Meslek Lisesi (3)
15	
14	Rehberlik Devresi (Yöneltme Devresi)
13	Merkezi Devre (Pekiştirme Devresi)
12	Kolej (College) (1)
11	Uyum Devresi
10	Pekiştirme Devresi (Sağlamlaştırma Devresi)
9	İlköğretim (Enseignement Elementaire)
8	
7	Temel Öğrenme Devresi
6	
5	Temel Öğrenme Devresi
4	
3	Anaokulu (Ecole Matemetles)
2	İlk Öğrenme Devresi/İlk Çocukluk Çağı Eğitimi Devresi (Classes Infantines)

Fransa'da okul eğitimi, bütün ülkedeki eğitimden sorumlu Gençlik, Eğitim ve Araştırma Bakanlığı'nın yetkisi altındadır. Merkezi hükümet, eğitim politikası konusunda belirleyici role sahiptir. Eğitimden sorumlu bakanlık, tüm eğitim konuları ve düzeyleri ile ilgili detaylı bir öğretim programı hazırlar ve öğretmenleri belli bir yöntemi kullanmaya kesinlikle zorlamadan eğitim ve öğretim için yol gösterici ilkeleri belirler. Eğitim personelinin işe alımını, eğitimini ve yönetimini idare eder; okullara uygun personel kotalarını tahsis etmek suretiyle okulların statüsünü ve yönetmeliklerini belirler. Bakanlık aynı zamanda sınavları düzenler ve ulusal yeterlilik derecelerini verir; bunlar içinde özellikle orta öğretimin yeterli bir başarıyla

tamamlandığını tasdik eden olgunluk (Bakalorya) sınavı bulunmaktadır (MESS, 2006: 41): Ulusal düzeyde kurulmuş olan sistemin bütününde, okullar, idari ve öğretimle ilgili faaliyetleri açısından belli bir dereceye kadar bağımsızdır ve orta öğretim düzeyinde (kolejler ve liselerde) mali işleri açısından da bağımsız bir statüdedir.

Fransa da okula zorunlu başlama yazı 6'dır. 6-16 yaşlar arasında eğitim zorunludur ve 3 safhaya ayrılmıştır:

1. İlkokul eğitimi: 6-11 yaşlar arasındaki bütün öğrenciler ilkokula giderler;
2. Alt Düzey Orta Öğretim: 11-15 yaşlar arasındaki bütün öğrenciler kolej'e giderler;
3. Üst Düzey Orta Öğretim: Öğrenciler, normalde 15 yaşında, ilkokuldan sonraki beşinci yıl bir genel ve teknolojik lise veya bir meslek lisesine kayıt yaptırırlar. Bu eğitimlerini tamamladıklarında zorunlu eğitimin sonuna denk gelen yaşa ulaşmış olurlar.

Birleşik Krallık Eğitim Sistemi: Eğitim hizmeti sorumluluğu İngiltere'de Eğitim ve Beceri Bakanlığı'nın, Galler'de Gal Meclisi Hükümeti Eğitim ve Öğretim Bakanlığı'nın ve Kuzey İrlanda'da ise Eğitim Bakanlığı'nın ve İstihdam ve Öğrenim Bakanlığı'nındır. İleri eğitimin planlanması ve finanse edilmesi İngiltere'de bakanlıklara bağlı olmayan kamu kuruluşları tarafından yürütülmektedir. Tüm okulların yüksek oranda özerkliği bulunmaktadır. İngiltere'de ve Galler'de ilköğretim okulları ve ortaokullar için yasal çerçeve bu okulları devlet okulu, gönüllü okullar ve vakıf okulları olarak ayırmaktadır. Eğitim 5 yaş (Kuzey İrlanda'da 4 yaş) ile 16 yaş arasındaki kişiler için zorunludur. Tüm ilkokullar yeteneklerine bakılmaksızın tüm çocukları kabul ederler. Bununla birlikte, Kuzey İrlanda'da ve İngiltere'nin bazı bölgelerinde "ortaokullar (grammar school" olarak da bilinen seçici okullar bulunmaktadır (MESS, 2006: 25).

İngiltere'de bazı okullar ve kolejler Orta Öğretim Genel Eğitim Sertifikası sonuçlarını dikkate alarak bazı bireysel yeterlilik şartları aranmaktadır. Öğrenciler kendi seçtikleri alanlarda başvuruda bulunabilirler. Bu dönemde eğitim 19 yaş altındaki gençler için ücretsizdir (Karacaoğlu ve Çabuk, 2002: 67).

16 yaşını tamamlayan birçok öğrenci GCSE (General Certificate of Secondary Education) sınavına girerek Genel Orta Öğretim Sertifikası almaya hak kazanır. GCSE sınavı genellikle ders bazında gerçekleşir. Sınavı başarıyla tamamlayan

öğrenciler 6. düzey kolejlere veya ileri eğitim kolejlerine devam edebilirler veya çıraklık eğitimi ile istihdama veya çıraklık eğitimi almadan istihdama girebilirler. İngiltere eğitim sisteminin temel yapısı Tablo 2.3’de verilmektedir.

Tablo 2.3: İngiltere eğitim sisteminin temel yapısı (Erginer, 2007: 199).

Yaş				
18+	İleri Eğitim Kurumları (İleri Eğitim Kurumları Kolejleri, Üçüncü Derece Kolejleri, Uzmanlaşmış Kolejler, Yetişkin Eğitimi Merkezler)		Yükseköğretim Kurumları (Üniversiteler ve Diğer Yükseköğretim Kurumları)	
18	İleri Eğitim Kurumları (Altıncı Sınıf Kolejleri, İleri Eğitim Kolejleri, Üçüncü Derece Kolejleri, Uzmanlaşmış Kolejler, Yetişkin Eğitimi Merkezleri)		Altıncı Sınıf Okullar	
17				
Zorunlu Eğitim	16	4.	11	Ortaöğretim (1,3,4,5) (Çokamaçlı, Genel, Modern vb. Okullar)
	15	Devre	10	
	14	3.	9	
	13	Devre	8	
	12		7	
	11	2.	6	İlköğretim (1,2,4,5)
	10	Devre	5	
	9		4	
	8		3	
	7	1.	2	
	6	Devre	1	
	5		R	
	0 -5		Okulöncesi Eğitim (6) (ilköğretim Okullarındaki Anasınıfları, Anaokulları, Okulöncesi Grupları ve Oyun Grupları, Günlük Bakımevleri-Kreşler)	

İngiltere’de zorunlu okula başlama yaşı 5’dir. Okulöncesi eğitim kurumları ilköğretime bağlı olarak bütüncül eğitim yaklaşımı benimsenmiştir (Dere ve Poyraz, 2001; Akt: Ülkü, 2007: 30).

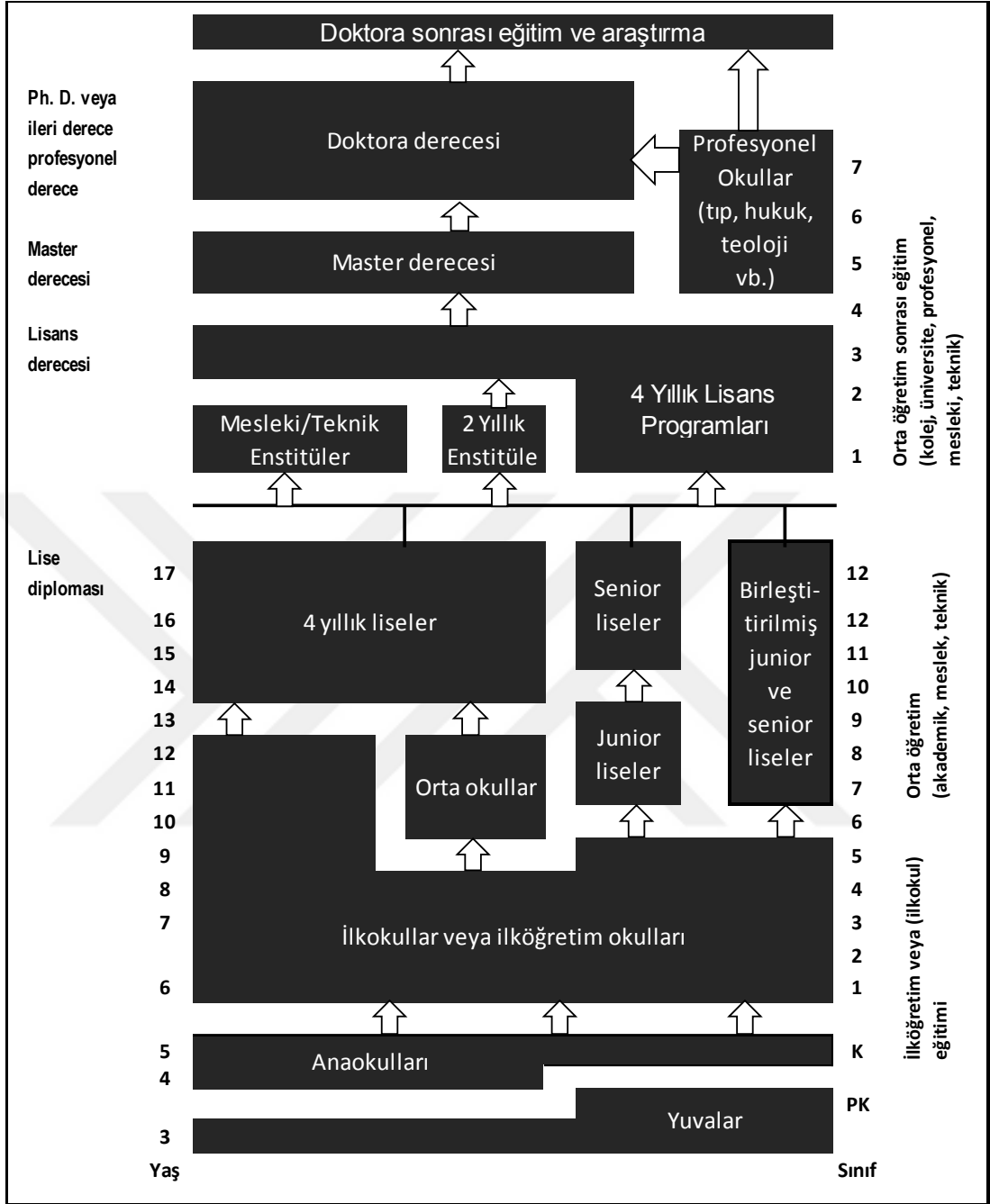
2.2 Amerika’da Okula Başlama Yaşı

Amerika Birleşik Devletleri’nde ülke çapında her eyalette geçerli olan merkezi bir eğitim sistemi bulunmamaktadır. Her eyaletin kendi içinde bağlı olduğu ve eğitim politikalarını belirleyen yetkili bir kurumu vardır. Bu sistem, yabancı öğrenciler için çok çeşitli fırsatlar sunarken, sistemi uzaktan anlamayı ve bu kadar fırsat arasından tercih yapmayı zorlaştırabilir. Okul tercihi yaparken sistem hakkında bilgi sahibi olmak, daha bilinçli bir tercih yapmayı sağlar (www.fulbright.org.tr).

ABD’de eğitim sistemi, genel anlamda ezber dayalı olmayan, teorik bilgilerin yerine uygulamanın üst düzeyde tutulması ile öğrencileri hayata hazırlamaya yönelik etkili bir anlayışa sahiptir. Bu özeliği ile pek çok ülkenin üzerinde bir yerde yer almaktadır.

ABD eğitim sisteminde okul basamakları arasında kesin bir çizgi yoktur. Eğitim ilköğretimden orta öğretimin sonuna kadar sıralansa da eyaletlere göre farklılıklar göstermektedir. Ancak eyaletlerde öğrenciler nasıl bir kademede eğitim görürlerse görsünler 12 yıllık bir eğitimden sonra lise diploması almaya hak kazanmaktadırlar (Harmancı, 2007: 40). Bu kademeler Tablo 2.4’de görülmektedir.

Tablo 2.4: ABD eğitim sisteminin yapısı (Harmancı, 2007: 40).

ABD’de 29 eyalette 6 yaşından 16 yaşına kadar, 16 eyalette 7 yaşından 16 yaşına kadar ve 3 eyalette 5 yaşından 16 yaşına kadar eğitim zorunludur. Okula başlama yaşı farklı da olsa ABD’de bütün bireyler 16 yaşına kadar okul devam etmek zorundadır (Harmancı, 2007: 41).

Zorunlu eğitim en az 10 yıldır. Eyaletlere göre zorunlu eğitimin bittiği yaş değişmekle birlikte 16-18 yaşlarında, ortalama olarak 17 yaşında sona ermektedir. Buna göre zorunlu eğitim, ortalama 12 yıldır. Öğrenciler, yaklaşık 1-3 yıl arasında

yuva ve anaokullarında eğitim gördükten sonra, 6-8 yıl arasında ilköğretimde sırasıyla eğitim görürler. İlköğretim sonrası, 4-6 yıl arasında sürenin geçtiği ortaöğretim gelmektedir. 18 yaşına gelmiş bir öğrenci, 12.sınıftan mezun olmaktadır. Lise sonrasında eğitimlerine devam etmek isteyen öğrenciler, ya 2 yıllık teknik veya mesleki okullara community veya junior kolejleri adı verilen okullarda devam ederler, ya da 4 yıllık kolej veya üniversiteye girerler. 2 yıllık kolejlere giden öğrencilerin aldıkları dersler, 4 yıllık kolejlerde alınan derslerin ilk iki yılına özdeş olduğundan bu öğrencilerin daha sonra 4 yıllık bir bölümü tamamlama imkanları bulunmaktadır. Teknik veya mesleki eğitim veren okullar, belli bir meslekte uzmanlık kazandırmayı hedeflemektedir. 2 yıllık yüksek okulları bitiren öğrenciler ön lisans derecesi (associate's degree), 4 yıllık üniversite veya kolejleri bitiren öğrenciler ise lisans derecesi (bachelor's degree) almaya hak kazanırlar. Lisans sonrası en az 1 yıllık ilave kurs alınması yüksek lisans derecesini (master derecesini), minimum 3-4 yıllık çalışma ise doktora derecesini beraberinde getirmektedir (Topal, 2011: 16). Üniversitelerde lisans eğitimi yüksek lisans ve doktora programları olmak üzere değişik seviyelerde eğitim verilmektedir. Esnek bir yapıları vardır. Ders kredileri üniversiteler arasında taşınabilir. Öğrenciler bir üniversitede aldıkları kredileri ikinci bir üniversiteye taşıyabilirler ve buradan diploma alabilirler (Güçlü ve Bayrakçı, 2004: 55).

Amerika'da ilköğretim süresi 6 yıldır ve elementary school veya grade school adı verilen okullarda 6-11 yaş aralığını kapsar. ABD'de okul öncesinden başlayarak, ortaöğretimin sonuna kadar süren eğitim süresi, K-12 olarak adlandırılır (Topal, 2011: 17).

2.3 Diğer Dünya Ülkelerinde Okula Başlama Yaşı

Belli bir yaşa gelindiğinde okul olgunluğuna sahip olunabileceği düşüncesiyle, yaş, okula başlama konusunda en yaygın ölçüt olarak kabul edilmektedir. Bununla birlikte yaş ölçütü sık sık değiştirilmektedir ve ülkeden ülkeye farklılık göstermektedir. Zorunlu eğitime başlama yaşı Belçika, Çek Cumhuriyeti, Danimarka, Almanya, İrlanda, Estonya, Fransa, İtalya, Avusturya, Romanya, Portekiz, Polonya, ABD, Avustralya, Kore ve Japonya'da 6'dır. Bulgaristan, Finlandiya ve İsveç'te 7, Macaristan, Hollanda ve Malta'da 5 yaşındaki çocuklar

zorunlu eğitime başlamaktadır (UNESCO, 2011; Akt. Güven, 2012). Aşağıda bazı dünya ülkelerin eğitim sisteminden ve okula başlama yaşlarından bahsedilmektedir.

Hollanda: Hollanda'da 4 yaş altı çocuklar için resmi okul öncesi kurum yoktur. Okul öncesi eğitim karma oyun gruplarında ve bakım merkezlerinde verilir. Oyun grupları 2-4 yaşlarındaki çocuklar için olup haftada 3 gün ve günde 2,5-4 saat açıktır. Oyun grupları 12-14 öğrenci ile sınırlıdır. Bu kurumların devlet tarafından kısmen desteklenenleri ve özel olarak desteklenenleri vardır. Ayrıca, ailelerin de katılımında bulunmaları istenir. Bakım merkezlerinde altı haftalıktan başlayarak 4-5 yaşındaki çocuklara kadar hizmet verilmektedir (Gülcan, 2005: 138).

İlkokul eğitimi (Primair onderwij) 5-12 yaş arasını kapsamakta olup 8 yıl sürer. İlköğretim Yasasında çocukların beş yaşında ilkokula başlaması istense de dört yaşındaki çocukların da isteğe bağlı olarak ilkokula başlamalarına olanak tanıdığından dolayı öğrencilerin 99%'u 4 yaşında başlamaktadır (Eurydice, 2009: 2). İlkokul eğitimi Basisschool denilen temel okullarda verilmektedir (Ültanır, 2000: 120). Birçok ilkokul her birinde bir yaş grubunun bulunduğu sekiz sınıfa ayrılmıştır. Ancak her okul kendi düzenlemeleri ile ilgili konularda karar verme hakkına sahip olduğundan dolayı sınıflar farklı yaş gruplarından da oluşabilir. İlk dört yıl küçükler sınıfı (junior 49 classes), son dört yıl ise büyükler sınıfı (senior classes) olarak düzenleme yapılabilir (MEB, 2006: 104).

Japonya: Japon Eğitim Sistemi öğrencileri okul öncesi eğitimden başlayarak yarışmacı, sürekli daha iyiyi arayan ve standartları yüksek tutan bir bilinç içerisinde yetiştirmekte ve bu anlayışı tüm eğitim sistemine de yaymaktadır (Kıral ve Kıral, 2009: 57).

Japonya'da eğitim sistemi 6-3-3-4 olan 6 yıllık ilkokul, 3 yıllık ortaokul, 3 yıllık lise ile 4 yıllık üniversitelerde verilmektedir. Japonya'da okula başlama yaşı 6 olup, bu yaşa gelen çocuklar 6 yıl süren ilkokula gitmek zorundadır (Uçar ve Uçar, 2008: 3-4).

Japonya'da bulunan öğretim kademeleri şunlardır (Arimoto, 1992: 444; Akt: İpek, 2001: 181):

1. Okulöncesi eğitim; anaokulları Yochien (3-5 yaş) ve kreşlerden Hoikusho (0-5 yaş) oluşmaktadır. Zorunlu değil fakat ücretlidir.

2. İlköğretim; 6–12 yaş arasını kapsayan 6 yıllık ilkokul (Shogakko) ve 13–15 yaş arasını kapsayan 3 yıllık ortaokulları (Chugakko) kapsamaktadır. İlköğretim zorunludur ve devlet okullarında parasız olarak yapılmaktadır.
3. Ortaöğretim (Kotogakko); bu kademedeki öğrencilerin devam edebileceği üç tür kurum bulunmaktadır: (1) Üç yıllık eğitim veren tam gün liseleri; (2) Çalışan gençlere yönelik en az 4 yıllık yarım gün liseleri; (3) Okuldan uzak bulunanlara mektupla eğitim veren 4 yıllık mektupla öğretim liseleri.
4. Yükseköğretim Japonya’da; (1) 4 yıllık lisans, (2) 2 yıllık master (3) 5 yıllık doktora eğitimi veren üniversiteler ile lise mezunlarına 2 ya da 3 yıllık eğitim veren yüksekokullar ve ortaokulu bitiren öğrencilerin kabul edildiği, 5 yıllık eğitim veren teknik okullar şeklinde yürütülmektedir.

2.4 Türkiye’de Okula Başlama Yaşı

2.4.1 Geçmişten Günümüze Türkiye’de Okula Başlama Yaşı

Türkiye’de eğitim sistemi üzerindeki köklü değişiklikler genellikle radikal siyasal olayların olduğu dönemlere denk gelmektedir. Siyasi otorite kendi insan tipini yetiştirmek amacıyla öncelikle eğitim sistemi üzerinde değişiklik yapmayı gerekli görmüştür (Durmuşçelebi ve Bilgili, 2014: 606). Türk eğitim sisteminin yapısına ilişkin ilk yasal düzenlemeler, Osmanlı Devleti döneminde yapılmış, Cumhuriyetten sonra ise geliştirilerek devam etmiştir. Osmanlı Devleti’nde eğitimde yenileşme hareketleri, açılan bazı askeri okullarla gündeme gelmiş; eğitim işlerini yürütmek üzere ayrı bir bakanlığın kurulması ve bir takım yasal düzenlemelerin yapılması, bu dönemde gerçekleşmiştir. Milli Eğitim Bakanlığı’nın (MEB) adı, merkez ve taşra örgütlerinin yapısı zaman içinde bazı değişimlere uğramıştır (Şişman, 2012: 52).

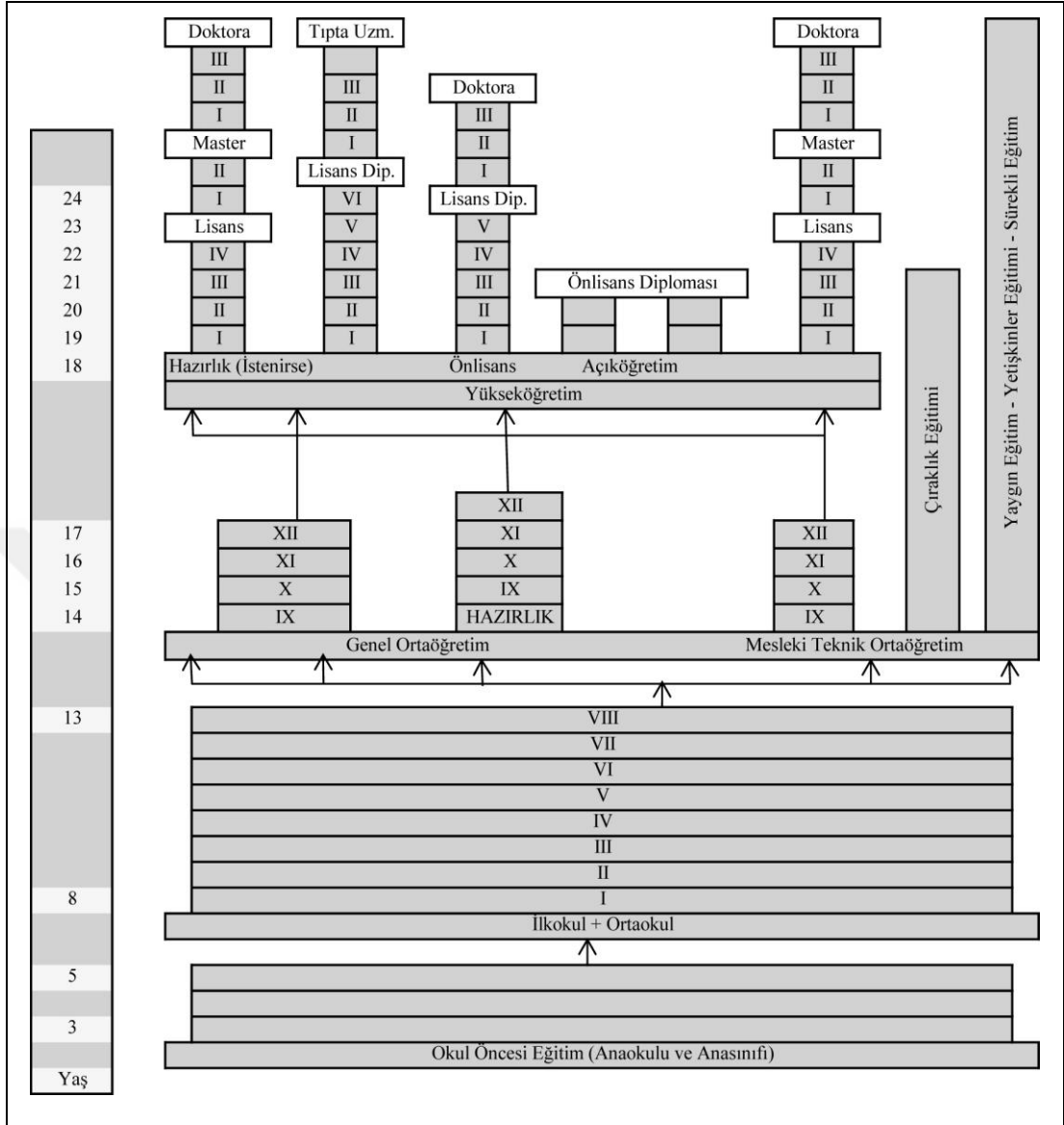
Türkiye’de eğitim; adalet, güvenlik ve sağlık gibi devletin temel işlevlerinden birisi olup devletin denetimi ve gözetimi altında yapılmaktadır. Millî Eğitim Bakanlığı merkez teşkilâtı, taşra ve yurtdışı teşkilâtları eğitim hizmetlerinin sunumunda önemli görevler üstlenmektedirler. Eğitim hakkı, T.C Anayasası ile güvence altına alınmış; eğitimin tür ve kademelerini ve işleyişe dönük esasları düzenleyen mevzuatla Türk Eğitim Sistemi bugünkü yapısını kurmuştur. Türk Millî Eğitim Sisteminin genel çerçevesi, 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu ile belirlenmiştir. Milli Eğitim Bakanlığı (Coşkun, 2014);

1. “1923’ten 27 Aralık 1935 tarihine kadar “Maarif Vekâleti”,
2. 28 Aralık 1935’den 21 Eylül 1941 tarihine kadar “Kültür Bakanlığı”,
3. 22 Eylül 1941’den 9 Ekim 1946 tarihine kadar “Maarif Vekilliği”,
4. 10 Ekim 1946’dan sonra “Millî Eğitim Bakanlığı”,
5. 1950’den sonra “Maarif Vekâleti”,
6. 27 Mayıs 1960’tan sonra “Millî Eğitim Bakanlığı”,
7. 1983’ten sonra “Millî Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığı”,
8. 1989’dan sonra “Millî Eğitim Bakanlığı” adıyla çalışmalarını sürdürmektedir”.

Türkiye’de 1997 yılında 4306 Sayılı Kanun ile sekiz yıllık kesintisiz zorunlu ilköğretim uygulamasına geçilmiştir. 4306 sayılı yasa ile özetle ilköğretim okulları sekiz yıllık olmuş, ilk ve ortaokul birleşerek ilköğretim okulu olmuştur (Durmuşçelebi ve Bilgili, 2014: 606). Bu uygulama, dönemin askeri vesayet yapısının seçilmişlere dayattığı, bazı sivil toplum kuruluşları (STK)’nın ve medyanın da sorgulamadan destek verdiği, toplumun önemli bir kısmının karşı olduğu ve topluma dayatılan bir uygulama olarak hafızalara kazınmıştır (Çelik ve diğerleri, b.t.: 25).

Millî Eğitim Temel Kanunu’na göre Türk Millî Eğitim Sistemi, örgün ve yaygın eğitim olmak üzere iki ana bölümden kurulmaktadır. Örgün eğitim, okul öncesi eğitim, ilköğretim, ortaöğretim ve yükseköğretim kurumlarını kapsamaktadır. Yaygın eğitim ise örgün eğitimin yanında veya dışında düzenlenen eğitim faaliyetlerinin tamamını kapsar (Akgün ve Şimşek, 2011: 22). Türk millî eğitim sistemin yapısı aşağıda Tablo2.5’de verilmektedir.

Tablo 2.5: Türk millî eğitim sisteminin yapısı (Millî eğitim istatistikleri, 2013-2014: xxiv).

Okul Öncesi Eğitim: Türk eğitim sisteminin ilk kademesi okul öncesi eğitimidir. İlköğretim çağına gelmemiş çocukların (36-72 ay) eğitimi kapsayan 2012-2013 eğitim-öğretim döneminde 6287 sayılı kanun kapsamında zorunlu eğitimden çıkarılmıştır.

Dünya Bankası (2013: 89) “Türkiye’de Erken Çocukluk Eğitiminin Yaygınlaştırılması ve Geliştirilmesi” başlıklı raporunda Türkiye’nin kişi başına gelir durumu açısından okul öncesi eğitim kapsamındaki okullaşma oranının %60’ın üzerinde olması gerektiğini belirtmiştir ve Türkiye’de bu oranın %30’un altında olduğunu, bu oranı yükseltmek adına çalışmaların yapılması gerektiğini vurgulamıştır. Hükümet konu ile ilgili duyarlı davranarak 2014 yılında 36-72 ay

çocuklar için okul öncesi eğitime katılma oranının %50'ye erişmesini hedeflemiştir. Bu doğrultuda okul öncesi eğitimde okullaşma oranı yüksek olan 32 il pilot bölge seçilerek uygulamaya başlanmıştır. Uygulama ile 135.000'den fazla çocuk okul öncesi eğitim almış ve 32 ilde okulöncesi eğitimde okullaşma oranı %91'e yükselmiştir. Bu yönde uygulamalar devam etmektedir.

İlkokul ve Ortaokul (İlköğretim): 16.08.1997 tarihinde 4306 sayılı yasayla, İlkokul ve Ortaokul "olan ibareler ilköğretim Okul" olarak değiştirilmiş, zorunlu ve kesintisiz eğitim sekiz yıla çıkarılmıştır. Fakat 30.03.2012 tarihinde 6287 sayılı yasayla İlköğretim Okulları tekrar İlkokul ve "Ortaokul olarak değiştirildi.

Yükseköğretim: 1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanununa göre yüksek öğretim, orta öğretime dayalı en az iki yıllık yüksek öğrenim veren eğitim kurumlarının tümünü kapsar (www.meb.gov.tr, 2014).

Yaygın Eğitim: 1973'te yasallaşan Milli Eğitim Temel Kanunda „Türk Milli Eğitim Sistemi“ örgün eğitim ve yaygın eğitim olmak üzere iki ana bölümden kurulur. Örgün Eğitim, okul öncesi, ilköğretim, ortaöğretim ve yüksek öğretim kurumlarını kapsar. Yaygın Eğitim örgün eğitimin yanında veya dışında düzenlenen eğitim faaliyetlerini tümünü kapsar. Yaygın Eğitim bir nevi bugünlerde popüler olan "Sürekli Eğitim'in benzeridir. Öğretim belli bir basamaklarla bölünmemiş yaşam boyu bir eğitimi merkeze alan bir süreçtir. Yaygın Eğitim, Örgün Eğitimin herhangi bir bölümünde okunamamış, bu okulların herhangi birini bırakmış ya da bitirmiş yurttaşlara açık eğitim programlarını uygulamak üzere görevlendirilmiştir" (Başaran, 2008: 130).

2.4.2 Yeni Eğitim Sistemi ve Okula Başlama Yaşı

Geçmiş 15 yıla bakıldığında eğitim üzerinde yapılan değişiklikler ve ortaya çıkan gelişmeler mevcut eğitim sisteminin yetersizliğini ortaya koymuş ve 11 Nisan 2012 tarihinde TBMM tarafından 6287 sayılı kanun onaylanarak yürürlüğe girmiştir (Durmuşçelebi ve Bilgili, 2014: 606). İlgili Kanun teklifinde, ilköğretime başlama yaşı bir yıl öne (beş yaş = 60 ay) alınmakta ve okul öncesi eğitime vurgu yapılmamaktadır. İlköğretim sürecinden önce ve bu sürecin dışında yapılan okul öncesi eğitimin temel amacı, çocukları ilköğretime hazırlamak ve ilköğretim için gerekli becerilerin kazandırılmasında önemli fırsatlar sunmaktır. Yurtiçi ve yurtdışında yapılan bilimsel çalışmaların sonuçları, okul öncesi eğitim almış

çocukların, bu eğitimi almamış akranlarına kıyasla hem ilköğretime daha iyi uyum sağladıklarını hem de üst öğrenim basamaklarında daha başarılı olduklarını göstermektedir. Dolayısıyla, genel olarak dünyadaki birçok ülkede en az 72 aylık çocukların ilköğretime başlatılmaları ve ilköğretim öncesinde okul öncesi eğitim uygulamaları bir tesadüf değildir. Kaldı ki; 1983-1985 eğitim-öğretim yıllarında beş yaş çocuklarının ilköğretime alınmalarının denendiği ve bu uygulamanın başarısızlıkla sonuçlandığı da bilinmektedir (www.halkevleri.org.tr, 2014).

Temelde ilkokul ve ortaokul yaş grubu öğrencilerin ayrı binalarda eğitim görmesini sağlayan bu değişiklik eğitimciler tarafından ve toplumun çeşitli kesimlerince kabul görmüştür (Çelik ve diğerleri, b.t.: 25). Milli Eğitim Bakanlığı 4+4+4 Eğitim Sisteminin aşağıdaki şekilde ana hatlarıyla tanımlamıştır.

1. “Bu değişikliklerle birlikte halen uygulanmakta olan 8 yıllık kesintisiz zorunlu eğitim yerine, 12 yıllık zorunlu kademeli eğitim getirilerek 12 yıllık süre üç kademeye ayrılmıştır. Birinci kademe 4 yıl süreli ilkokul (1. 2. 3. ve 4. sınıf), ikinci kademe 4 yıl süreli ortaokul (5. 6. 7. ve 8. sınıf) ve üçüncü kademe 4 yıl süreli lise (9. 10. 11. ve 12. sınıf) olarak düzenlenmiştir.
2. Özellikle ikinci kademe, yani ortaokullar, öğrencilerin daha özgür bir birey olarak sivil toplum ve demokratik devlet anlayışı gereğince eğitim süreçlerinde özgür ve karar değiştirme hakkına sahip olmalarına fırsat vermektedir.
3. Eğitim süresinin önemi kadar, öğrencilerin sistem içindeki programlarda tercih değişikliği yapabilmeleri de en az o kadar önemlidir.
4. Yeni düzenleme ile ilkokul, ortaokul ve liseler bağımsız (fizikî olarak) oluşturulabileceği gibi, imkân ve şartların elverişli olmadığı yerlerde ortaokulların ilkokullarla ya da liselerle birlikte oluşturulmasına da fırsat verilmektedir.
5. Ortaokullar, program bütünlüğü korunarak, üst öğretim programlarının bütününe yönelik olarak fazla sayıda seçeneği barındırıp, lise öğrenim sürecinde yer alan programların tercih edilmesine fırsat verecek esneklikte tasarlanacaktır.
6. Yeni düzenleme ile ortaokul ve liselerde, Kuran-ı Kerim ve Hz. Peygamberimizin hayatının seçmeli ders olarak okutulması sağlanmıştır.

7. Ayrıca ortaokullarda, yani ikinci 4 yıllık kademedede Türkçe, Matematik, Fen, Sosyal Bilgiler ve Yabancı Dil gibi temel dersler dışında seçimlik dersler ile lise eğitimi için alt yapı oluşturulacaktır.
8. Ortaokullardaki zorunlu dersler dışındaki seçimlik dersleri, öğrencinin veya ebeveyninin isteğine ve tercihinine bağlı olarak alabilme hakkı getirilmektedir Böylece bireylerin demokratik hak ve taleplerine sınırlama değil, aksine seçme hakkı sağlanarak bireylere ilgi, istek ve yeteneklerine uygun bir eğitim alma yönünde taleplerinin karşılanması imkânı sağlanmıştır”.

Eğitimciler Birliği Sendikasına göre 4+4+4 Eğitim sistemi sekiz yıllık kesintisiz zorunlu eğitim uygulamasını sona erdiren ve zorunlu eğitim sürecini kesintili hale getirecek şekilde 4 yıl (ilkokul) +4 yıl (ortaokul) +4 yıl (lise) olmak üzere yapılandırılan bu sistemdir. Bu sistemin temel özellikleri (EBS, 2012);

1. “Üç kademedен oluşması ve kesintili olması,
2. İlkokul sürecini, bütün bireyler için tek tür okul ve tek öğretim programı olarak düzenlemesi,
3. Ortaokulu farklı öğretim programlarının uygulanabileceği bir okul dönemi olarak düzenlemesi,
4. Ortaokul ve lise programları arasında ilişki kurması,
5. Farklı programların uygulandığı ortaokul türlerine imkân vermesi,
6. Ortaokulların, bağımsız okullar şeklinde veya liselerle ya da ilkokullarla birlikte açılabilmesi,
7. İmam hatip ortaokullarının bağımsız ya da imam hatip liseleri ile birlikte açılabilmesi,
8. Kur’an-ı Kerim ve Hz. Peygamberimizin Hayatı derslerinin kanuni seçimlik ders olmak üzere ortaokul ve liselerde seçimlik derslere yer vermesi,
9. Diplomanın 12 yıllık zorunlu öğretimin sonunda (lisenin bitirilmesiyle) düzenlenmesi,
10. Zorunlu eğitimin 12 yıl olması, bir diğer ifadeyle bireylerin 6 yaşından itibaren ara vermeden 12 yıl süreyle eğitim sisteminin içerisinde yer alması şeklinde, temel karakteristiği ise kademeler ve program türleri arasında geçiş esnekliği olarak ifade edilebilir”.

Okula başlama yaşının 5 buçuğa çekilmesiyle beraber okul öncesi eğitimde büyük bir düşüş yaşanıyor. 2013-2014 eğitim yılında iki sene öncesine göre okul öncesi eğitime katılan öğrenci sayısı yaklaşık 110 bin azalarak 1 milyon 59 bine, okul sayısı ise yaklaşık 2 bin azalarak 26 bine geriledi (www.sendika.org, 2014).

2.4.3 60-66 Aylık Çocukların Okula Başlama Yaşına İlişkin Türkiye’de Yapılmış Araştırma Sonuçları

Koçyiğit (2009) “İlköğretim birinci sınıf öğretmenlerinin ve ebeveynlerin görüşleri ışığında okula hazır bulunuşluk olgusu ve okul öncesi eğitime ilişkin sonuçları” adlı araştırmasında ilköğretim birinci sınıf öğretmenlerinin ve ebeveynlerinin bakış açısıyla okula hazır bulunuşluk için gerekli beceri ve yeterliklerin neler olduğunu tespit etmeyi ve bu durumun okul öncesi eğitime ilişkin sonuçlarını ortaya koymayı amaçlamıştır. Bu amaç doğrultusunda Konya ili özel ve devlet ilköğretim okullarında görev yapan 14 birinci sınıf öğretmeni ve 13 ebeveyn ile açık-uçlu sorulardan oluşan yarı-yapılandırılmış görüşme yapılmıştır. Araştırma sonucunda, “ilköğretim birinci sınıf öğretmenleri okula hazır bulunuşluğu, ilköğretim birinci sınıfın gerektirdiği becerileri yapabilme olgunluğuna erişme olarak tanımlamış ve bu olgunluğun çocuğun sosyal, duygusal, zihinsel ve fiziksel gelişim alanlarının paralel bir şekilde gelişmesine bağlı olduğunu dile getirmiştir. Öğretmenler, ayrıca, çocukların okula hazır olarak başlayabilmeleri için okul öncesi eğitimin mutlaka zorunlu hale getirilmesi gerektiğini düşünmektedir”.

Erkan ve Kırca (2010) “Okul Öncesi Eğitimin İlköğretim Birinci Sınıf Öğrencilerinin Okula Hazır Bulunuşluklarına Etkisinin İncelenmesi” adlı çalışmalarında okul öncesi eğitimin ilköğretim birinci sınıf öğrencilerinin okula hazırlık becerileri üzerindeki etkisi cinsiyet, anne ve baba öğrenim düzeyine göre incelenmeyi amaçlamışlardır. Bu amaç doğrultusunda hazırlanan anket anasınıfında bulunan ilköğretim okullarının birinci sınıfına devam eden 170 çocuk üzerinde gerçekleştirilmiştir. Araştırma sonucunda “okul öncesi eğitimin ve anne-baba öğrenim düzeyinin çocukların okula hazır bulunuşlukları üzerinde anlamlı bir farklılık yarattığını ortaya koymuştur. Ancak, cinsiyetin okula hazırlık becerileri üzerinde anlamlı bir farklılık yaratmadığı saptanmıştır”.

Karbuğa (2011) “İlköğretim 1. Sınıfa Başlama Yaşının İlköğretim Okul Yönetici Ve Öğretmenlerinin Görüşlerine Göre İncelenmesi” adlı çalışmasında

ilköğretim 1. sınıfa başlama yaşının ilköğretim okul yönetici ve öğretmenlerinin görüşlerinin incelenmeyi amaçlamıştır. Bu amaç doğrultusunda hazırlanan anket Erzurum İline bağlı on farklı ilçede görev yapan 55 yönetici ve 178 öğretmen üzerinde gerçekleştirilmiştir. Araştırma sonucunda, “öğrencinin ilköğretim 1. sınıfa başlayacak öğrencinin, sadece takvim yaşına bakılmaması, öğrencinin, sosyal, fiziksel, zihinsel özelliklerinin de dikkate alınması gerektiği sonucuna varılmıştır”.

Öztürk ve Uysal (2013) “ İlkokul 1.Sınıf Öğrencilerinin Okuma–Yazma Süreçlerinin Takvim Yaşı Yönünden Karşılaştırılması” başlıklı çalışmalarında 2012-2013 eğitim-öğretim yılında yürürlüğe giren 4+4+4 eğitim sisteminin getirdiği yeniliklerden biri olan çocukların ilkokula başlama yaşının veli isteği ile 60 aya kadar düşürülmesinin ortaya çıkarmayı amaçlamışlardır. Araştırma verileri, Urfa, Bursa ve Diyarbakır ilindeki ilkokullarda 60-66 aylık ile 72 aylık öğrencileri bir arada okutan 17 birinci sınıf öğretmeninden elde edilmiştir. Araştırma “sonucunda, ilköğretim 1.sınıf öğretmenlerinin, ilkokul 1.sınıf öğrencilerinin okuma–yazma süreçlerinin farklı takvim yaşı yönünden karşılaştırılması ilişkin görüşleri, karşılaştıkları problemler ve bunların çözümüne yönelik görüşleri belirlenmiş ve konu ile ilgili olarak önerilerde bulunulmuştur”.

Gündüz ve Çalışkan (2013) “60-66, 66-72, 72-84 Aylık Çocukların Okul Olgunluk Ve Okuma Yazma Becerilerini Kazanma Düzeylerinin İncelenmesi” adlı çalışmalarında 60-66, 66-72, 72-84 aylık çocukların okul olgunluk ve okuma yazma becerilerini kazanma düzeylerini betimlemek, okul olgunluk ve okuma-yazma becerilerini kazanma düzeyleri açısından gruplar arasında fark olup olmadığını incelemeyi amaçlamışlardır. Bu amaç doğrultusunda “Metropolitan Okul Olgunluk Testi” 2012-2013 öğretim yılının birinci döneminde, okulların açılmasını takip eden ilk ay, 24 Eylül – 22 Ekim 2012 tarihleri arasında toplam 11 ilkokulda 205 öğrenci üzerinde gerçekleştirilmiştir. Araştırma sonucunda; 1. Metropolitan olgunluk testi değerlendirme skalasına göre, 60-66 ay yaş grubundaki çocuklar “ortanın altı” düzeyde okul olgunluğuna sahiptirler. 66-72 ve 72-84 ay yaş grubundaki çocuklar ise “orta düzeyde” okul olgunluğuna sahiptirler. 2. 72-84 aylık çocukların okul olgunluk düzeyleri hem 66-72 aylık hem de 60-66 aylık çocukların okul olgunluk düzeylerinden yüksektir. 3. 66-72 ve 72-84 ay grubundaki çocuklar 60-66 ay grubundaki çocuklara göre ilk okuma yazma becerilerini değerlendirme formundan yüksek puanlar elde etmişlerdir. 4. 72-84 ve 66-72 ay yaş grubundaki çocukların

okuma-yazma becerilerini kazanma düzeyleri 60-66 ay yaş grubundaki çocuklardan daha yüksektir. 5. Öğretmen görüşlerine göre, bilişsel boyutta gruplar arasında farklılık gözlenmemiştir. Ancak 60-66 ve 66-72 aylık çocuklarda bazı güçlükler (kavrama gücü, parmak kas gelişimi yetersizliği, yavaş öğrenme, çabuk yorulma, kurallara uymada vb.) yaşanmıştır. Bu güçlükler 60-66 ay grubundaki çocuklarda daha yoğun gözlenmiştir.

Burada öğrencinin eğitime erken başlamasının avantajından bahsedebiliriz. Eğitime erken yaşlarda başlayan öğrenciler her zaman diğer arkadaşlarından bir yaş önce olmaktadır. Fakat amaç okuma yazma faaliyeti okula hazır oluşluk dediğimiz zaman her şey değişmektedir. Bu yaş grubundaki bireylerde geçen her ay yetenekleri gelişmektedir. Yetenekleri gelişmiş bireyler diğer akranlarından her zaman daha başarılı olacaktır. Bu durumun farkında olan bilinçli ebeveynler çocuklarını okula daha geç göndermek için uğraş vermektedir. Burada ebeveynlerde şu düşünce oluşmaktadır. Benim çocuğum diğerlerinin yanında ezilmesin onlardan daha başarılı ve gözde olmasını istediklerinden kaynaklanmaktadır.

Kırsala gidince durum daha da farklı kırsaldaki insanların her zaman yapacakları işleri olduğundan genelde çocuklarının eğitim ve başarılı olma gibi durumlarını düşünmemektedirler. Çocuklarının eğitim ve başarılı olma gibi hiçbir hedefleri yoktur.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİNE GÖRE 60-66 AYLIK ÖĞRENCİLERİN HAZIR OLUNUŞLUK BAKIMINDAN UYGUNLUĞUNUN 66 AY VE ÜZERİ ÇOCUKLARLA KARŞILAŞTIRILMALI OLARAK İNCELENMESİ

3.1 Araştırmanın Amacı ve Araştırma Soruları

Bu araştırma öğretmen görüşlerine göre, birinci sınıfa başlayan 60-66 aylık öğrencilerin hazır olunuşluk bakımından uygunluklarını, 66 ay ve üzerindeki öğrencilerle karşılaştırarak, belirlemek amacındadır. Amaç doğrultusunda öğrencilerin birinci sınıf hedeflerine erişim düzeyleri tespit edilerek, öğretmen görüşlerine göre aşağıdaki soruların yanıtları aranmaktadır:

- 1) 60-66 ay ve 66 ayın üzerinde birinci sınıfa başlayan öğrencilerin dinleme alanına ilişkin hazır olunuşluk düzeyleri farklılaşmakta mıdır?
- 2) 60-66 ay ve 66 ayın üzerinde birinci sınıfa başlayan öğrencilerin konuşma alanına ilişkin hazır olunuşluk düzeyleri farklılaşmakta mıdır?
- 3) 60-66 ay ve 66 ayın üzerinde birinci sınıfa başlayan öğrencilerin okuma alanına ilişkin hazır olunuşluk düzeyleri farklılaşmakta mıdır?
- 4) 60-66 ay ve 66 ayın üzerinde birinci sınıfa başlayan öğrencilerin yazma alanına ilişkin hazır olunuşluk düzeyleri farklılaşmakta mıdır?
- 5) Öğretmenlerin cinsiyetlerine göre, 60-66 ay ve – 66 ayın üzerinde birinci sınıfa başlayan öğrencilerin dinleme, konuşma, okuma ve yazma alanına ilişkin hazır olunuşluk düzeyleri farklılaşmakta mıdır?
- 6) Öğretmenlerin medeni durumlarına göre, 60-66 ay ve – 66 ayın üzerinde birinci sınıfa başlayan öğrencilerin dinleme, konuşma, okuma ve yazma alanına ilişkin hazır olunuşluk düzeyleri farklılaşmakta mıdır?
- 7) Öğretmenlerin yaş gruplarına göre, 60-66 ay ve – 66 ayın üzerinde birinci sınıfa başlayan öğrencilerin dinleme, konuşma, okuma ve yazma alanına ilişkin hazır olunuşluk düzeyleri farklılaşmakta mıdır?

- 8) Öğretmenlerin en son mezun oldukları okul türüne göre, 60-66 ay ve – 66 ayın üzerinde birinci sınıfa başlayan öğrencilerin dinleme, konuşma, okuma ve yazma alanına ilişkin hazır oluşluk düzeyleri farklılaşmakta mıdır?
- 9) Öğretmenlerin kıdemlerine göre, 60-66 ay ve – 66 ayın üzerinde birinci sınıfa başlayan öğrencilerin dinleme, konuşma, okuma ve yazma alanına ilişkin hazır oluşluk düzeyleri farklılaşmakta mıdır?
- 10) Öğretmenlerin şu anki kurumunda çalışma süresine göre 60-66 ay ve – 66 ayın üzerinde birinci sınıfa başlayan öğrencilerin dinleme, konuşma, okuma ve yazma alanına ilişkin hazır oluşluk düzeyleri farklılaşmakta mıdır?

3.2 Araştırmanın Modeli

Araştırma kapsamında Afyonkarahisar Merkezde bulunan İlkokullara gidilerek, öğretmenlerle birebir görüşülmüştür. Birinci sınıf okutan veya daha önceki yılda okutmuş öğretmenlerden araştırmaya katılmayı kabul eden öğretmenlere uygulanmıştır. Araştırma kapsamında uygulanan model tarama modelidir. “Tarama modelleri, geçmişte ya da halen var olan bir durumu var olduğu şekilde betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımlarıdır. Araştırmaya konu olan olay, birey ya da nesne, kendi koşulları içinde ve olduğu gibi tanımlanmaya çalışılır. Onları herhangi bir şekilde değiştirme, etkileme çabası gösterilmez” (Karasar, 2009: 77).

3.3 Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini 2013-2014 eğitim öğretim yılında Afyonkarahisar merkezde bulunan resmi ilkokullarda birinci sınıf okutan öğretmenler oluşturmaktadır. İl Milli Eğitim Müdürlüğü’nden edinilen bilgilere göre evrende 478 öğretmen görev yapmaktadır. Örneklem büyüklüğünün belirlenmesinde (Salant ve Dillman, 1994: 55)

$$n = N \sqrt{t^2 p q / d^2 (N-1) + t^2 p q}$$

N: Hedef kitledeki birey sayısı

n: Örneklem alınacak birey sayısı

p: İncelenen olayın görülüş sıklığı (gerçekleşme olasılığı)

q: İncelenen olayın görülmeyiş sıklığı (gerçekleşmeme olasılığı)

t: Belirli bir anlamlılık düzeyinde, t tablosuna göre bulunan teorik değer

d: Olayın görülüş sıklığına göre kabul edilen $\pm$ örnekleme hatasıdır.

formülü kullanılarak homojen bir yapıda olmayan bu evren için % 99 güven aralığında $\pm$ % 5 örnekleme hatası ile gerekli örneklem büyüklüğü $n = 279$ olarak hesaplanmıştır. Anket sonuçlarından daha genel sonuçlara ulaşmak için 300 öğretmene anketler uygulanmış, 289 kullanılabilir anket formu elde edilmiştir.

3.4 Veri Toplama Araçları

Araştırmada veriler anket yöntemi ile toplanmıştır. Söz konusu anket iki ana bölümden oluşmaktadır. Birinci bölüm, araştırmaya katılan öğretmenlerin tanımlayıcı özelliklerini (yaş, cinsiyet, vb.) belirlemeye yöneliktir. İkinci bölümde ise Durna (2014) tarafından geliştirilen 40 sorudan oluşan “Hedef Kazanımlara Erişim Düzeyi Ölçeği” yer almaktadır.

3.5 Verilerin Analizi

Verilerin Analizi Durna (2014) tarafından geliştirilen “Hedef Kazanımlara Erişim Düzeyi Ölçeği”nin araştırmacı tarafından 60-66 ay ve 66 ay üzeri gruplara uygulamasında faktör yapısı dinleme, konuşma, okuma ve yazma alanı olmak üzere 4 alt boyuttan oluşmuştur. Bu çalışmada yapılan faktör analizinde 60-66 ay grubu verileri ile KMO 0,98; 66 ay üzeri verileri ile KMO 0,97 ve her iki örneklem verileri ile ölçeğin Bartlett’s küresellik testi anlamlılık düzeyi ise $p < 0,01$ olarak ölçülmüştür. Her iki grupta 289 kişilik örneklem ile yapılan uygulamadan elde edilen veriler ile “Hedef Kazanımlara Erişim Düzeyi” ölçeğine faktör analizi yapılmasının uygun olduğu gözlenmiştir. Yapılan açımlayıcı faktör analizi sonucunda 60-66 ay grubuna uygulanan ölçeğin açıklanan varyans oranları sırasıyla (dinleme, konuşma, okuma, yazma) %27,1 - %24,6 - %20,98 - %8,1 ve ölçeğin geneli için açıklanan toplam varyans %80,8 olarak bulunmuştur. 66 ay üzeri gruba uygulanan ölçeğin açıklanan varyans oranları sırasıyla (dinleme, konuşma, okuma, yazma) %32,7 - %17,8 - %17,6 - %8,1 ve ölçeğin geneli için açıklanan toplam varyans %76,1 olarak bulunmuştur. Durna (2014) çalışmasında elde edilen faktör yapıları doğrulanmış, gözlenen faktör yapısı ve açıklanan toplam varyans oranları yeterli düzeyde bulunmuştur (Tablo 3.1).

Tablo 3.1: Hedef kazanımlara erişimi düzeyi ölçeği faktör analizi sonuçları.

Örneklem	Öğrenme Alanı	Madde Sayısı	Açıklanan Varyans (%)
60-66 ay	Dinleme	10	27,10
	Konuşma	10	24,55
	Okuma	10	20,98
	Yazma	10	8,14
	GENEL	40	80,78
66 ay üzeri	Dinleme	10	32,66
	Konuşma	10	17,81
	Okuma	10	17,57
	Yazma	10	8,10
	GENEL	40	76,14

Durna (2014) tarafından yapılan güvenirlik analizinde 60-66 ay grubu için Cronbach alfa katsayıları sırasıyla (dinleme, konuşma, okuma, yazma) 0,84, 0,85, 0,88 ve 0,88 olarak; 66 ay üzeri için 0,85, 0,89, 0,88, 0,89 ve ölçeğin geneli için 0,96 olarak bulunmuştur. Bu çalışmada Cronbach alfa katsayıları 60-66 ay grubu için sırasıyla 0,96, 0,97, 0,97, 0,98 ve ölçek geneli için 0,99 olarak; 66 ay üzeri için sırasıyla 0,94, 0,96, 0,96, 0,98 ve ölçeğin geneli için 0,99 olarak bulunmuştur. Elde edilen katsayılar ölçeğin güvenirliği için oldukça yüksektir (Tablo 3.2).

Tablo 3.2: Hedef kazanımlara erişimi düzeyi ölçeği güvenirlik analizi sonuçları.

Örneklem	Öğrenme Alanı	Madde Sayısı	Cronbach's Alpha (α)
60-66 ay	Dinleme	1-10 arası maddeler	0,96
	Konuşma	11-20 arası maddeler	0,97
	Okuma	21-30 arası maddeler	0,97
	Yazma	31-40 arası maddeler	0,98
	GENEL	40 madde	0,99
66 ay üzeri	Dinleme	1-10 arası maddeler	0,94
	Konuşma	11-20 arası maddeler	0,96
	Okuma	21-30 arası maddeler	0,96
	Yazma	31-40 arası maddeler	0,98
	GENEL	40 madde	0,99

Alt boyutlar ve ölçek geneli için yapılacak karşılaştırma testleri için parametrik veya non-parametrik analizlerden hangilerinin kullanılacağına karar vermek için Skewness katsayısından (çarpıklık) yararlanılmıştır. Sürekli bir değişkenden elde edilen puanların normal dağılım özelliği için Skewness katsayısının 0 olması ortalamaya göre tam simetrik dağılımı (normal dağılım); 0'dan büyük çıkması pozitif (sağa) çarpıklığı, 0'dan küçük çıkması negatif (sola) çarpıklığı gösterir. Analizlerde temel olan, puanların normalden aşırı sapma göstermemesidir. Çarpıklık katsayısı ± 1 sınırları içinde kalıyorsa, puanların normal dağılımından önemli bir sapma göstermediği şeklinde yorumlanabilir. Ölçek ve alt boyutları için yapılan çarpıklık analizinde 0,069 ile 0,39 aralığında olduğu; diğer bir ifadeyle alt boyut ve ölçek genel puanlarının normal dağılım gösterdiği bulgusu elde edilmiştir. Bu durum verilerin parametrik testlere uygun olduğunu gösterdiğinden ortalama puanların bağımsız değişkenlere göre karşılaştırmasında iki alt grubu olan bağımsız değişkenler için Bağımsız İki Örneklem t testi; ikiden fazla alt grubu olan bağımsız değişkenler için Tek Yönlü Varyans Analizi (One Way ANOVA) kullanılmıştır. Tek Yönlü Varyans Analizinde farkın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek amacıyla varyanslar homojen olduğunda LSD Post Hoc testi; varyanslar homojen olmadığında Dunnett C Post Hoc testlerinden yararlanılmıştır. Tüm analizlerde anlamlılık düzeyi $p < 0,05$ olarak kabul edilmiştir.

Ölçekteki tüm sorular “1-Kesinlikle katılmıyorum” ile “5-Kesinlikle katılıyorum” aralığında 5’li likert tipinde olduğu dikkate alınarak elde edilen ortalama puanların düzeyi aşağıdaki gibi hesaplanmıştır:

(En yüksek puan – en düşük puan) / Puan sayısı = Düzey aralığı

$$(5 - 1) / 4 = 0,80$$

1-1,80 : Kesinlikle katılmıyorum

1,81-2,60 : Katılmıyorum

2,61-3,40 : Kararsızım

3,41-4,20 : Katılıyorum

4,21-5,00 : Kesinlikle katılıyorum

3.6 Araştırmanın Varsayımları

Araştırmada aşağıdaki varsayımlardan hareket edilmiştir:

1. Araştırmaya katılan birinci sınıf öğretmenleri anketlere samimi ve içten yanıtlar vermişlerdir.

2. Araştırmada kullanılan ölçekler öğretmenlerin birinci sınıf öğrencilerinin hedef kazanımlara erişim düzeylerini belirlemede yeterli olduğu varsayılmıştır.

3.7 Araştırmanın Sınırlılıkları

Bu araştırma;

1. 2013-2014 eğitim öğretim yılında Afyon ili merkez ilçedeki araştırmaya katılan birinci sınıf öğretmenleriyle,
2. Araştırmada kullanılan veri toplama aracıyla,
3. Verilerin çözümlenmesinde kullanılan istatistiki yöntemlerle sınırlıdır.

3.8 Araştırmanın Bulguları

Tablo 3.3: Öğretmenlerin demografik özelliklerine göre dağılımı.

Demografik Değişken	Alt Gruplar	n	%
Cinsiyet	Erkek	141	48,8
	Kadın	148	51,2
Medeni durum	Bekar	37	12,8
	Evli	252	87,2
Yaş	22-30	47	16,3
	31-40	118	40,8
	41-50	89	30,8
	51 ve üzeri	35	12,1
Mezuniyet	Yüksekokul/Eğitim enstitüsü	51	17,6
	Eğitim fakültesi	185	64,0
	Lisansüstü	23	8,0
	Diğer	30	10,4
Mesleki kıdem	1 yıldan az	8	2,8
	1-5 yıl	38	13,1
	6-10 yıl	50	17,3
	11-15 yıl	64	22,1
	16 yıl ve üzeri	129	44,6
Bulunduğu okuldaki süre	1 yıldan az	66	22,8
	1-5 yıl	131	45,3
	6-10 yıl	49	17,0
	11-15 yıl	22	7,6
	16 yıl ve üzeri	21	7,3
Toplam		289	100

Öğretmenlerin 141'i (%48,8) erkek, 148'i' (%51,2) kadındır.

Öğretmenlerin 37'si (%12,8) bekar, 252'si (%87,2) evlidir.

Öğretmenlerin 47'si (%16,3) 22-30 yaş aralığında, 118'i (%40,8) 31-40, 89'u (%30,8) 41-50 yaş aralığında, 35'i (%12,1) 51 yaş ve üzerindedir.

Öğretmenlerin 51'i (%17,6) ön lisans/eğitim enstitüsü mezunu, 185'i (%64) eğitim fakültesi, 23'ü (%8) lisansüstü mezunu, 30'u (%10,4) diğer fakülte mezunudur.

Öğretmenlerin 8'inin (%2,8) meslekteki kıdemi 1 yıldan az, 38'inin (%13,1) 1-5 yıl, 50'sinin (%17,3) 6-10 yıl, 644'ünün (%22,1) 11-15 yıl, 129'unun (%44,6) 16 yıl ve üzerindedir.

Öğretmenlerin 66'sı (%22,8) bulunduğu okulda 1 yıldan az süredir görev yapmakta, 131'i (%45,3) 1-5 yıl, 49'u (%17) 6-10 yıl, 22'si (%7,6) 11-15 yıl, 21'i(%7,3) 16 yıl ve daha fazla süredir bulunduğu okulda görev yapmaktadır.

Tablo 3.4: Dinleme öğrenme alanı kazanımlarının öğrenci yaş grubuna karşılaştırılması.

No	Kazanım	60-66 ay grubu		66 ay üzeri grup		t	p
		$\bar{\chi}$	Ss	$\bar{\chi}$	Ss		
s1	Dikkatini dinlediğine yoğunlaştırır.	2,33	1,27	3,73	1,10	-14,140	0,000
s2	Dinlediklerinde geçen varlıkları olayları sınıflandırır.	2,48	1,21	3,83	0,96	-14,901	0,000
s3	Dinleme sırasında saygılı olur ve kendini konuşmacının yerine koyar.	2,51	1,25	3,66	1,00	-12,175	0,000
s4	Dinlediklerini sınıflandırmada sunulan görsellerden yararlanır ve ön bilgilerini kullanır.	2,71	1,22	3,84	1,04	-11,998	0,000
s5	Dinlediklerinde, ne, nerede, ne zaman, nasıl, niçin ve kim sorularına cevap arar.	2,51	1,31	3,80	1,04	-13,108	0,000
s6	Dinlediği olayın nasıl gelişeceğini ve sorunu tahmin eder.	2,54	1,28	3,68	1,04	-11,747	0,000
s7	Dinledikleriyle ilgili, kendi yaşantısından ve günlük hayattan örnekler verir.	2,82	1,30	3,91	1,02	-11,256	0,000
s8	Dinledikleri konulara ilişkin sorular sorar ve sorulara cevap verir.	2,64	1,25	3,83	1,05	-12,373	0,000
s9	Duyduğu sesleri ayırt eder	3,19	1,28	4,12	1,00	-9,714	0,000
s10	Duyduğu seslerle harfleri eleştiri ve dinlediklerini zihninde canlandırır.	2,82	1,25	4,02	1,01	-12,664	0,000
	DİNLEME ALANI	26,56	10,76	38,43	8,23	-14,889	0,000

Dinleme Öğrenme Alanı kazanımlarına ilişkin öğretmen görüşleri incelendiğinde öğretmenlerin 60-66 ay grubu için en yüksek puanı “Duyduğu sesleri ayırt etme” (3,19) kazanımına verdikleri ve bu kazanımın “Kararsızım” düzeyinde olduğu; en düşük puanı ise “Dikkatini dinlediğine yoğunlaştırır” (2,33) kazanımına verdikleri ve bu kazanımın “Katılmıyorum” düzeyinde olduğu gözlenmiştir. 60-66 ay grubu için Dinleme Alanı puan ortalaması ise “26,56±10,76 olarak bulunmuştur.

Öğretmenlerin Dinleme Öğrenme Alanı kazanımlarında 66 ay üzeri için en yüksek puanı “Duyduğu sesleri ayırt etme” (4,12) kazanımına verdikleri ve bu kazanımın “Katılıyorum” düzeyinde olduğu; en düşük puanı ise “Dikkatini dinlediğine yoğunlaştırır” (3,73) kazanımına verdikleri ve bu kazanımın da “Katılıyorum” düzeyinde olduğu gözlenmiştir. 66 ay üzeri grubu için Dinleme Alanı puan ortalaması ise “38,43±8,23 olarak bulunmuştur (Tablo 3.4).

Dinleme öğrenme alanındaki tüm kazanımlarda 66 ay üzeri gruba ait puan ortalamaları 60-66 ay grubun puan ortalamasından anlamlı düzeyde daha yüksek bulunmuştur ($p<0,05$). Dinleme Alanı genel puan ortalamasında da benzer şekilde 66 ay üzeri grubun puan ortalaması 60-66 ay grubunun puan ortalamasından anlamlı düzeyde daha yüksektir ($p<0,05$). Diğer bir ifadeyle 66 ay üzeri çocukların Dinleme Alanı kazanımlara erişimi düzeyi 60-66 ay grubu çocuklardan anlamlı düzeyde daha yüksektir.

Tablo 3.5: Konuşma öğrenme alanı kazanımlarının öğrenci yaş grubuna karşılaştırılması.

No	Kazanım	60-66 ay grubu		66 ay üzeri grup		t	p
		$\bar{\chi}$	Ss	$\bar{\chi}$	Ss		
s1	İşitilebilir bir ses tonuyla akıcı konuşur.	2,67	1,26	3,79	1,03	-11,700	0,000
s2	Kelimeleri yerinde ve anlamlarına uygun kullanır.	2,71	1,25	3,75	1,01	-10,945	0,000
s3	Konuşmalarında dinleyicilerle göz teması kurar ve beden dilini kullanır.	2,67	1,24	3,79	1,01	-11,813	0,000
s4	Kendine güvenerek konuşur ve olayları oluş sırasına göre anlatır.	2,60	1,22	3,78	0,99	-12,722	0,000

Tablo 3.5 (Devam): Konuşma öğrenme alanı kazanımlarının öğrenci yaş grubuna karşılaştırılması.

		60-66 ay grubu		66 ay üzeri grup			
s5	Yeni öğrendiği kelimeleri konuşmalarında kullanır, yaşantısından ve günlük hayatından örnekler verir.	2,75	1,28	3,88	0,95	-12,054	0,000
s6	Duygu, düşünce ve hayallerini sözlü olarak ifade eder.	2,84	1,27	3,89	1,02	-10,925	0,000
s7	Konuşmalarında, ne, nerede, ne zaman, nasıl, niçin ve kimin (5N 1K) öğelerini vurgular.	2,51	1,30	3,78	1,01	-13,060	0,000
s8	Bilgi edinmek amacıyla soru sorar.	2,82	1,32	3,91	1,03	-11,074	0,000
s9	Grup çalışmalarında duygu ve düşünceleri paylaşır.	2,76	1,26	3,87	1,04	-11,561	0,000
s10	Topluluk önünde üstlendiği role uygun konuşur.	2,70	1,24	3,77	1,06	-11,129	0,000
	KONUŞMA ÖĞRENME ALANI	27,03	11,20	38,18	8,59	-13,435	0,000

Konuşma Öğrenme Alanı kazanımlarına ilişkin öğretmen görüşleri incelendiğinde öğretmenlerin 60-66 ay grubu için en yüksek puanı “Duygu, düşünce ve hayallerini sözlü olarak ifade eder” (2,84) kazanımına verdikleri ve bu kazanımın “Kararsızım” düzeyinde olduğu; en düşük puanı ise “Konuşmalarında ne, nerede, ne zaman, nasıl, niçin ve kimin (5N 1K) öğelerini vurgular” (2,51) kazanımına verdikleri ve bu kazanımın “Katılmıyorum” düzeyinde olduğu gözlenmiştir. 60-66 ay grubu için Dinleme Alanı puan ortalaması ise “27,03±11,20 olarak bulunmuştur.

Öğretmenlerin Konuşma Öğrenme Alanı kazanımlarında 66 ay üzeri için en yüksek puanı “Bilgi edinmek amacıyla soru sorar” (3,91) kazanımına verdikleri ve bu kazanımın “Katılıyorum” düzeyinde olduğu; en düşük puanı ise “Konuşmalarında dinleyicilerle göz teması kurar ve beden dilini kullanır” (3,75) kazanımına verdikleri ve bu kazanımın da “Katılıyorum” düzeyinde olduğu gözlenmiştir. 66 ay üzeri grubu için Dinleme Alanı puan ortalaması ise “38,18±8,59 olarak bulunmuştur (Tablo 3.5).

Konuşma öğrenme alanındaki tüm kazanımlarda 66 ay üzeri gruba ait puan ortalamaları 60-66 ay grubun puan ortalamasından anlamlı düzeyde daha yüksek bulunmuştur ($p<0,05$). Konuşma Alanı genel puan ortalamasında da benzer şekilde 66 ay üzeri grubun puan ortalaması 60-66 ay grubunun puan ortalamasından anlamlı düzeyde daha yüksektir ($p<0,05$). Diğer bir ifadeyle 66 ay üzeri çocukların Konuşma Alanı kazanımlara erişti düzeyi 60-66 ay grubu çocuklardan anlamlı düzeyde daha yüksektir.

Tablo 3.6: Okuma öğrenme alanı kazanımlarının öğrenci yaş grubuna karşılaştırılması.

No	Kazanım	60-66 ay grubu		66 ay üzeri grup		t	p
		$\bar{\chi}$	Ss	$\bar{\chi}$	SS		
s1	Noktalama işaretlerine dikkat ederek okuduğu kelimeleri doğru telaffuz eder.	2,67	1,27	3,79	1,03	-11,606	0,000
s2	İşitebilir bir ses tonuyla akıcı akıcı okur.	2,70	1,22	3,93	0,95	-13,515	0,000
s3	Okuduklarında, ne, nerede, ne zaman, nasıl, niçin ve kim (5N 1K) sorularına cevap arar	2,55	1,32	3,83	1,03	-13,067	0,000
s4	Okuduklarının konusunu belirleyerek okuduklarında sebep-sonuç ilişkileri kurar.	2,56	1,33	3,78	1,04	-12,146	0,000
s5	Okuduğu metnin içeriği hakkındaki düşüncelerini belirtir.	2,61	1,31	3,77	1,03	-11,846	0,000
s6	Okuduklarıyla ilgili kendi yaşantısından ve günlük hayattan örnekler verir.	2,76	1,27	3,93	0,98	-12,416	0,000
s7	Okuduğunu anlamlandırmada görsellerden yararlanarak göz varlığını geliştirir.	2,84	1,24	3,94	0,94	-11,950	0,000
s8	Seslerden heceler, hecelerden kelimeler kelimelerden cümleler oluşturarak okur.	2,84	1,25	3,99	0,95	-12,490	0,000
s9	Paylaşarak okumaktan zevk alır.	2,89	1,29	3,91	1,04	-10,423	0,000
s10	Metindeki anahtar kelimelerle çalışma yapar.	2,73	1,30	3,86	1,07	-11,437	0,000
	DİNLEME ÖĞRENME ALANI	27,15	11,47	38,72	8,76	-13,632	0,000

Okuma Öğrenme Alanı kazanımlarına ilişkin öğretmen görüşleri incelendiğinde öğretmenlerin 60-66 ay grubu için en yüksek puanı “Paylaşarak okumaktan zevk alır” (2,89) kazanımına verdikleri ve bu kazanımın “Kararsızım” düzeyinde olduğu; en düşük puanı ise “Okuduklarında ne, nerede, ne zaman, nasıl, niçin ve kimin (5N 1K) sorularına cevap arar” (2,55) kazanımına verdikleri ve bu kazanımın “Katılmıyorum” düzeyinde olduğu gözlenmiştir. 60-66 ay grubu için Dinleme Alanı puan ortalaması ise $27,15 \pm 11,47$ olarak bulunmuştur.

Öğretmenlerin Okuma Öğrenme Alanı kazanımlarında 66 ay üzeri için en yüksek puanı “Seslerden heceler, hecelerden kelimeler kelimelerden cümleler oluşturarak okur” (3,99) kazanımına verdikleri ve bu kazanımın “Katılıyorum” düzeyinde olduğu; en düşük puanı ise “Okuduğu metnin içeriği hakkındaki düşüncelerini belirtir” (3,77) kazanımına verdikleri ve bu kazanımın da “Katılıyorum” düzeyinde olduğu gözlenmiştir. 66 ay üzeri grubu için Dinleme Alanı puan ortalaması ise $38,72 \pm 8,76$ olarak bulunmuştur (Tablo 3.6).

Okuma öğrenme alanındaki tüm kazanımlarda 66 ay üzeri gruba ait puan ortalamaları 60-66 ay grubun puan ortalamasından anlamlı düzeyde daha yüksek bulunmuştur ($p < 0,05$). Okuma Alanı genel puan ortalamasında da benzer şekilde 66 ay üzeri grubun puan ortalaması 60-66 ay grubunun puan ortalamasından anlamlı düzeyde daha yüksektir ($p < 0,05$). Diğer bir ifadeyle 66 ay üzeri çocukların Okuma Alanı kazanımlara erişti düzeyi 60-66 ay grubu çocuklardan anlamlı düzeyde daha yüksektir.

Tablo 3.7: Yazma öğrenme alanı kazanımlarının öğrenci yaş grubuna karşılaştırılması.

No	Kazanım	60-66 ay grubu		66 ay üzeri grup		t	p
		$\bar{\chi}$	Ss	$\bar{\chi}$	Ss		
s1	Kelimeler cümleler ve satırlar arasında uygun boşluklar bırakır.	2,76	1,32	3,95	1,01	-12,141	0,000
s2	Bütün yazılarını bitişik eğik yazı ile yazar.	2,99	1,33	4,02	0,95	-10,772	0,000
s3	Matematiksel ifadelerini doğru yazar.	2,82	1,29	3,96	0,99	-11,838	0,000
s4	Yazılarında noktalama işaretlerini doğru ve yerinde kullanarak anlamlı ve kurallı cümleler yazar.	2,70	1,28	3,85	1,04	-11,877	0,000
s5	Yazılarında imla kurallarını uygulayarak sayfa düzenine ve temizliğine dikkat eder.	2,67	1,27	3,94	1,01	-13,325	0,000
s6	Dikte etme çalışmalarına katılır	2,80	1,33	3,98	1,01	-12,077	0,000
s7	Yazılarında, ne, nerede, ne zaman, nasıl, niçin ve kim (5N 1K) öğelerini vurgular.	2,60	1,31	3,86	1,06	-12,738	0,000
s8	Yazılarında kendi yaşantısından ve günlük hayattan örnekler vererek olayları, olunuş sırasına göre yazar.	2,63	1,30	3,86	1,03	-12,645	0,000
s9	Seslerden heceler, hecelerden kelimeler, kelimelerden cümleler oluşturur.	2,72	1,29	3,98	0,99	-13,167	0,000
s10	Duygu düşünce ve hayallerini anlatan yazılar yazar.	2,63	1,28	3,91	1,06	-13,066	0,000
	YAZMA ÖĞRENME ALANI	27,32	11,85	39,31	9,22	-13,575	0,000

Yazma Öğrenme Alanı kazanımlarına ilişkin öğretmen görüşleri incelendiğinde öğretmenlerin 60-66 ay grubu için en yüksek puanı “Bütün yazılarını bitişik eğik yazı ile yazar” (2,99) kazanımına verdikleri ve bu kazanımın “Kararsızım” düzeyinde olduğu; en düşük puanı ise “Yazdıklarında ne, nerede, ne zaman, nasıl, niçin ve kimin (5N 1K) öğelerini vurgular” (2,60) kazanımına

verdikleri ve bu kazanımın “Katılmıyorum” düzeyinde olduğu gözlenmiştir. 60-66 ay grubu için Dinleme Alanı puan ortalaması ise $27,32 \pm 11,85$ olarak bulunmuştur.

Öğretmenlerin Yazma Öğrenme Alanı kazanımlarında 66 ay üzeri için en yüksek puanı “Bütün eğik yazılarını bitişik eğik yazı ile yazar” (4,02) kazanımına verdikleri ve bu kazanımın “Katılıyorum” düzeyinde olduğu; en düşük puanı ise “Yazılarında noktalama işaretlerini doğru ve yerinde kullanarak anlamlı ve kurallı cümleler yazar.” (3,85) kazanımına verdikleri ve bu kazanımın da “Katılıyorum” düzeyinde olduğu gözlenmiştir. 66 ay üzeri grubu için Dinleme Alanı puan ortalaması ise $39,31 \pm 9,22$ olarak bulunmuştur (Tablo 3.7).

Yazma öğrenme alanındaki tüm kazanımlarda 66 ay üzeri gruba ait puan ortalamaları 60-66 ay grubun puan ortalamasından anlamlı düzeyde daha yüksek bulunmuştur ($p < 0,05$). Yazma Alanı genel puan ortalamasında da benzer şekilde 66 ay üzeri grubun puan ortalaması 60-66 ay grubunun puan ortalamasından anlamlı düzeyde daha yüksektir ($p < 0,05$). Diğer bir ifadeyle 66 ay üzeri çocukların Yazma Alanı kazanımlara erişti düzeyi 60-66 ay grubu çocuklardan anlamlı düzeyde daha yüksektir.

Tablo 3.8: 60-66 ay grubu öğrencilerin hedef kazanımlara erişti düzeylerine ilişkin öğretmen görüşlerinin öğretmenlerin cinsiyetlerine göre karşılaştırılması.

Alt Boyutlar	Cinsiyet	n	$\bar{\chi}$	Ss	t	p
Dinleme	Kadın	141	26,42	10,42	-0,224	0,823
	Erkek	148	26,70	11,11		
Konuşma	Kadın	141	27,41	10,67	0,568	0,571
	Erkek	148	26,66	11,72		
Okuma	Kadın	141	27,70	10,89	0,795	0,427
	Erkek	148	26,62	12,01		
Yazma	Kadın	141	28,01	11,04	0,974	0,331
	Erkek	148	26,66	12,58		
GENEL	Kadın	141	109,54	41,61	0,567	0,571
	Erkek	148	106,64	45,09		

Öğretmen algılarına göre 60-66 ay grubu çocukların Dinleme ($t = -0,224$; $p > 0,05$), Konuşma ($t = 0,568$; $p > 0,05$), Okuma ($t = 0,795$; $p > 0,05$), Yazma ($t = 0,974$; $p > 0,05$) Öğrenme alanları ve Genel Erişti Düzeyine ($t = 0,567$; $p > 0,05$) ilişkin kazanım

düzeylerinin öğretmenlerin cinsiyetlerine göre anlamlı farklılık göstermediği bulgusu elde edilmiştir (Tablo 3.8).

Tablo 3.9: 66 ay üzeri grup öğrencilerin hedef kazanımlara erişti düzeylerine ilişkin öğretmen görüşlerinin öğretmenlerin cinsiyetlerine göre karşılaştırılması.

Alt Boyutlar	Cinsiyet	n	$\bar{\chi}$	Ss	t	p
Dinleme	Kadın	141	37,79	8,52	-1,281	0,201
	Erkek	148	39,03	7,93		
Konuşma	Kadın	141	37,66	8,68	-1,012	0,312
	Erkek	148	38,68	8,50		
Okuma	Kadın	141	38,51	8,32	-0,395	0,693
	Erkek	148	38,92	9,18		
Yazma	Kadın	141	39,18	8,74	-0,241	0,810
	Erkek	148	39,44	9,69		
GENEL	Kadın	141	153,14	31,43	-0,771	0,441
	Erkek	148	156,07	33,16		

Öğretmen algılarına göre 66 ay grubu çocukların Dinleme ($t=-1,281$; $p>0,05$), Konuşma ($t=-1,012$; $p>0,05$), Okuma ($t=-0,395$; $p>0,05$), Yazma ($t=-0,241$; $p>0,05$) Öğrenme alanları ve Genel Erişti Düzeyine ($t=-0,771$; $p>0,05$) ilişkin kazanım düzeylerinin öğretmenlerin cinsiyetlerine göre anlamlı farklılık göstermediği bulgusu elde edilmiştir (Tablo 3.9).

Tablo 3.10: 60-66 ay grubu öğrencilerin hedef kazanımlara erişti düzeylerine ilişkin öğretmen görüşlerinin öğretmenlerin medeni durumlarına göre karşılaştırılması.

Alt Boyutlar	Medeni Durum	n	$\bar{\chi}$	Ss	t	p
Dinleme	Bekar	37	25,19	11,84	-0,832	0,406
	Evli	252	26,77	10,60		
Konuşma	Bekar	37	24,76	12,01	-1,322	0,187
	Evli	252	27,36	11,07		
Okuma	Bekar	37	24,30	12,52	-1,622	0,106
	Evli	252	27,56	11,27		
Yazma	Bekar	37	24,57	12,52	-1,515	0,131
	Evli	252	27,72	11,72		
GENEL	Bekar	37	98,81	46,60	-1,391	0,165
	Evli	252	109,41	42,81		

Öğretmen algılarına göre 60-66 ay grubu çocukların Dinleme ($t=-0,832$; $p>0,05$), Konuşma ($t=-1,322$; $p>0,05$), Okuma ($t=-1,622$; $p>0,05$), Yazma ($t=-1,515$; $p>0,05$) Öğrenme alanları ve Genel Erişi Düzeyine ($t=-1,391$; $p>0,05$) ilişkin kazanım düzeylerinin öğretmenlerin medeni durumlarına göre anlamlı farklılık göstermediği bulgusu elde edilmiştir (Tablo 3.10).

Tablo 3.11: 66 ay üzeri grup öğrencilerin hedef kazanımlara erişim düzeylerine ilişkin öğretmen görüşlerinin öğretmenlerin medeni durumlarına göre karşılaştırılması.

Alt Boyutlar	Medeni Durum	n	$\bar{\chi}$	Ss	t	p
Dinleme	Bekar	37	38,30	10,47	-0,104	0,917
	Evli	252	38,45	7,87		
Konuşma	Bekar	37	36,46	11,89	-1,309	0,192
	Evli	252	38,44	7,99		
Okuma	Bekar	37	36,59	11,76	-1,584	0,114
	Evli	252	39,03	8,21		
Yazma	Bekar	37	37,03	11,55	-1,618	0,107
	Evli	252	39,65	8,81		
GENEL	Bekar	37	148,38	43,65	-1,265	0,207
	Evli	252	155,56	30,29		

Öğretmen algılarına göre 66 ay grubu çocukların Dinleme ($t=-0,104$; $p>0,05$), Konuşma ($t=-1,309$; $p>0,05$), Okuma ($t=-1,584$; $p>0,05$), Yazma ($t=-1,618$; $p>0,05$) Öğrenme alanları ve Genel Erişi Düzeyine ($t=-1,265$; $p>0,05$) ilişkin kazanım düzeylerinin öğretmenlerin medeni durumlarına göre anlamlı farklılık göstermediği bulgusu elde edilmiştir (Tablo 3.11).

Tablo 3.12: 60-66 ay grubu öğrencilerin hedef kazanımlara erişimi düzeylerine ilişkin öğretmen görüşlerinin öğretmenlerin yaşlarına göre karşılaştırılması.

Alt Boyutlar	Yaş	n	$\bar{\chi}$	Ss	F	p
Dinleme	22-30	47	26,96	10,00	0,120	0,948
	31-40	118	26,11	10,89		
	41-50	89	26,89	11,20		
	51 ve +	35	26,74	10,55		
Konuşma	22-30	47	26,21	10,90	0,200	0,896
	31-40	118	26,92	11,52		
	41-50	89	27,18	11,40		
	51 ve +	35	28,11	10,32		
Okuma	22-30	47	26,11	11,26	0,359	0,782
	31-40	118	26,94	11,56		
	41-50	89	27,36	11,84		
	51 ve +	35	28,69	10,80		
Yazma	22-30	47	25,64	11,14	0,780	0,506
	31-40	118	27,12	12,13		
	41-50	89	27,56	12,25		
	51 ve +	35	29,63	10,85		
GENEL	22-30	47	104,91	40,87	0,276	0,843
	31-40	118	107,08	44,19		
	41-50	89	108,99	45,02		
	51 ve +	35	113,17	40,80		

Öğretmen algılarına göre 60-66 ay grubu çocukların Dinleme (F=0,120; p>0,05), Konuşma (F=0,200; p>0,05), Okuma (F=0,359; p>0,05), Yazma (F=0,780; p>0,05) Öğrenme alanları ve Genel Erişim Düzeyine (F=0,276; p>0,05) ilişkin kazanım düzeylerinin öğretmenlerin yaşlarına göre anlamlı farklılık göstermediği bulgusu elde edilmiştir (Tablo 3.12).

Tablo 3.13: 66 ay üzeri grup öğrencilerin hedef kazanımlara erişim düzeylerine ilişkin öğretmen görüşlerinin öğretmenlerin yaşlarına göre karşılaştırılması.

Alt Boyutlar	Yaş	n	$\bar{\chi}$	Ss	F	p	Farkın Kaynağı
Dinleme	A-22-30	47	38,06	7,86	1,779	0,151	
	B-31-40	118	37,38	9,12			
	C-41-50	89	40,01	7,01			
	D-51 ve +	35	38,43	8,17			
Konuşma	A-22-30	47	36,30	9,13	1,341	0,261	
	B-31-40	118	37,94	9,28			
	C-41-50	89	39,31	8,08			
	D-51 ve +	35	38,66	6,17			
Okuma	A-22-30	47	36,83	9,51	1,333	0,264	
	B-31-40	118	38,46	9,55			
	C-41-50	89	39,90	7,89			
	D-51 ve +	35	39,14	6,62			
Yazma	A-22-30	47	36,06	10,80	2,720	0,045	B>A, C>A,
	B-31-40	118	39,36	9,36			
	C-41-50	89	40,70	8,35			
	D-51 ve +	35	39,97	7,82			
GENEL	A-22-30	47	147,26	34,69	1,736	0,160	
	B-31-40	118	153,14	34,59			
	C-41-50	89	159,92	29,28			
	D-51 ve +	35	156,20	26,79			

Öğretmen algılarına göre 66 ay üzeri çocukların Dinleme (F=1,779; p>0,05), Konuşma (F=1,341; p>0,05), Okuma (F=1,333; p>0,05) öğrenme alanları ve Genel Erişim Düzeyine (F=1,736; p>0,05) ilişkin kazanım düzeylerinin öğretmenlerin yaşlarına göre anlamlı farklılık göstermediği bulgusu elde edilmiştir.

Öğretmen algılarına göre 66 ay üzeri çocukların Yazma öğrenme alanına ilişkin kazanım düzeyleri öğretmenlerin yaşlarına göre anlamlı farklılık göstermektedir (F=2,720; p<0,05). Farkın kaynağına ilişkin yapılan LSD Post Hoc testi sonuçlarına göre 31-40 yaş (39,36±9,36) ve 41-50 yaş (40,70±8,35)

öğretmenlerin puan ortalamaları 22-30 yaş grubu öğretmenlerin puan ortalamasından (36,06±10,80) anlamlı düzeyde daha yüksektir (Tablo 3.13).

Tablo 3.14: 60-66 ay grubu öğrencilerin hedef kazanımlara erişti düzeylerine ilişkin öğretmen görüşlerinin öğretmenlerin mezuniyet durumlarına göre karşılaştırılması.

Alt Boyutlar	Mezuniyet Durumu	n	$\bar{\chi}$	Ss	F	p	Farkın kaynağı
Dinleme	A-Yüksekokul/Eğt.Enstitüsü	51	26,63	11,17	2,416	0,067	
	B-Eğitim Fakültesi	185	27,02	10,96			
	C-Lisansüstü	23	28,91	11,30			
	D-Diğer	30	21,87	6,88			
Konuşma	A-Yüksekokul/Eğt.Enstitüsü	51	26,86	11,90	1,529	0,207	
	B-Eğitim Fakültesi	185	27,50	11,52			
	C-Lisansüstü	23	28,74	11,50			
	D-Diğer	30	23,10	6,33			
Okuma	A-Yüksekokul/Eğt.Enstitüsü	51	27,67	12,28	1,877	0,134	
	B-Eğitim Fakültesi	185	27,57	11,62			
	C-Lisansüstü	23	28,61	11,84			
	D-Diğer	30	22,53	7,61			
Yazma	A-Yüksekokul/Eğt.Enstitüsü	51	28,76	12,64	3,255	0,022	A>D, B>D, C>D
	B-Eğitim Fakültesi	185	27,38	12,00			
	C-Lisansüstü	23	30,91	11,06			
	D-Diğer	30	21,73	8,17			
GENEL	A-Yüksekokul/Eğt.Enstitüsü	51	109,92	46,43	2,350	0,073	
	B-Eğitim Fakültesi	185	109,46	44,16			
	C-Lisansüstü	23	117,17	43,65			
	D-Diğer	30	89,23	26,42			

Öğretmen algılarına göre 60-66 ay grubu çocukların Dinleme (F=2,416; p>0,05), Konuşma (F=1,529; p>0,05), Okuma (F=1,877; p>0,05) öğrenme alanları ve Genel Erişti Düzeyine (F=2,350; p>0,05) ilişkin kazanım düzeylerinin öğretmenlerin mezuniyet durumlarına göre anlamlı farklılık göstermediği bulgusu elde edilmiştir.

Öğretmen algılarına göre 60-66 ay grubu çocukların Yazma öğrenme alanına ilişkin kazanım düzeyleri öğretmenlerin mezuniyet durumlarına göre anlamlı farklılık göstermektedir (F=3,255; p<0,05). Farkın kaynağına ilişkin yapılan LSD

Post Hoc testi sonuçlarına göre yüksekokul/egitim enstitüsü (28,76±12,64), eğitim fakültesi (27,38±12,00) ve lisansüstü mezunu (30,91±11,06) öğretmenlerin puan ortalamaları diğer fakülte mezunu öğretmenlerin puan ortalamasından (21,73±8,17) anlamlı düzeyde daha yüksektir (Tablo 3.14).

Tablo 3.15: 66 ay üzeri grup öğrencilerin hedef kazanımlara erişti düzeylerine ilişkin öğretmen görüşlerinin öğretmenlerin mezuniyet durumlarına göre karşılaştırılması.

Alt Boyutlar	Mezuniyet Durumu	n	$\bar{\chi}$	Ss	F	p
Dinleme	A-Yüksekokul/Eğt.Enstitüsü	51	38,16	9,37	0,880	0,452
	B-Eğitim Fakültesi	185	38,70	7,68		
	C-Lisansüstü	23	35,91	10,89		
	D-Diğer	30	39,17	7,18		
Konuşma	A-Yüksekokul/Eğt.Enstitüsü	51	37,96	9,77	0,637	0,452
	B-Eğitim Fakültesi	185	38,51	8,48		
	C-Lisansüstü	23	35,91	9,51		
	D-Diğer	30	38,27	6,23		
Okuma	A-Yüksekokul/Eğt.Enstitüsü	51	39,33	8,47	1,370	0,252
	B-Eğitim Fakültesi	185	38,91	8,89		
	C-Lisansüstü	23	35,22	10,34		
	D-Diğer	30	39,17	6,72		
Yazma	A-Yüksekokul/Eğt.Enstitüsü	51	40,45	9,46	2,173	0,091
	B-Eğitim Fakültesi	185	39,14	9,29		
	C-Lisansüstü	23	35,43	10,57		
	D-Diğer	30	41,40	6,32		
GENEL	A-Yüksekokul/Eğt.Enstitüsü	51	155,90	34,82	1,247	0,293
	B-Eğitim Fakültesi	185	155,26	31,66		
	C-Lisansüstü	23	142,48	40,20		
	D-Diğer	30	158,00	23,59		

Öğretmen algılarına göre 66 ay üzeri çocukların Dinleme (F=0,880; p>0,05), Konuşma (F=0,637; p>0,05), Okuma (F=1,370; p>0,05), Yazma (F=2,173; p>0,05) öğrenme alanları ve Genel Erişti Düzeyine (F=1,247; p>0,05) ilişkin kazanım düzeylerinin öğretmenlerin mezuniyet durumlarına göre anlamlı farklılık göstermediği bulgusu elde edilmiştir (Tablo 3.15).

Tablo 3.16: 60-66 ay grubu öğrencilerin hedef kazanımlara erişimi düzeylerine ilişkin öğretmen görüşlerinin öğretmenlikteki hizmet süresine göre karşılaştırılması.

Alt Boyutlar	Öğretmenlikteki Hizmet Süresi	n	$\bar{\chi}$	Ss	F	p
Dinleme	A-1 yıldan az	8	25,50	16,24	0,578	0,679
	B-1-5 yıl	38	24,58	10,76		
	C-6-10 yıl	50	28,04	10,23		
	D-11-15 yıl	64	26,52	10,65		
	E-16 yıl ve üzeri	129	26,67	10,70		
Konuşma	A-1 yıldan az	8	25,75	16,47	0,176	0,950
	B-1-5 yıl	38	26,11	10,74		
	C-6-10 yıl	50	27,62	11,59		
	D-11-15 yıl	64	26,59	11,33		
	E-16 yıl ve üzeri	129	27,36	10,90		
Okuma	A-1 yıldan az	8	26,38	16,33	0,276	0,893
	B-1-5 yıl	38	25,53	11,31		
	C-6-10 yıl	50	27,30	11,64		
	D-11-15 yıl	64	26,97	11,35		
	E-16 yıl ve üzeri	129	27,70	11,32		
Yazma	A-1 yıldan az	8	25,63	16,32	0,404	0,806
	B-1-5 yıl	38	25,45	11,57		
	C-6-10 yıl	50	27,38	12,01		
	D-11-15 yıl	64	27,11	12,01		
	E-16 yıl ve üzeri	129	28,05	11,61		
GENEL	A-1 yıldan az	8	103,25	65,01	0,320	0,864
	B-1-5 yıl	38	101,66	42,35		
	C-6-10 yıl	50	110,34	43,49		
	D-11-15 yıl	64	107,19	42,79		
	E-16 yıl ve üzeri	129	109,78	42,89		

Öğretmen algılarına göre 60-66 ay grubu çocukların Dinleme (F=0,578; p>0,05), Konuşma (F=0,176; p>0,05), Okuma (F=0,276; p>0,05), Yazma (F=0,404; p>0,05) öğrenme alanları ve Genel Erişim Düzeyine (F=0,320; p>0,05) ilişkin kazanım düzeylerinin öğretmenlikteki hizmet süresine göre anlamlı farklılık göstermediği bulgusu elde edilmiştir (Tablo 3.16).

Tablo 3.17: 66 ay üzeri grup öğrencilerin hedef kazanımlara erişim düzeylerine ilişkin öğretmen görüşlerinin öğretmenlikteki hizmet süresine göre karşılaştırılması.

Alt Boyutlar	Öğretmenlikteki Hizmet Süresi	n	$\bar{\chi}$	Ss	F	p
Dinleme	A-1 yıldan az	8	34,88	13,70	1,831	0,123
	B-1-5 yıl	38	36,76	7,70		
	C-6-10 yıl	50	38,18	7,28		
	D-11-15 yıl	64	37,44	9,92		
	E-16 yıl ve üzeri	129	39,73	7,24		
Konuşma	A-1 yıldan az	8	33,75	13,29	1,834	0,122
	B-1-5 yıl	38	35,71	9,91		
	C-6-10 yıl	50	37,86	7,52		
	D-11-15 yıl	64	38,38	9,92		
	E-16 yıl ve üzeri	129	39,22	7,33		
Okuma	A-1 yıldan az	8	34,38	13,48	1,841	0,121
	B-1-5 yıl	38	36,32	9,51		
	C-6-10 yıl	50	37,90	8,53		
	D-11-15 yıl	64	39,27	10,05		
	E-16 yıl ve üzeri	129	39,74	7,39		
Yazma	A-1 yıldan az	8	34,75	13,78	2,369	0,053
	B-1-5 yıl	38	36,95	11,14		
	C-6-10 yıl	50	37,58	8,86		
	D-11-15 yıl	64	39,88	9,60		
	E-16 yıl ve üzeri	129	40,68	7,98		
GENEL	A-1 yıldan az	8	137,75	53,97	2,110	0,080
	B-1-5 yıl	38	145,74	35,27		
	C-6-10 yıl	50	151,52	29,78		
	D-11-15 yıl	64	154,95	36,37		
	E-16 yıl ve üzeri	129	159,37	27,77		

Öğretmen algılarına göre 66 ay üzeri çocukların Dinleme (F=1,831; p>0,05), Konuşma (F=1,834; p>0,05), Okuma (F=1,841; p>0,05), Yazma (F=2,369; p>0,05) öğrenme alanları ve Genel Erişim Düzeyine (F=2,110; p>0,05) ilişkin kazanım düzeylerinin öğretmenlikteki hizmet süresine göre anlamlı farklılık göstermediği bulgusu elde edilmiştir (Tablo 3.17).

Tablo 3.18: 60-66 ay grubu öğrencilerin hedef kazanımlara erişimi düzeylerine ilişkin öğretmen görüşlerinin bulunduğu okuldaki görev süresine göre karşılaştırılması.

Alt Boyutlar	Bulunduğu Okuldaki Görev Süresi	n	$\bar{\chi}$	Ss	F	p	Farkın Kaynağı
Dinleme	A-1 yıldan az	66	27,06	10,13	1,007	0,404	
	B-1-5 yıl	131	26,97	11,01			
	C-6-10 yıl	49	26,16	9,70			
	D-11-15 yıl	22	22,36	9,84			
	E-16 yıl ve üzeri	21	27,81	13,96			
Konuşma	A-1 yıldan az	66	26,95	10,56	2,475	0,045	A>D, B>D, E>D
	B-1-5 yıl	131	28,18	11,58			
	C-6-10 yıl	49	25,53	9,73			
	D-11-15 yıl	22	21,09	10,41			
	E-16 yıl ve üzeri	21	29,76	13,09			
Okuma	A-1 yıldan az	66	27,08	10,59	1,737	0,142	
	B-1-5 yıl	131	28,36	11,81			
	C-6-10 yıl	49	25,45	10,73			
	D-11-15 yıl	22	22,32	10,48			
	E-16 yıl ve üzeri	21	28,81	13,70			
Yazma	A-1 yıldan az	66	28,08	10,72	1,638	0,165	
	B-1-5 yıl	131	28,01	12,40			
	C-6-10 yıl	49	24,94	11,15			
	D-11-15 yıl	22	23,36	11,06			
	E-16 yıl ve üzeri	21	30,33	13,31			
GENEL	A-1 yıldan az	66	109,17	39,76	1,725	0,145	
	B-1-5 yıl	131	111,52	45,01			
	C-6-10 yıl	49	102,08	38,92			
	D-11-15 yıl	22	89,14	39,91			
	E-16 yıl ve üzeri	21	116,71	53,25			

Öğretmen algılarına göre 60-66 ay grubu çocukların Dinleme (F=1,007; p>0,05), Okuma (F=1,737; p>0,05), Yazma (F=1,638; p>0,05) öğrenme alanları ve Genel Erişim Düzeyine (F=1,725; p>0,05) ilişkin kazanım düzeylerinin bulunduğu okuldaki görev süresine göre anlamlı farklılık göstermediği bulgusu elde edilmiştir.

Öğretmen algılarına göre 60-66 ay grubu çocukların Konuşma öğrenme alanına ilişkin kazanım düzeyleri öğretmenlerin buldukları okuldaki görev sürelerine göre

anlamli farklilik gostermektedir ($F=2,475$; $p<0,05$). Farkin kaynagina iliskin yapilan LSD Post Hoc testi sonuclarina gore okuldaki gorev suresi 1 yildan az ($26,95\pm 10,56$), 1-5 yil ($28,18\pm 11,58$) ve 16 yil ve uzeri ($29,76\pm 13,09$) olan ogretmenlerin puan ortalamalari okuldaki gorev suresi 11-15 yil olan ogretmenlerin puan ortalamasindan ($21,09\pm 10,41$) anlamlu duzeyde daha yuksektir (Tablo 3.18).

Tablo 3.19: 66 ay uzeri grup ogrencilerin hedef kazanimlara erisi duzeylerine iliskin ogretmen goruslerinin bulunduđu okuldaki gorev suresine gore karšılařtirilmasi.

Alt Boyutlar	Bulunduğu Okuldaki Gorev Süresi	n	$\bar{\chi}$	Ss	F	p
Dinleme	A-1 yildan az	66	37,82	7,57	1,051	0,381
	B-1-5 yil	131	38,27	8,41		
	C-6-10 yil	49	40,20	7,42		
	D-11-15 yil	22	39,23	7,95		
	E-16 yil ve uzeri	21	36,38	10,81		
Konuşma	A-1 yildan az	66	37,06	8,75	0,623	0,647
	B-1-5 yil	131	38,27	8,17		
	C-6-10 yil	49	39,47	9,97		
	D-11-15 yil	22	38,82	7,75		
	E-16 yil ve uzeri	21	37,48	8,28		
Okuma	A-1 yildan az	66	37,15	9,12	1,440	0,221
	B-1-5 yil	131	39,55	8,11		
	C-6-10 yil	49	39,49	9,81		
	D-11-15 yil	22	39,32	7,91		
	E-16 yil ve uzeri	21	36,05	9,45		
Yazma	A-1 yildan az	66	38,36	9,79	0,797	0,528
	B-1-5 yil	131	39,62	8,81		
	C-6-10 yil	49	40,06	10,46		
	D-11-15 yil	22	40,91	6,76		
	E-16 yil ve uzeri	21	36,95	9,26		
GENEL	A-1 yildan az	66	150,39	32,69	0,941	0,441
	B-1-5 yil	131	155,71	30,84		
	C-6-10 yil	49	159,22	35,42		
	D-11-15 yil	22	158,27	28,81		
	E-16 yil ve uzeri	21	146,86	35,99		

Öğretmen algılarına göre 66 ay üzeri çocukların Dinleme (F=1,051; p>0,05), Konuşma (F=0,623; p>0,05), Okuma (F=1,440; p>0,05), Yazma (F=0,797; p>0,05) öğrenme alanları ve Genel Erişi Düzeyine (F=0,941; p>0,05) ilişkin kazanım düzeylerinin bulunduğu okuldaki görev süresine göre anlamlı farklılık göstermediği bulgusu elde edilmiştir (Tablo 3.19).

3.9 Araştırma Bulgularının Değerlendirilmesi

Araştırmadan ulaşılan tüm bulgular 66 ayın üzerindeki öğrencilerin okula hazır olunuşluk düzeylerinin daha iyi olduğunu göstermektedir. Diğer bir ifade ile ilkököl birinci sınıfa, yaşı büyük olan çocuklar diğer arkadaşlarına göre ilkököl birinci sınıfta daha yüksek başarı göstermektedir. Yaşı 60-66 ay arası olan çocuklar ise kendilerinden büyük olan arkadaşlarına göre daha yavaş ve geliştiği görülmektedir. Bu durum öğretmenler ve veliler tarafından tercih edilen bir durum değildir. Milli Eğitim Bakanlığı daha önceki yıllarda almış olduğu bu kararı çıkardığı son yönetmelikle yumuşatmış ve velinin yazılı isteğine bırakmıştır.

Milli Eğitim Bakanlığının son ilköğretim kurumları yönetmeliğinde okula kayıt zamanı ve yaşı başlıklı 10. Maddesinde şu ifadeler yer almaktadır.

“İlkokula kayıt:

a) İlkokulların birinci sınıfına, kayıtların yapıldığı yılın eylül ayı sonu itibarıyla 66 ayını dolduran çocukların kaydı yapılır. Gelişim yönünden ilkököl hazır olduğu anlaşılan 60-66 ay arası çocuklardan, velisinin yazılı isteği bulunanlar da ilkököl birinci sınıfa kaydedilir.

b) Okul müdürlükleri, yaşça kayıt hakkını elde eden çocuklardan 66, 67 ve 68 aylık olanları velisinin vereceği dilekçe; 69, 70 ve 71 aylık olanları ise ilkököl başlamaya hazır olmadıklarını belgeleyen sağlık raporu ile okul öncesi eğitime yönlendirebilir veya kayıtlarını bir yıl erteleyebilir”

Buradan anlaşılacağı üzere Milli Eğitim Bakanlığı’ mız kamuoyundan gelen tepkiler üzerine 60-66 aylık öğrencilerin kayıt edilmesini velisinin yazılı isteğine bırakmıştır.

Okula başlama yaşının düşürülmesi, Avrupa ülkeleri ile kıyaslandığında, olumlu bir gelişme olarak düşünülebilir. Ancak Türkiye’deki bölgesel farklılıklar, çocukların sosyo-ekonomik düzeylerindeki farklılıklar ve okul öncesi eğitimin zorunlu olmayışı, aynı yaş grubunda olsalar bile öğrencilerin farklı hazır olunuşluk

düzelelerinde olmalarına neden oluşturmaktadır. Her ne kadar son yapılan düzenlemeyle 60-66 aylık çocukların okula başlaması veliye bırakılsa da, konu ile ilgili uzmanların yapacakları testler sonucunda çocuklar okula alınırsa, hazır olunuşluk düzeylerine göre okul öncesine veya birinci sınıfa kayıtları yapılırsa, daha sağlıklı bir eğitim alacakları düşünölmektedir. Böylelikle aynı sınıfta benzer hazır olunuş düzeyine sahip öğrenciler bulunacak ve öğretmenler daha rahat ilerleme kaydedebileceklerdir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu araştırma öğretmen görüşlerine göre, birinci sınıfa başlayan 60-66 aylık öğrencilerin hazır olunuşluk bakımından uygunluklarını, 66 ay üzerindeki öğrencilerle karşılaştırarak, belirlemek amacıyla gerçekleştirilen araştırmaya 289 birinci sınıf öğretmeni katılmıştır.

Öğrencilerin hazır olunuşluk düzeyleri, birinci sınıf hedeflerine erişim düzeyleri açısından ele alınmıştır ve bu doğrultuda, dinleme, konuşma, okuma ve yazma olmak üzere 4 boyutta ve her boyut 40 madde, toplamda 40 madde üzerinden hedeflere erişim düzeyleri incelenmiştir.

Araştırmada dinleme alanına ilişkin tüm maddelerde 66 ay üzerindeki öğrencilerin hedeflere erişim düzeylerinin, 60-66 aylık öğrencilere göre daha yüksek olduğu sonucuna varılmıştır. Bu sonuca göre 66 ay üzerindeki öğrenciler dinleme alanı açısından 60-66 aylık çocuklara göre okula daha fazla hazır düzeydedirler.

Araştırmada konuşma alanına ilişkin tüm maddelerde 66 ay üzerindeki öğrencilerin hedeflere erişim düzeylerinin, 60-66 aylık öğrencilere göre daha yüksek olduğu sonucuna varılmıştır. Bu sonuca göre 66 ay ve üzerindeki öğrenciler konuşma alanı açısından 60-66 aylık çocuklara göre okula daha fazla hazır düzeydedirler.

Benzer sonuçlar, okuma ve yazma alanı açısından da ulaşılmıştır. Diğer bir ifade ile araştırmada ele alınan tüm faktörlerde yer alan maddelerde 66 ay üzerindeki öğrencilerin hedef kazanımlara erişim düzeyleri 60-66 aylık öğrencilere göre daha yüksektir. Buradan 66 ay üzerindeki öğrencilerin okula 60-66 aylık çocuklara göre daha hazır oldukları sonucuna varılmaktadır.

Araştırmada öğretmenlerin tanımlayıcı özellikleri açısından 60-66 aylık ve 66 ay üzerindeki öğrencilerin okula hazır olunuşluk düzeylerinde farklılaşma olup

olmadığı da sorgulanmıştır. Bu doğrultuda ele alınan ilk değişken olarak öğretmenlerin cinsiyetlerine göre 60-66 aylık ve 66 ay ve üzerindeki öğrencilerin okula hazır olunuşluk düzeylerine ilişkin görüşlerinde istatistiksel açıdan farklılık olmadığı belirlenmiştir. Buradan kadın ve erkek öğretmenlerin 60-66 aylık ve 66 ay ve üzerindeki öğrencilerin okula hazır olunuşluk düzeylerine ilişkin benzer görüşlerde oldukları sonucuna varılmıştır.

Öğretmenlerin medeni durumlarına göre 60-66 aylık ve 66 ay üzerindeki öğrencilerin okula hazır olunuşluk düzeylerine ilişkin görüşlerinde istatistiksel açıdan farklılık olmadığı belirlenmiştir. Buradan evli veya bekar öğretmenlerin 60-66 aylık ve 66 ay üzerindeki öğrencilerin okula hazır olunuşluk düzeylerine ilişkin benzer görüşlerde oldukları sonucuna varılmıştır.

Araştırmada öğretmenlerin yaşlarına göre 60-66 aylık öğrencilerin okula hazır olunuşluk düzeylerine ilişkin görüşlerinde istatistiksel açıdan farklılık olmadığı, 66 ay üzerindeki öğrencilerin okula hazır olunuşluk düzeylerine ilişkin görüşlerinde yazma alanında istatistiksel açıdan farklılık olduğu belirlenmiştir. Buradan farklı yaşlardaki öğretmenlerin 60-66 aylık öğrencilerin okula hazır olunuşluk düzeylerine ilişkin görüşlerinde benzerlik olduğu, 66 ay üzerindeki öğrenciler için 31-50 yaş üzerindeki öğretmenlerin yazma alanına ilişkin görüşleri 22-30 yaş aralığındaki öğretmenlere göre daha olumludur.

Araştırmaya katılan öğretmenlerin mezuniyet durumlarına göre 66 ay üzerindeki öğrencilerin okula hazır olunuşluk düzeylerine ilişkin görüşlerinde farklılık olmadığı, 60-66 aylık öğrencilerin yazma alanına ilişkin okula hazır olunuşluk düzeylerine ilişkin görüşlerinde istatistiksel açıdan farklılık olduğu belirlenmiştir. Buradan farklı okullardan mezun olan öğretmenlerin 66 ay üzerindeki öğrencilerin okula hazır olunuşluk düzeylerine ilişkin görüşlerinde benzerlik olduğu, 60-66 aylık öğrenciler için Yüksekokul/Eğt.Enstitüsü, Eğitim fakültesi ve lisansüstü mezuniyete sahip öğretmenlerin görüşlerinin, diğer kurumlardan mezun olan öğretmenlere göre daha olumlu olduğu sonucuna varılmıştır.

Öğretmenlerin öğretmenlikte hizmet süresine göre 60-66 aylık ve 66 ay üzerindeki öğrencilerin okula hazır olunuşluk düzeylerine ilişkin görüşlerinde istatistiksel açıdan farklılık olmadığı belirlenmiştir. Buradan farklı hizmet süresine sahip öğretmenlerin 60-66 aylık ve 66 ay üzerindeki öğrencilerin okula hazır olunuşluk düzeylerine ilişkin benzer görüşlerde oldukları sonucuna varılmıştır.

Araştırmada öğretmenlerin okullarında çalışma sürelerine göre 66 ay üzerindeki öğrencilerin okula hazır olunuşluk düzeylerine ilişkin görüşlerinde istatistiksel açıdan farklılık olmadığı, 60-66 aylık öğrencilerin konuşma alanına ilişkin hazır olunuşluk düzeylerinde okulda çalışma sürelerine göre farklılıklar olduğu belirlenmiştir. Buradan okullarında farklı çalışma süresine sahip öğretmenlerin 66 ayın üzerindeki öğrencilerin okula hazır olunuşluk düzeylerine ilişkin görüşlerinde benzerlik olduğu görülmektedir. 60-66 aylık öğrenciler için ise 11-15 yıl okulda çalışma süresi bulunan öğretmenlerin öğrencilerin konuşma alanına ilişkin görüşleri 15 yılın üzerinde ve 11 yılın altında çalışma süresine sahip aralığındaki öğretmenlere göre daha olumsuzdur.

Araştırmadan çıkan sonuçlar doğrultusunda aşağıdaki öneriler getirilmiştir:

1. Araştırmadan 66 ayın üzerindeki öğrencilerin, okula hazır olunuşluk açısından, 60-66 ay arasındaki öğrencilerden daha iyi düzeyde oldukları sonucundan yola çıkarak, 60-66 ay arasındaki çocukların hazır olunuşluk düzeylerinin geliştirilmesi için, okul öncesi eğitimindeki okullaşma oranı artırılması önerilmektedir. Okul öncesi eğitimin okula başlama düzeyine olumlu katkısı olacaktır. Böylelikle okul öncesi eğitim alan ve almayan çocukların aynı eğitimi almalarının önüne geçilmiş olacaktır.
2. Çocukların okula hazır olunuşluk düzeyleri sadece yaşa bakılarak karar verilecek bir durum değildir. Okullara öğrenci kabul edilirken öğrencilerin hazır olunuşluk düzeyi gözden geçirilmeli, okula başlamaya uygun olanlar alınmalıdır. Bu konuda okullardaki rehber öğretmenlerden yararlanılabilir.
3. Milli Eğitim Bakanlığı okullardaki öğrencilerin çoğunluğunun başarılı olabileceği müfredat geliştirilmelidir. Müfredat oluşturulurken konular bir bütün olarak ele alınmalıdır. Birinci sınıfta yapılacak değişiklikler diğer sınıflarda da takip edilerek bir bütünlük sağlanmalıdır. Böylece küçük öğrenciler okula kabul edilirken kendilerinin başarılı olabileceği etkinliklerle karşılaşacaklarından sorunların daha başından önüne geçilmiş olacaktır.
4. Milli Eğitim Bakanlığı'nca konunun uzmanı kişilerce okula hazır olunuşluğu ölçecek bir test geliştirilmeli. Bu test okula yeni başlayan tüm bireylere uygulanmalı ve yeterli başarıyı gösteren öğrenciler okullara kabul

edilmelidir. Yeterli başarıyı gösteremeyen öğrenciler için de hazırlık sınıfları açılarak onların eğitime katılması uygun olacaktır.

5. Bu yaş grubundaki öğrencilerimizin oyun çağındadır. Okulların soğuk ve resmi yapısından çıkılarak öğrencilerin seyerek gidecekleri oyun oynanan hoşça vakit geçirilen yerler haline getirilmeli. Ayrıca bu konuda öğretmenlerin hizmet içi eğitim kursları ile kendilerini geliştirilmelerinin uygun olacağı düşünülmektedir.
6. Öğrencilerin sadece ders görecekları bir okul ortamı sıkıcı olacaktır. Öğrenciler okul ortamının dışında da farklı kaynaklardan da öğrenmektedirler. Eğitim öğretim faaliyetleri sadece sınıflarla ve okullarla sınırlandırılmamalı öğrencilere eğitim gezileri, spor faaliyetleri, eğlence aktiviteleri gibi etkinlikler planlanarak her türlü öğrenme ortamları değerlendirilmelidir.
7. Okullarımızdaki öğrencilerin kullanacağı bölümler ve eşyalar (tuvaletler, kantin, sıralar, kapılar, yazı tahtası vb.) onların yapısına uygun şekilde tasarlanmalıdır. Böylece küçük öğrencilerimizin yapıları gereği karşılaşacakları sorunların önüne geçilmiş olacaktır.
8. Eğitimin doğuştan itibaren ailede başlayıp ömür boyu sürdüğü gerçektir. Buradan hareketle anne ve babaların bilinçlenmesi ve eğitimi de çok önemlidir. Bu gün toplumu eleştiriyorsak aslında yirmi yıl öncesi eğitimi eleştiriyoruz demektir. İyi bir nesil yetiştirmek istiyorsak, ebeveynleri de eğitime katmalıyız. İyi bir aile ortamına sahip öğrenciler derslerinde daha çok başarı göstermektedirler.
9. Bu yaş grubu öğrencilerin eğitimlerindeki farklılıklar konusunda öğretmenlere ve eğitimin diğer çalışanlarına (okul müdürü, müdür yardımcısı, hizmetli vb.) eğitimler verilmelidir. Bu yaş grubu öğrencilere yaklaşımlarının nasıl olması gerektiği anlatılmalıdır.
10. Araştırmanın benzerleri farklı illerde, farklı örneklem gruplar üzerinde yapılabilir. Böylelikle daha genel sonuçlara ulaşılabilir.
11. İlerleyen süreçte 60-66 aylık ve 66 ay üzerinde okula başlayan öğrencilerin eğitimin diğer kademelerinde başarı düzeyleri araştırılabilir.

KAYNAKÇA

- Akgün, İ. H. ve Şimşek, N. (2011). *Türkiye ve Amerika Birleşik Devletleri Eğitim Sistemlerinin Karşılaştırılması*. 2nd International Conference on New Trends in Education and Their Implications, Ankara: Siyasal Kitabevi.
- Aktepe, V. (2005). Eğitimde Bireyi Tanımının Önemi. *Gazi Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi*, 6, (2), 15-24.
- Amerikan Eğitim Sistemi. <http://www.fulbright.org.tr/PageDetail.aspx?id=75> (17.07.2014).
- Aslan, E. (2010). Avrupa Birliği Eğitim Politikası ve Programları. http://www.teias.gov.tr/ebulten/makaleler/2010/avrupa_b%C4%B0r%C4%B0l%C4%B0%C4%9F%C4%B0_e%C4%9F%C4%B0t%C4%B0m_pol%C4%B0t%C4%B0kasi.htm (17.07.2014).
- Avcı, N. ve Dere, H. (b.t). *Okul Öncesi Çocuğu ve Matematik*, Gazi Üniversitesi Mesleki Eğitim Fakültesi. Çocuk Gelişimi ve Eğitim Anabilim Dalı, Ankara.
- Avrupa'daki Eğitim Sistemleri Üzerine Özet Belgeler, Almanya. http://maol.meb.gov.tr/download_files/e-kitap/AB_egitim_sistemi.pdf (17.07.2014).
- Aykaç, N. (2002). Türkiye'de ve Bazı Avrupa Birliği Ülkelerinde Mesleki Teknik Eğitim (Almanya, Fransa, İsviçre, İspanya, Yunanistan Örneği). *Milli Eğitim Dergisi*, (155-156), 47- 64.
- Balcı, A. (2007). *Karşılaştırmalı Eğitim Sistemleri*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Barutçugil, İ. (2002). *Organizasyonlarda Duyguların Yönetimi*. İstanbul: Kariyer Yayınları.
- Başaran, İ. E. (2008). *Türk Eğitim Sistemi ve Okul Yönetimi*. Ankara: Ekinoks Yayınevi.

Başaran, İ.E. (1997). *Eğitim Psikolojisi*. Ankara: Özkan Matbaacılık Sanayi Ltd. Şti.

Coşkun, U. (2014). Yeni Anayasa ve Eğitim.

<http://www.liberal.org.tr/upresimler/yeni-anayasa-ve-egitim-ufuk-coskun.pdf>
(17.07.2014).

Çelenk, S. (2008). İlköğretim Okulları Birinci Sınıf Öğrencilerinin İlk okuma ve Yazma Öğretimine Hazırlık Düzeyleri. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 8, (1), 83-90.

Çelik, Z., Boz, N., Gümüş, S. ve Taştan, F. (b.t). 4+4+4 Eğitim Reformunu İzleme Raporu. http://www.egitimbirsen.org.tr/ebs_files/files/yayinlarimiz/267-egitimbirsen.org.tr-267.pdf (17.07.2014).

Çocuk Gelişim Döneminin Özellikleri.

http://mebk12.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/50/02/702862/dosyalar/2012_12/06090729_1ocukgeliimdnemlerininzellikleri.pdf (17.07.2014).

Durmuşçelebi, M. ve Bilgili, A. (2014). Yeni (12 Yıllık) Eğitim Sistemi, Karşılaşılan Sorunlar ve Dünyadaki Uygulamalardan Bazılarının İncelenmesi. *International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 9, (2), 603-621, Ankara.

Durna, Y. (2014). *2012-2013 Eğitim-Öğretim Yılında 60-66 Ay Arasında ve 66. Ay Üzerinde Okula Kayıt Yaptıran 1.Sınıf Öğrencilerinin İlkokuma Yazma Dersi Öğretim Programı Kazanımları İle Okul Yaşantıları Sürecinin Performans Yönünden Öğretmen Görüşlerine Dayalı Olarak Karşılaştırılması (Erzincan Örneği)*. (Yüksek Lisans Tezi). Erzincan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzincan.

Dünya Bankası (2013). *Türkiye’de Erken Çocukluk Eğitiminin Yaygınlaştırılması ve Geliştirilmesi*. Dünya Bankası Beşeri Kalkınma Departmanı Avrupa ve Orta Asya Bölgesi. Rapor No: 777-23-TR

Erdem, A. R. (2005). *Etkili ve Verimli (Nitelikli) Eğitim*. Ankara: Anı Yayıncılık.

Erden, M. (2004). *Eğitim Bilimine Giriş*. Ankara: Kadıoğlu Matbaası.

Erdoğan, N. I. ve Şimşek, Z. C. (2014). Birinci Sınıfa Başlayan Çocukların, Velilerin ve Öğretmenlerin Okula Uyumlarının İncelenmesi. *International Journal of New Trends in Arts, Sports & Science Education* 3, (2), 62-70.

- Ergin, T. (b.t). İki Temel Akademik Beceri: Okuma Yazmaya Hazır Oluş ve Okul Olgunluğu. İstanbul Üniversitesi.
http://www.terakki.org.tr/rehberlik/files/tamer_ergin_okul_olgunlugu.pdf
(17.07.2014).
- Erginer, A. (2006). *Avrupa Birliği Eğitim Sistemleri Türkiye Eğitim Sistemiyle Karşılaştırmalar*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Ergün, M. (2014). *Eğitim Felsefesi*. Ankara: Pegem Akademi.
- Erkan, S. (2011). Farklı Sosyoekonomik Düzeydeki İlköğretim Birinci Sınıf Öğrencilerinin Okula Hazır Bulunuşluklarının İncelenmesi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 40, 186-197.
- Erkan, S. ve Kırca, A. (2010). Okul Öncesi Eğitimin İlköğretim Birinci Sınıf Öğrencilerinin Okula Hazır Bulunuşluklarına Etkisinin İncelenmesi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, (38), 94-106.
- Eurydice European Commission (2009). National Summary Sheets On Education System In Europe And Ongoing Reforms. Germany.
- Ferah, A. (2001). Eylem Boyutuyla İlk okuma-Yazma ve Ezberleme. *Milli Eğitim Dergisi*,
http://dhgm.meb.gov.tr/yayimlar/dergiler/Milli_Egitim_Dergisi/149/ferah.htm.
(17.07.2014).
- Güçlü, N. ve Bayrakçı, M. (2004). Amerika Birleşik Devletleri Eğitim Sistemi ve Hiçbir Çocuğun Eğitimsiz Kalmaması Reformu. *Gazi Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi*, 5 (2), 51-64.
- Gülcan, M. G. (2005). *AB ve Eğitim Süreci*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Gültekin, M. ve Anagün, Ş. S. (2006). Avrupa Birliğinin Eğitimde Kaliteyi Belirleyici Alan ve Göstergeleri Açısından Türk Eğitim Sisteminin Durumu. *Sosyal Bilimler Dergisi*, (2), 145- 170.
- Gündüz, F. Çalışkan, M. (2013). 60-66, 66-72, 72-84 Aylık Çocukların Okul Olgunluk ve Okuma Yazma Becerilerini Kazanma Düzeylerinin İncelenmesi. *Turkish Studies*, 8, (8), 379-398.
- Gürdal, D. A. (2010). Görsel Sanatlar Dersinde Yapılandırmacı Yaklaşımın Dayalı Öğretim Uygulamalarında Yaşanan Sorunlar. *19. Uluslararası Eğitim Bilimleri Kurultayı*.

Güven, İ. (2012). The 4+4+4 School Reform Bill and the Fatih Project: is It a Reform? *İlköğretim Online*, 11,(3), 556-577.

Harman, G. ve Çeliker, D. (2012) Eğitimde Hazır Bulunuşluğun Önemi Üzerine Bir Derleme Çalışması. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 1, (3), 147-156.

Harmancı, F. M. (2007). *Amerika Birleşik Devletleri Eğitim Sistemi. Karşılaştırmalı Eğitim Sistemleri*. (Editör, Balcı, A.), (2. Baskı). Ankara: Pegem A Yayıncılık.

http://www.egitimbirsen.org.tr/ebs_files/files/yayinlarimiz/121-egitimbirsen.org.tr-121.pdf (17.07.2014).

<http://www.halkevleri.org.tr/guncel/4-4-4-hakkinda-hacettepe-universitesi-egitim-fakultesi-gorusu> (17.07.2014).

<http://www.sendika.org/2014/04/444-yikiminin-resmi-sonuclari-sistem-imam-hatip-ve-ozel-okullara-calisiyor/> (17.07.2014).

İpek, C. (2001). Japonya’da Yerel Yönetimler ve Eğitim. *Cumhuriyet Üniversitesi İ.İ.B.F. Dergisi*. 2, (2), 175-185.

Kahraman, B. P. ve Başal, H. A. (2013). Okula Hazırbulunuşluğu Değerlendirme Testinin Uyarılma Çalışması. *International Journal Of Social Science* 6, (1), 889-911.

Kaplan, D. ve Başar, G. E. (2013). Anne Baba Rehberi Okul Olgunluğu. http://www.fmvisikokullari.k12.tr/i/content/2224_1_bulten.pdf (17.07.2014).

Karacaoğlu, C. Ö. ve Çabuk, B. (2002). İngiltere ve Türkiye Eğitim Sistemlerinin Karşılaştırılması. *Mili Eğitim Dergisi*, (155-156), 65-75.

Karasar, N. (2009). *Bilimsel Araştırma Yöntemi*. Ankara: Nobel Yayıncılık.

Karbuğa, Ömer, A. (2011). *İlköğretim 1. Sınıfı Başlama Yaşının İlköğretim Okul Yönetici ve Öğretmenlerinin Görüşlerine Göre İncelenmesi (Erzurum İli Örneği)*. (Yüksek Lisans Tezi). Atatürk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Erzurum.

Kayabaşı, Y. (2011). Öğretmen Adaylarının Davranışlarının Demokratik Sınıf Ortamı Açısından Değerlendirilmesi. *GÜ, Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 31, (2), 525-549.

- Kıral, B. ve Kıral, E. (2009). Japonya İlköğretim Sistemi ve Türkiye İlköğretim Sisteminin Karşılaştırılması. *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*, (12), 53-65.
- Kırca, A. (2007). *Okul Öncesi Eğitimin Birinci Sınıf Çocuklarının Okula Hazır Bulunuşluklarına Etkisinin İncelenmesi*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Kızmaz, B. ve diğerleri (2013) Çocuk Gelişimi ve Davranış Bozuklukları. Konya Valiliği Selçuklu İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü. http://mebk12.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/42/08/964695/dosyalar/2013_12/27032624_ocukgeliimivedavranbozukluklar.pdf (17.07.2014).
- Koçyiğit, S. (2009). *İlköğretim Birinci Sınıf Öğretmenlerinin ve Ebeveynlerin Görüşleri Işığında Okula Hazır Bulunuşluk Olgusu ve Okul Öncesi Eğitime İlişkin Sonuçları*. (Doktora Tezi). Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.
- Konak, Ö. A., Berberoğlu, G., Arıkan, S., Tuncer, Ç. Ö. ve Güzel, Ç. İ. (2010). Okula Hazır Bulunuşluk Kapsamında Bilişsel ve Dil Becerileri. <http://ogretmen.info/makale/30.pdf> (17.07.2014).
- Kotil, Ç. <http://www.okankoleji.com/upload/ebulten/5.pdf>. (17.07.2014).
- MEB. (2006). *T.C. Milli Eğitim Bakanlığı Okulöncesi Eğitimi Genel Müdürlüğü Okul Öncesi Eğitim Programı*. (Editör, Tanju Gürkan ve Gelengül Haktanır), Ankara: Meb Yayınevi.
- Megep, (2007). *Çocuk Gelişimi ve Eğitimi, Okul ve Çocuk*. Ankara: Millî Eğitim Bakanlığı.
- MEGEP, (2009). *Çocuk Gelişimi ve Eğitimi Çocuğun Gelişimi*. Ankara: Millî Eğitim Bakanlığı.
- MESS, (2006). *AB Sürecinde Mesleki Eğitimde Diyalog*. İstanbul.
- Millî Eğitim İstatistikleri, (2013- 2014). *Örgün Eğitim*. Ankara: Millî Eğitim Bakanlığı.
- Ömeroğlu, E. ve Yaşar, M. C. (2005). Okul Öncesi Eğitim Kurumlarında Ailenin Eğitime Katılımı. *Bilim ve Aklın Aydınlığında Eğitim*, 6, (62).

Özbek, Y. Ö. (2011). *60-72 Aylık Çocuklara Uygulanan Aile Katılımlı İlköğretime Hazırlık Programının Çocukların İlköğretime Hazır Bulunuşluluk Düzeyine Etkisi*. (Yüksek Lisans Tezi). Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.

Özkaya, M, A. (2010). Alman Eğitim Sistemi. *Eğitim Bülteni*, (30).

Öztürk, E. ve Uysal, K. (2013). İlkokul 1.Sınıf Öğrencilerinin Okuma, Yazma Süreçlerinin Takvim Yaşı Yönünden Karşılaştırılması. *Turkish Studies*, 8, (8), 1041- 1054.

Ready, G. (2005). Findings from the National School Readiness Indicators Initiative A 17 State Partnership. www.gettingready.org/.../DisplayLinksPage. (17.07.2014).

Sağlam, M., Özdoğru, F. ve Çıray, F. (2011). Avrupa Birliği Eğitim Politikaları ve Türk Eğitim Sistemi'ne Etkileri. *Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Eğitim Fakültesi Dergisi*, VIII, (I), 87-109.

Salant, P. ve Dillman, D. A. (1994). *How To Conduct Your Own Survey*. New York: Wiley

Sarıtaş, E. (2007). İlköğretim I. Devrede İşbirlikli Öğrenme Yöntemi İle Geleneksel Öğrenme Yöntemlerinin Başarılı ve Başarısız Öğrenciler Üzerindeki Etkisi. http://pauegitimdergi.pau.edu.tr/Makaleler/70693179_11-%C4%B0LK%C3%96%C4%9ERET%C4%B0M%20I.pdf (17.07.2014).

Senemoğlu, N. (2012). *Gelişim, Öğrenme ve Öğretim Kuramdan Uygulamaya*. Ankara: Pegem Akademi.

Sevinç, M. (2006). Okul Öncesi Eğitimi Alan Çocukların Annelerinin Okuldan Beklentileri. *Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Dergisi*, (13), 218- 225.

Şişman, M. (2011). *Eğitimde Mükemmellik Arayışı Etkili Okullar*. 2. Baskı. Ankara: Pegem Akademi.

Şişman, M. (2012). *Türk Eğitim Sistemi ve Okul Yönetimi*. 4. Baskı. Ankara: Pegem Akademi.

TİSK (1997). *Türkiye 'de ve Dünyada Mesleki Eğitim*. Ankara.

- Topal, B. (2011). *Amerika Birleşik Devletleri ve Türkiye'de Yüksek Öğretim Kurumlarında Coğrafya Eğitim-Öğretiminin Değerlendirilmesi*. (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Tozar, S. L. (2011). *Okul Öncesi Eğitim Alan ve Almayan İlköğretim 1.Sınıf Öğrencilerinin Okula Hazır Bulunuşluklarındaki Farklılıklar ve Çözüm Önerileri*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Beykent Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Töremen, F. (2011). Kesintiye uğrayan Eğitim Sürecimiz Üzerine. *Eğitim Bir Sen*, (21), 19-25.
- Türk Millî Eğitim Sistemi.
http://www.meb.gov.tr/duyurular/duyurular2006/takvim/egitim_sistemi.html
(17.07.2014).
- Uçar, R. ve Uçar, İ. H. (2008). Japon Eğitim Sistemi Üzerine Bir İnceleme: Çeşitli Açılardan Türk Eğitim Sistemi İle Karşılaştırma. *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Elektronik Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1, (1), 1-18.
- Uçar, Ş. (2014). Okul Olgunluğu. <http://www.bursapsikolog.org/okul-olgunlugu/>
(17.07.2014).
- Unutkan, Ö. P. (2006). Anne Babaların Kitap Okumaya İlgilerinin Çocukların Dil Gelişimi Açısından İlköğretime Hazır Bulunuşluğuna Etkisi. *Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Dergisi*, (13), 285- 293.
- Unutkan, Ö. P. (2007). 5-6 Yaş Çocuklarının Yaşadıkları Evin Yapısının İlköğretime Hazır Bulunuşluk Düzeyine Etkisi. *Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, (24), 43-54.
- Ülkü, B. Ü. (2007). *Anasınıfı ve İlköğretim 1. Sınıfa Devam Eden Çocukların Velileri ve Öğretmenlerinin, Çocukların Okul Olgunluğu Hakkındaki Görüşlerinin İncelenmesi*. (Yüksek Lisans Tezi). Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana.
- Ültanır, G. (2000). *Karşılaştırmalı Eğitim Bilimi: Kuram ve Teknikler*. Ankara: Eylül Kitap ve Yayınevi.
- Yangın, B. (2007). Okul Öncesi Eğitim Kurumlarındaki Altı Yaş Çocuklarının Yazmayı Öğrenmeye Hazır Bulunuşluk Durumları. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, (32), 294-305.

Yapıcı, M. (2004). İlköğretim 1. Sınıfa Başlayan Öğrencilerin Hazır Bulunuşluk Düzeyleri. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, www.insanbilimleri.com (17.07.2014).

Yazgan, Y. (2003). Çocuğunuz Okula Başlıyor. *Çocuk ve Aile Dergisi*.

Yenilmez, K. ve Kakmacı, Ö. (2008). İlköğretim Yedinci Sınıf Öğrencilerinin Matematikteki Hazır Bulunuşluk Düzeyi. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 16, (2), 529-542.

EKLER

1. Ek-A: Anket Formu	82
-----------------------------------	----

Ek-A: Anket Formu

Değerli meslektaşım; bu araştırma, birinci sınıfa başlayan 60-66 aylık öğrencilerin hazır olunuşluk bakımından uygunluklarının öğretmen görüşlerine göre belirlemek amacıyla hazırlanan yüksek lisans tezinin uygulama kısmıyla ilgilidir. Vereceğiniz bilgiler bilimsel niteliktedir. Katılımınız için teşekkür ederim.

Türk Hava Kurumu Üniversitesi
Yüksek Lisans Öğrencisi
Süleyman KABAYEL

1. Cinsiyetiniz?

Erkek Kadın

2. Medeni Durumunuz?

Bekâr Evli

3. Yaş Grubunuz?

22-30 31-40 41 - 50 yaş 51 yaş ve üzeri

4. En son mezun olduğunuz okul?

Eğitim yüksekokulu/Eğitim Enstitüsü Eğitim Fakültesi
 Lisansüstü eğitim Diğer

5. Kaç yıldır öğretmen olarak görev yapıyorsunuz?

1 yıldan az 1-5 yıl 6-10 yıl 11-15 yıl 16 yıl ve üzeri

6. Bu okulda kaç yıldır çalışıyorsunuz?

1 yıldan az 1-5 yıl 6-10 yıl 11-15 yıl 16 yıl ve üzeri

Ölçek 4 öğrenme alanı ve 40 maddeden oluşmaktadır. Maddeler ilgili öğrenme alanının kazanımlarını ifade etmektedir. Her bir maddeye katılma derecenizle ilgili ifadeler 1= Kesinlikle katılmıyorum, 2= Katılmıyorum, 3= Kararsızım, 4= Katılıyorum, 5=Kesinlikle katılıyorum olarak düzenlenmiştir. Sizden istenen her bir maddeye ilişkin katılma düzeyinizi belirten maddeyi işaretlemenizdir.

Tablo A.1: İlköğretim birinci sınıf öğrencilerinin MEB hedef kazanımlarına erişim düzeyi ölçeği.

60-66 ay arası öğrenciler					66+ ay öğrenciler					
Dereceler					Dereceler					
Kesinlikle katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle katılıyorum	Kesinlikle katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle katılıyorum	
ÖĞRENME ALANI DİNLEME										
1	2	3	4	5	1) Dikkatini dinlediğine yoğunlaştırır.	1	2	3	4	5
1	2	3	4	5	2) Dinlediklerinde geçen varlıkları olayları sınıflandırır.	1	2	3	4	5
1	2	3	4	5	3) Dinleme sırasında saygılı olur ve kendini konuşmacının yerine koyar.	1	2	3	4	5
1	2	3	4	5	4) Dinlediklerini sınıflandırmada sunulan görsellerden yararlanır ve ön bilgilerini kullanır.	1	2	3	4	5
1	2	3	4	5	5) Dinlediklerinde, ne, nerede, ne zaman, nasıl, niçin ve kim sorularına cevap arar.	1	2	3	4	5
1	2	3	4	5	6) Dinlediği olayın nasıl gelişeceğini ve sorunu tahmin eder.	1	2	3	4	5
1	2	3	4	5	7) Dinledikleriyle ilgili, kendi yaşantısından ve günlük hayattan örnekler verir.	1	2	3	4	5
1	2	3	4	5	8) Dinledikleri konulara ilişkin sorular sorar ve sorulara cevap verir.	1	2	3	4	5
1	2	3	4	5	9) Duyduğu sesleri ayırt eder	1	2	3	4	5
1	2	3	4	5	10) Duyduğu seslerle harfleri eleştirir ve dinlediklerini zihninde canlandırır.	1	2	3	4	5
ÖĞRENME ALANI KONUŞMA										
1	2	3	4	5	11) İhtilebilir bir ses tonuyla akıcı konuşur.	1	2	3	4	5
1	2	3	4	5	12) Kelimeleri yerinde ve anlamlarına uygun kullanır.	1	2	3	4	5
1	2	3	4	5	13) Konuşmalarında dinleyicilerle göz teması kurar ve beden dilini kullanır.	1	2	3	4	5
1	2	3	4	5	14) Kendine güvenerek konuşur ve olayları oluş sırasına göre anlatır.	1	2	3	4	5
1	2	3	4	5	15) Yeni öğrendiği kelimeleri konuşmalarında kullanır, yaşantısından ve günlük hayatından örnekler verir.	1	2	3	4	5
1	2	3	4	5	16) Duygu, düşünce ve hayallerini sözlü olarak ifade eder.	1	2	3	4	5
1	2	3	4	5	17) Konuşmalarında, ne, nerede, ne zaman, nasıl, niçin ve kimin (5N 1K) öğelerini vurgular.	1	2	3	4	5
1	2	3	4	5	18) Bilgi edinmek amacıyla soru sorar.	1	2	3	4	5
1	2	3	4	5	19) Grup çalışmalarında duygu ve düşünceleri paylaşır.	1	2	3	4	5
1	2	3	4	5	20) Topluluk önünde üstlendiği role uygun konuşur.	1	2	3	4	5

Tablo A.1 (Devam): İlköğretim birinci sınıf öğrencilerinin MEB hedef kazanımlarına erişimi düzeyi ölçeği.

60-66 ay arası öğrenciler					66+ ay öğrenciler									
Dereceler					Dereceler									
Kesinlikle katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle katılıyorum	ÖĞRENME OKUMA					Kesinlikle katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle katılıyorum
1	2	3	4	5	1) Noktalama işaretlerine dikkat ederek okuduğu kelimeleri doğru telaffuz eder.	1	2	3	4	5				
1	2	3	4	5	2) İşitebilir bir ses tonuyla akıcı akıcı okur.	1	2	3	4	5				
1	2	3	4	5	3) Okuduklarında , ne, nerede, ne zaman, nasıl, niçin ve kim (5N 1K) sorularına cevap arar	1	2	3	4	5				
1	2	3	4	5	4) Okuduklarının konusunu belirleyerek okuduklarında sebep-sonuç ilişkileri kurar.	1	2	3	4	5				
1	2	3	4	5	5) Okuduğu metnin içeriği hakkındaki düşüncelerini belirtir.	1	2	3	4	5				
1	2	3	4	5	6) Okuduklarıyla ilgili kendi yaşantısından ve günlük hayattan örnekler verir.	1	2	3	4	5				
1	2	3	4	5	7) Okuduğunu anlamlandırmada görsellerden yararlanarak göz varlığını geliştirir.	1	2	3	4	5				
1	2	3	4	5	8) Seslerden heceler, hecelerden kelimeler kelimelerden cümleler oluşturarak okur.	1	2	3	4	5				
1	2	3	4	5	9) Paylaşarak okumaktan zevk alır.	1	2	3	4	5				
1	2	3	4	5	10) Metindeki anahtar kelimelerle çalışma yapar.	1	2	3	4	5				
					ÖĞRENME ALANI YAZMA									
1	2	3	4	5	11) Kelimeler cümleler ve satırlar arasında uygun boşluklar bırakır.	1	2	3	4	5				
1	2	3	4	5	12) Bütün yazılarını bitişik eğik yazı ile yazar.	1	2	3	4	5				
1	2	3	4	5	13) Matematiksel ifadelerini doğru yazar.	1	2	3	4	5				
1	2	3	4	5	14) Yazılarında noktalama işaretlerini doğru ve yerinde kullanarak anlamlı ve kurallı cümleler yazar.	1	2	3	4	5				
1	2	3	4	5	15) Yazılarında imla kurallarını uygulayarak sayfa düzenine ve temizliğine dikkat eder.	1	2	3	4	5				
1	2	3	4	5	16) Dikte etme çalışmalarına katılır	1	2	3	4	5				
1	2	3	4	5	17) Yazılarında, ne, nerede, ne zaman, nasıl, niçin ve kim (5N 1K) öğelerini vurgular.	1	2	3	4	5				
1	2	3	4	5	18) Yazılarında kendi yaşantısından ve günlük hayattan örnekler vererek olayları, oluşu sırasına göre yazar.	1	2	3	4	5				
1	2	3	4	5	19) Seslerden heceler, hecelerden kelimeler, kelimelerden cümleler oluşturur.	1	2	3	4	5				
1	2	3	4	5	20) Duygu düşünce ve hayallerini anlatan yazılar yazar.	1	2	3	4	5				

ÖZGEÇMİŞ

KİŞİSEL BİLGİLER

Adı Soyadı : Süleyman KABAYEL
Uyruğu : T.C.
Doğum Yeri ve Tarihi : Afyonkarahisar / 25.02.1974
Medeni Hali : Evli
Adres : Hattat Karahisar Mah. Doğan Sitesi A1 Blok Daire:5
No:112/2 Merkez / Afyonkarahisar
E-Posta Adresi : skabayel@hotmail.com
İletişim (Telefon) : +90 505 300 88 24

EĞİTİM

Lise : Afyonkarahisar Teknik Lise ve Endüstri Meslek Lisesi
(1991)
Lisans : Marmara Üniversitesi Teknik Eğitim Fakültesi (1995)
Yüksek Lisans : Türk Hava Kurumu Üniversitesi (2014)

MESLEKİ DENEYİM

1995-2000 Diyarbakır İli, Silvan İlçesi, Arı Köyü İlkokulu öğretmeni
2000-2002 Sakarya İli Fevziye İlkokulu öğretmeni
2002-2003 Afyonkarahisar İli Sinanpaşa İlçesi Boyalı Şöhret Hanım İlkokulu
Okulu Sınıf Öğretmeni
2003-2005 Afyonkarahisar İli Merkez İlçesi Çakır Köyü İlkokulu sınıf
öğretmeni
2005-2011 Afyonkarahisar İli Merkez İlçesi Özerler İlköğretim Okulu sınıf
öğretmeni
2011-.... Afyonkarahisar İli Merkez İlçesi Sahipata İlkokulu sınıf
öğretmeni

YABANCI DİL

İngilizce